

2.10/1-84

శ్రీహనుమద్వ్రత విధానము

ACCNO
10,73

సమర్పణ :

సాహిత్యవిద్యాప్రవీణ,

వైద్యవిద్వాన్, భాషాప్రవీణ, హిందీవిశారద :

శ్రీ ఆన్నదానం చీదంబరశాస్త్రి,

M. A. & M. A., P. O. L.

విజయవాడ
కె.కె.ఎస్.

ప్రకాశకులు :

శ్రీ హనుమత్సేవా సమితి

సత్యనారాయణపురం :: విజయవాడ-11.

శ్రీ రాష్ట్రమహాసము
భీష్మ కాదశి

ప్రతులు : 1,000

ACCNO
16730

294.531
CH1

రు. 3/-

ముద్రణ :

శివరామ్ ప్రింటర్స్,

విజయవాడ - 11.

ACC No

10,730

(శ్రీ) కొడాలి వెంకటనరసింహారావుగారు,
మార్గశిర శు॥ త్రయోదశి శ్రీ హనుమద్వ్రతపురోజన
హనుమంతునిలో ఐక్యమైన పుణ్యమూర్తి.

శ్రీ దిట్టకవి శ్రీనివాసాచార్యులుగారు

విజయవాడ, మాచవరం అంజనేయస్వామి దేవస్థాన ప్రధానార్చకులు
 శ్రీ సీతారామచంద్రుల కల్యాణము జరుపుచూ,
 సీతారాములలో ఐక్యమైన ధన్యజీవి.

శ్రీ హనుమద్వ్రత ప్రశంసా

“మాసానాం మార్గశీర్షోఽహం” అని భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ తానే మార్గశీర్ష మాసమని చెప్పారంటే ఆ మాసం యొక్క విశిష్టత ఎట్టిదో అర్థమౌతుంది. విశేషించి హనుమంతుని విషయంలో ఈ మాసం చాల ముఖ్యమైనది. హనుమంతుని సీతాన్వేషణ జరిగినది ఈ మాసంలోనే. అరణి తోటలో హనుమంతునకు పూజచేస్తే తప్పక ఆ స్వామి అనుగ్రహం చేకూరుతుంది. అందునా మార్గశీర మాసంలో శని వారమునాడు హనుమంతుని కదళీవనమున ఆరాధించి అందే శ్రోత్రియు లకు అన్న సమారాధన మొనర్చిన తప్పక అతని ననుగ్రహించి సర్వ కామ్యము లీడేర్చునని పరాశరులవారు చెప్పినారు.

ఆ మాసమునందును శుద్ధత్రయోదశి ప్రధానమైనది.

మార్గశీర్షే త్రయోదశ్యాం - శుక్లాయాం జనకాత్మజా

దృష్టా దేవీ జగన్మాతా - మహావీరేణ ధీమతా

అని చెప్పబడుటచే ఆ దినముననే హనుమంతుడు సీతాదేవిని చూచినాడు. కావుననే ఆ రోజు హనుమంతుని పూజించిన వాని కోరిక లీడేరి దుఃఖ నివృత్తి యగునని సీతామతల్లి వరమొసగినది. మృగశిరా నక్షత్రము హను మంతున కిష్టమైనది. ఆ నక్షత్రము కల అదివారమున భీముడు, ఆ నక్షత్రము కల అశ్వయుజ మాసమున ద్రౌపదియు హనుమంతు నారాధించి వరమునందుటవలననే అవి హనుమత్స్వర్వ దినములైనవి. అటువంటి మృగశిర నక్షత్రము పౌర్ణమినాడుండు మాసమే మార్గశీర మాసము! కావున ఆ మాసము హనుమత్ప్రీతికరము.

మార్గశీరమాసమున శుద్ధత్రయోదశి హనుమద్వ్రతము. అట్టి వ్రత మాచరించి స్వామియనుగ్రహమునకు పాత్రులైన సోమదత్త నీలాదు

లెందరో కలరు. వారివలెనే హనుమద్భక్తులెల్లరు హనుమద్వ్రత మాచరించి ఐహిక పారమార్థిక ప్రయోజనములంది ధన్యులు గావచ్చును.

వ్రత విధానము

ఈ వ్రతమునకు ముఖ్యమయిన రోజు మార్గశిర శుద్ధ త్రయోదశి. ఆరోజు కుదరని పక్షమున ఏదో యొక మృగశిర నక్షత్రమునాడుకాని, వైశాఖ బహుళ దశమి యనగా హనుమజ్జయంతి రోజునకాని, వైశాఖ బహుళ అమావాస్యనాడు కాని, మాఘ, ఫాల్గుణ, చైత్ర, వైశాఖ, జ్యేష్ఠ మాసములందు శుక్ల పక్షమున గల శనివారములందుకాని శ్రావణ పౌర్ణమి నాడుకాని, కార్తీక శుద్ధ ద్వాదశియందు కాని ఆచరింపవచ్చును.

క్రిందటి దినమునుండే వ్రతయత్నములు గావించుకొనుచు శుచియై గడిపి. బ్రాహ్మీముహూర్తముననే లేచి గురుధ్యానముతోబాటు యథోచిత కృత్యములొనర్చి సంధ్యావందన మాచరించిన పిదప వ్రతమునకు సంకల్పింపవలెను.

హనుమంతుడు పంపా తీరమున విహరించువాడు కాన ఈ వ్రతమును పంపాతీరముననే కావింపవలెను. అది యందఱకు అసాధ్యము కాన పంపాతీరమునకు బదులు పంపా కలశము నేర్పాటుచేసి దాని నారాధించి దాని ప్రక్కనే హనుమద్వ్రతమాచరించినచో హనుమంతుడు పంపాతీరమున వ్రతమాచరించినట్లు సంతసించి యనుగ్రహించును. పంపాతీరమున వ్రతమాచరింపజాలనివారు గంగా, గోదావరీ, కృష్ణానదీత్యాది పుణ్యనదుల తీరమునగాని, గోళాల, తులసివనము, పర్వతాగ్రము, అశ్వత్థాది పుణ్యవృక్షముల సమీపమునగాని, అదియు సమకూడని వారు స్వగృహ, దేవాలయ, వసతి గృహదులందైనను వ్రతమాచరింపవగును.

వ్రతారంభమునకు ముందుగనే అవసర ద్రవ్యములను సమకూర్చుకొనవలెను. పీఠము, పట్టవస్త్రములు, వలయు కలశములు కొన్నిరికాయలు

పూలు, పండ్లు షోడశోపచార ద్రవ్యములు, హనుత్పతిమ, లేదా యంత్రం పదుమూడు ముళ్ళుగలతోరము వంటి వానినన్నిటిని సిద్ధము చేసికొని బంధుమిత్రాదులందఱనాహ్వానించి కుచియై స్నానసంధ్యాదు లాచరించి వ్రతమునకు సంకల్పింపవలెను.

పూజా ప్రారంభః

స్వామి నర్పించుటకు కావలసిన వస్తువులనన్నిటిని సిద్ధము చేసుకొని ముందుగా దీపారాధన చేయవలెను. దీపము వెలిగించగనే నూనెవేసి, కుంకుమతో అలంకారముచేసి, అక్షతలు సమర్పించి నమస్కరించవలెను.

అచమనము:- ఓం కేశవాయస్వాహా

ఓం నారాయణాయస్వాహా

ఓం మాధవాయస్వాహా—అనుచు మూడుమార్లు ఉదకమును పుచ్చుకొనవలెను. పిదప ఈ నామము లుచ్చరింపవలెను. గోవిందాయనమః, విష్ణవేనమః, మధుసూదనాయనమః, త్రివిక్రమాయనమః, వామనాయనమః, శ్రీధరాయనమః, హృషీకేశాయనమః, పద్మనాభాయనమః, దామోదరాయనమః, సంకర్షణాయనమః, వాసుదేవాయనమః, ప్రద్యుమ్నాయనమః, అనిరుద్ధాయనమః, పురుషోత్తమాయనమః, అధోక్షాయనమః, నారసింహాయనమః, అచ్యుతాయనమః, జనార్దనాయనమః, ఉపేంద్రాయనమః, హరయేనమః, శ్రీకృష్ణాయనమః॥

ఉత్తిష్ఠంతు భూతపిశాచాః । యేతే భూమి భారకాః ।

ఏతేషా మవిరోధేన । బ్రహ్మకర్మసమారభే॥

ఓం భూః । ఓం భువః । ఓం స్వః । ఓం మహాః । ఓం జనః । ఓం తపః । ఓం సత్యం । ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవనధీమ్

మహిధియోయోనః ప్రచోదయాత్! ఓ మాపోజ్యోతీ రసౌఽమృతం
బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమః

[ముక్కు- పట్టుకొని ప్రాణాయామము చేయవలెను.]

మమోపాత్త సమస్త దురితక్షయద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ముద్దిశ్య
శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం, శుభే శోభనే ముహూర్తే, శ్రీ మహావిష్ణో
రాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్య అద్యబ్రహ్మణ, ద్వితీయ పరార్థే, శ్వేతవరాహ
కల్పే, వైవస్వతసున్వంతరే కలియుగే, ప్రథమపాదే, జంబూద్వీపే,
భావతవర్షే, భరతఖండే, మేరోర్వక్షిణ దిగ్భాగే, శ్రీకైలస్య ఈశాన్య
ప్రదేశే, కృష్ణా గోదావర్యోర్మధ్యదేశే, శోభనగృహే సమస్త దేవతా
బ్రాహ్మణ హరిహర సన్నిధౌ అస్మిన్ వర్తమానేన వ్యావహారిక చాంద్ర
మానేన....నామ సంవత్సరే....అయనే....ఋతౌ....మాసే....పక్షే తిధౌ
వాసరే శుభనక్షత్రే శుభయోగే శుభకరణే ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం
శుభతిథౌ అస్మాకం (వ్యక్తిగతమైనచో) సహకుటుంబానాం (సామూహిక
మైనచో) సహ సమాజానాం, క్షేమ స్థైర్య విజయ అభయ ఆయురారోగ్య
ఐశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ కామ మోక్ష చతుర్విధ ఫల పురుషార్థ
సిద్ధ్యర్థం మిత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం, ఇష్టకామ్యార్థసిద్ధ్యర్థం! సమస్త భూత
ప్రేత పిశాచాది సర్వబాధా నివృత్త్యర్థం, సమస్త శత్రుపీడా నివారణార్థం
దుష్టగ్రహదోష పరిహారార్థం, సమస్త సన్మంగళ ఫలప్రాప్త్యర్థం. యథా
జ్ఞానం, యథామిశితోపచారైః, సువర్చలాసమేత హనుమద్దేవతా పూజాం
కరిష్యే, తదాదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం
కరిష్యే, తదంగ కలకారాధనం కరిష్యే (నీరు తాకవలెను)

కలశస్యముఖే విష్ణుః కంఠే రుద్రఃసమాశ్రితః॥ మూలేతత్రస్థితో
బ్రహ్మ మథ్యే మాతృగణాస్సృతాః కుక్షేతు సాగరాస్సర్వే సప్తద్వీపా
వసుంధరా, ఋగ్వేదోఽథ యజుర్వేద స్సామవేదో హ్యధర్మణః॥

అంగైశ్చ సహితాః సర్వే కలశాంబు సమాశ్రితాః॥ గంగేచ యమునే
కృష్ణే గోదావరి సరస్వతిః॥ నర్మదే సింధు కావేర్యౌ జలేస్మిన్ సన్నిధిం
కురు ॥

అయంతు శ్రీ మహాగణాధిపతి పూజార్థం మమ దురితక్షయ
కార కాః కలశోపకేన దేవం ఆత్మానం చ పూజాద్రవ్యాణి
సంప్రోక్ష్య॥ (నీటిని దేవునిపై, తనపై, పూజాద్రవ్యములపై
చల్లుకొనవలెను)

శ్రీ మహాగణాధిపతే స్థిరోభవ, వరదోభవ. సుముఖోభవ స్థిరాసనం
కురు ॥ శ్లో॥ స్వామిన్ సర్వజగన్నాథ యావత్పూజావసానకం॥
తావత్త్వం ప్రీతిభావేన బింబేఽస్మిన్ సన్నిధింకురు॥ శ్రీ మహాగణాధి
పతయేనమః ధ్యాయామి, ఆవాహయామి, రత్వసింహాసనం సమర్పయామి,
పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి, హస్తయోః అర్ఘ్యం సమర్పయామి,
ముఖే ఆచమనీయం సమర్పయామి, స్నానం సమర్పయామి,
వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి, యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి,
శ్రీ గంధం సమర్పయామి, అక్షతాన్ సమర్పయామి పుష్పైః పూజయామి-
సుముఖాయనమః॥ ఏకదంతాయనమః॥ కపిలాయనమః॥ గజకర్ణాయనమః॥
లంబోదరాయనమః॥ వికటాయనమః॥ నిఘ్నరాజాయనమః॥ గణాధిపాయ
నమః॥ ధూమకేతవేనమః॥ గణాధ్యక్షాయనమః॥ ఫాలచంద్రాయనమః॥
గజాననాయనమః॥ పత్రకుండానమః॥ శూర్పకర్ణాయనమః॥ హేరంబాయ
నమః॥ స్కందపూర్వజాయనమః॥ శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః॥

నానావిధ పరిమళ పత్ర పుష్పాణి సమర్పయామి.

శ్లో॥ వనస్ప త్యుదృచ్చై ర్దివ్యై ర్నానాగంధై స్సుసంయుతం
ఆప్రేయ స్సర్వదేవానాం ధూపోఽయం ప్రతిగృహ్యతామ్.
శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః ధూపమాఘాపయామి.

- శ్లో॥ సాజ్యం త్రివర్తినంయుక్తం వహ్నినా యోజితం ప్రియం
 గృహాణ మంగళం దీపం - త్రైలోక్యతిమిరాపహం
 భక్త్యా దీపం ప్రయచ్ఛామి - దేవాయ పరమాత్మనే
 త్రాహి మాం నరకాద్ధౌరా - ద్వివ్యజ్యోతి ర్నమోఽస్తు తే॥
 శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః దీపం దర్శయామి.
 ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి.
 నైవేద్యం - 'ఓం భూర్భువస్సువః ఓం తత్సవితు
 ర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః
 ప్రచోదయాత్. సత్యం త్వరేన పరిషించామి.
 శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః గుడోపహారం నివేదయామి. అమృత
 మస్తు అమృతోపస్తరణమసి
 ఓం ప్రాణాయస్వాహః; ఓం అపానాయస్వాహః; ఓం వ్యానాయ
 స్వాహః; ఓం ఉదానాయస్వాహః; ఓం సమానాయస్వాహః.
 మధ్యే మధ్యే పానీయం సమర్పయామి.
 అమృతాపిదానమసి-ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి. హస్తాప్రక్షే
 యామి. పాదౌప్రక్షేయామి. శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి.
- శ్లో॥ పూగీఫలై స్సకర్పూరై ర్నాగవల్లీదళై ర్యుతం
 ముక్తాచూర్ణ సమాయుక్తం తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతామ్.
 శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః తాంబూలం సమర్పయామి.
 'ఓం గణానాం త్వాగణపతిగ్ం హవామహే
 కవిం కవీనా ముపమశ్రవస్తమం జ్యేష్ఠరాజం
 బ్రహ్మజాం బ్రహ్మణస్పత అనశ్శృణ్వ న్నూతిభి స్సీదసాదనం
 శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః సువర్ణమంత్రపుష్పం సమర్పయామి.
- శ్లో॥ మంత్రహీనం క్రియాహీనం - భక్తిహీనం గణాధిప!
 య త్పూజితం మయా దేవ పరిపూర్ణం త దస్తు తే॥

అనయాధ్యానా వాహనాది షోడశోపచారయా భగవాన్ సర్వాత్మకః
 శ్రీమహాగణపతి స్సుప్రీతోసుప్రసన్నో వరదో భూత్వా
 ఉత్తరే కర్మణ్య విఘ్నమస్తీర్వతి భవంతో బ్రువంతు.
 ఉత్తరేకర్మణ్య విఘ్నమస్తు గణాధిపతి ప్రసాదం శిరసాగృహ్లామి.
 గణపతికడ అక్షతలు శిరస్సున ధరించవలెను.

శ్లో॥ సహస్ర పరమాదేవీ శతమూలా శతాంకురా
 సర్వగం హరతు మే పాపం దుర్వా దుస్సర్వపనాశినీ!
 గణపతిం యథాస్థానముద్వాసయామి.

యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంత దేవా స్తాని ధర్మాణి ప్రథమా న్యాసన్
 తేహనాకం మహిమాన స్సంచతే యత్ర పూర్వే సాధ్యా స్సంతి దేవాః.
 గణపతిని కొద్దిగా కదల్చవలెను.

అచమ్యః:- పూర్వోక్త ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభ
 తిథౌ శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమద్ర్యతాంగ గణపత్యాది పంచలోక
 పాలక పూజాం, ఆదిత్యాది నవగ్రహ పూజాం, ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలక
 పూజాంచ కరిష్యే (నీరు తాకవలెను).

అక్షతలు చల్లుచు అయా దేవతల భావించి పూజింపవలెను.

పంచలోక పాలకపూజాః:— ఓం గణపతయేనమః, ఓం బ్రహ్మ
 ణేనమః, ఓం విష్ణవేనమః, ఓం రుద్రాయనమః, ఓం గౌరై నమః,
 పంచలోకపాలదేవతా ప్రసాద సిద్ధ్యర్థం. గణపత్యాది పంచలోకపాలాన్
 అవాహయామి స్థాపయామి పూజయామి.

నవగ్రహపూజాః:— ఓం సూర్యాయనమః, ఓం చంద్రాయనమః,
 ఓం అంగారకాయనమః, ఓం బుధాయనమః, ఓం బృహస్పతయేనమః.
 ఓ శుక్రాయనమః ఓం శనైశ్చరాయనమః, ఓం రాహవేనమః,
 ఓం కేతవేనమః,

అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహిత అదిత్యాది నవగ్రహదేవతా ప్రసాద సిద్ధ్యర్థం అదిత్యాది నవగ్రహ నావాహయామి, స్థావయామి, పూజాయామి.

దిక్పాలపూజా:.... ఓం ఇంద్రాయనమః, ఓం అగ్నయేనమః, ఓం యమాయనమః, ఓం నైరుతయేనమః, ఓం వరుణాయనమః, ఓం వాయవేనమః, ఓం కుబేరాయనమః, ఓం ఈశానాయనమః

ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలక దేవతా ప్రసాద సిద్ధ్యర్థం, అష్టదిక్పాలకాన్ ఆవాహయామి స్థావయామి పూజయామి -

గణపత్యాది పంచలోకపాల అదిత్యాది నవగ్రహ ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలక ప్రసాద సిద్ధిరస్తు.

పంపాకలశప్రతిష్ఠా

అచమ్య... ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమద్వ్రత పూజాంగత్వేన పంపా పూజాం కరిష్యే. (నీటిని తాకవలెను.)

ముందుగా పంపాకలశ ప్రతిష్ఠాపన మొనర్చి షోడశోపచారము లతో పంపాపూజ గావింపవలెను. పీఠముపై యథాశక్తిగ బియ్యముపోసి పట్టుగుడ్డపరచి హనుమంతుని పటమును చక్కని మాలతో అలంకరించి దానిముందు ఐదు తమలపాకుల నొకేరీతిగా వరచియుంచి దానిపై వెండి, రాగి, లేదా కంచు పాత్రనుంచవలెను. 'ఇమం మేవరుణ మంత్రముతో ఆ పాత్రను జలముతో (పంపానదీ జలముతో) పూరింపవలెను.

మం! ఇమం మే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచ మృడయ

త్వామ వస్మ్యరాచకే! తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా

వందమాన స్తదాకాస్తే యజమానో హవిర్భిః!

అహేడమానో వరుణే హవోధ్యుశగ్ం సమానః

“ఇమం మేగంగా” అను మంత్రముతో ఆ కలశస్థ జలము నభిమంత్రింపవలెను.

మం॥ ఇమం మే గంగే యమునే సరస్వతి శతుద్రీ స్తోమగ్ం సచతాపరుష్టియా॥ అసిక్నియా మరుద్వృధేచితస్థ యార్జికీయే శృణుహ్య సుషోమయా॥

పిమ్మట ఆ పంపాకలశమున సువర్ణమౌక్తికములనుంచి గంధ పుష్పాక్షతలను, అష్టగంధ కర్పూరాదులుంచి

హ్రం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః తటిన్యా ద్వాదశదినే కళా ఇహగచ్ఛ తా గచ్ఛత॥

ఓం హం సూర్యమండలాయ ద్వాదశ కళాత్మనే తద్దేవతా కలశాయనమః॥

అని ఆ కలశమును నమస్కరించి నూతన వస్త్రముచుట్టి కలశమునకు ‘బృహత్సాను’ మంత్రముతో రక్షింపవలెను.

మం॥ బృహత్సానుక్షత్ర భృద్వృద్ధ వృష్టియంత్రిప్తు భౌ జక్కు భితముగ్రపీరం॥ ఇంద్రస్తోమేన పంచదశేన మధ్యమిదం వాతేన సగరేణ రక్ష॥

పుష్పాక్షతలు గ్రహించి

ఐం హ్రీం శ్రీం ఓం నమోభగవతి అశేష తీర్థాలవారే శివ జటాధిరూడే గంగేగంగాం బికేస్వాహ॥

శ్లో॥ సర్వానందకరీ మశేషదురితధ్వంసీం మృగాంకప్రభాం
త్ర్యక్ష మూర్ధ్వ కరద్యయేన దధతీం పాశం సృణీం చ క్రమాత్
దోర్భ్యాం చామృత పూర్ణకుంభ మవరే ముక్తాక్షమాలా ధరాం
గంగా సింధు సరి ద్వరాది రచితాం శ్రీతీర్థశక్తిం భజే॥

అని చేతనున్న పుష్పాక్షతలను కలశమందలి నీటిలో వేసి నమస్కరింపవలెను.

అనంతరము పంపా కలశమునకు ప్రాణప్రతిష్ఠ చేయవలెను.
 మం॥ ఓం అసునీ తే పునరస్మా సుచక్షుః ప్రాణమిహనో ధేహి భోగం
 జ్యోక్సశ్యేమ సూర్యముచ్చరంత మనుమతే మృడయాన స్వస్తి॥ అమృతం
 వైప్రప్రాణా అమృతమాపః ప్రాణానేవ యథాస్థానముపహ్వయతే పంపా
 కలశ స్థిత శ్రీ గంగా మహాదేవీ ఇహప్రాణ ఇహప్రాణ ఇహజీవ ఇహ
 జీవఇహగచ్ఛ సరేంద్రియాణి సుఖించిరం తిష్ఠంతు స్వాహా॥

స్థిరాభవ॥ వరదాభవ॥ సుముఖీభవ॥ సుప్రసన్నాభవ॥

ప్రసీద ప్రసీద ప్రసీద॥

అని ప్రాణ ప్రతిష్ఠచేసిన పిదప పంపా కలశ పూజ చేయవలెను.

అథపంపాకలశపూజా

ధ్యానమ్ - శ్లో॥ గంగా గోదావరీ చైవ తుంగభద్రా సరస్వతీ॥

నర్మదా యమునా చైవ కృష్ణవేణీ కుముద్వతీ॥

మలావహరి కావేరీ - చంద్రభాగా పరూషికా॥

సయోష్ఠీ ఫల్గుణీ చైవ , నద్యాం భీమరథీ శుభా॥

అర్జునా మంగళా దేవీ - యశ్చాన్య సింధుగా శ్శుభాః॥

ఏతాః పుణ్యా మహానద్యః - ఏవం కలశ మ్రాశితాః॥

శుభాని మమ కుర్వంతు - దురితక్షయ కారకాః॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః ధ్యాయామి. ధ్యానం సమర్పయామి.

శ్లో॥ హేమకూట గిరిప్రాంత - వనేషు గిరిసానుగాం

పంపా మావాహయా మృస్యాం - నద్యాం హృద్యాం ప్రయత్నతః॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః అవాహనం సమర్పయామి,

శ్లో॥ తరంగశత కల్లోరే - రంగ త్తామర సోజ్జ్వలే

పంపానదీ నమ స్తుభ్యం - గృహ జానన ముత్తమమ్

శ్రీపంపానదీ దేవ్యై నమః నవరత్న ఖచిత సింహాసనం సమర్పయామి.

294.531
CH

శ్రీ హనుమద్వ్రతము

15

శ్లో॥ హృద్యం సుగంధ సంపన్నం - శుద్ధం శుద్ధాంబు సత్కృతం
పాద్యం గృహాణ పంపాఖ్య - మహానదీ నమోఽస్తు తే।

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి

శ్లో॥ భాగీరథి నమస్తుభ్యం - సలిలేన సుశోభనే।

అనర్హే మర్త్య మనఘే - గృహ్యాతా మిద ముత్తమమ్

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః హస్తయోః అర్ఘ్యం సమర్పయామి

శ్లో॥ పంపానదీ మహాపుణ్యే - సంపాదిత సుశోభనే।

గోదావరీ జలే నాద్య - గృహాణాచమనీయకమ్॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః ముఖే అచమనీయం సమర్పయామి.

శ్లో॥ దుగ్ధాజ్యేక్షురస్యైః పుణ్యైః - దధ్నా చ మధునా తథా

పంచామృతై స్సాన్నపయిష్యే - పాపహంత్రీ నమోఽస్తు తే

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః పంచామృత సాన్నం సమర్పయామి

శ్లో॥ శుద్ధనీలై శుద్ధజలైః - నారికేళాంబుభి స్తథా

పుణ్యైః కృష్ణాసరి త్తోయై - సింహామి త్వాం సరిద్వరే

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః శుద్ధోదకై స్సానయామి

శ్లో॥ మహామూల్యం చ కౌశేయం - దివ్యవస్త్ర మనుత్తమం

పంపానదీ మహాపుణ్యే - ధారయా మ్యతిశోభనే

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః వస్త్రయగ్మం సమర్పయామి

శ్లో॥ శ్రౌతస్మార్తాది సత్కర్మ - ఫలదం పాపనం శుభం

యజ్ఞోపవీత మధునా - కల్పయే సరి దుత్తమే॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః యజ్ఞోపవీతమ్ సమర్పయామి.

శ్లో॥ కర్పూరగుటికా మిశ్రం - కస్తూర్యా చ విమర్శితం

యత్సేన కల్పితం గంధం - లేపయే యగే సరిద్వరే

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః శ్రీ గంధం సమర్పయామి

శ్లో॥ లక్షణోక్తాన్ హరిద్రాక్తాన్ - అక్షతాన్ శ్చోత్తమాన్ శుభాన్
పంపానదీ గృహ జేమాన్ - శుభశోభాతి వృద్ధయే॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః అక్షతాన్ సమర్పయామి

శ్లో॥ హరిద్రాం హేమవర్ణాభాం - మయాదత్తాం సరిద్వరే,
శరీరే లేపయా మృద్య - స్వీకురుష్వ దయాన్వితే॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః సుగంధ హరిద్రాం సమర్పయామి

శ్లో॥ అతసీ కుసుమోపేతం - పంకేరుహ దళోజ్జ్వలం
కుంకుమం శంకరజటా - సంభూతం సరి దర్పయే॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః కుంకుమాం ధారయామి

శ్లో॥ కజ్జలం త్రిజగద్వంద్యే - మహాపుణ్య తరంగిణిః
నేత్రపంకేరుహ ద్వంద్వే - గృహ్యతాం సరితాం వరే॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః నేత్రాంజనం సమర్పయామి

శ్లో॥ శతపత్రై శ్చ కల్పారైః - కుముదై ర్యకులై రపి
మల్లకా జాతి పుష్పాగైః - కేతకై శ్చాపి చంపకైః
కులసీదామభి శ్చాపి - తథా బిల్వదళై రపి
పూజయామి మహాపుణ్యే - పంపానదీ నమోస్తు తే॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః పుష్పాణి సమర్పయామి.

అథ అంగ పూజా

గోదావర్యై నమః పాదౌ పూజయామి

కృష్ణాయై నమః గుల్ఫౌ పూజయామి

పాపహారిణ్యై నమః జంఘే పూజయామి

సుభ్రువే నమః జానుసీ పూజయామి

ఉరుతరంగిణ్యై నమః ఉరూ పూజయామి

తటిదుష్ట్యల జలామై నమః కటిం పూజయామి

అంబుళోభిన్యై నమః నితంబం పూజయామి
 అణుమధ్యాయై నమః మధ్యం పూజయామి
 నిమ్నవర్తాయై నమః నాభిం పూజయామి
 సుస్తన్యై నమః స్తనౌ పూజయామి
 కంబుగళాయై నమః కంఠం పూజయామి
 లలిత బాహుతరంగిణ్యై నమః బాహూ పూజయామి
 దీర్ఘవేణ్యై నమః వేణీం పూజయామి
 సువక్త్రాయై నమః వక్త్రం పూజయామి
 కమలనేత్ర్యై నమః నేత్రే పూజయామి
 దుర్వారవారి పూర్తాయై నమః శిరః పూజయామి
 సహస్రముఖాయై నమః సర్వా ఇంద్ర్యాంగాని పూజయామి
 శ్రీపంపానదీదేవ్యై నమః సర్వా ఇంద్ర్యాంగాని పూజయామి

పంపాష్టోత్తరశతనామపూజా

ఓం ఓంకార రూపిణ్యై నమః

- ,, అజరామైనమః
- ,, అమృత శ్రవామైనమః
- ,, అత్యుదారామైనమః
- ,, అమృతామైనమః
- ,, అమలామైనమః
- ,, అనాథ వత్సలామైనమః
- ,, అభీష్టార్థసిద్ధిదామైనమః
- ,, ఆనంద వర్ధన్యైనమః
- ,, అణిమాది గుణాధారామైనమః ౧౦

ఓం అనంత తీర్థాయైనమః

- ,, అమృతోదకాయైనమః
- ,, అనంత మహిమామైనమః
- ,, ఆనందామృతదాయిన్యైనమః
- ,, ఇష్టదాత్ర్యైనమః
- ,, ఇష్టాపూర్తఫలప్రదాయైనమః
- ,, ఋషిబృందస్తుతాయైనమః
- ,, ఋతంభరామైనమః
- ,, ఋక్షమర్గ వహాయైనమః
- ,, ఐశ్వర్య రూపాయైనమః ౨౦

ఓం ఓషధిక్షేత్రాయైనమః
 ,, కమలినైన్యైనమః
 ,, కాంత్యైన్యైనమః
 ,, కామధేనవేనమః
 ,, కర్మబంధవిభేదినైన్యైనమః
 ,, కరుణార్ద్రాయైనమః
 ,, కల్యాణ్యైన్యైనమః
 ,, కలికల్మష నాశినైన్యైనమః
 ,, కాంతాయైనమః
 ,, కమనీయ జ్వలాయైనమః ౩౦
 ,, కదంబ కుసుమప్రియాయైనమః
 ,, గంగాయైనమః
 ,, గంధవత్త్యైన్యైనమః
 ,, గుణమయ్యైన్యైనమః
 ,, చంద్రికాయైనమః
 ,, చంచలాయైనమః
 ,, చారుచంపకమాలాఢ్యాయైనమః
 ,, జగద్ధితాయైనమః
 ,, జగదానంద జననైన్యైనమః
 ,, జలజాయైనమః ౪౦
 ,, జలజేక్షణాయైనమః
 ,, జయంత్యైన్యైనమః
 ,, తుష్టిదాయైనమః
 ,, తుష్టిరూపిత్యైన్యైనమః

ఓం తీర్థమాత్రేనమః
 ,, తపోమయ్యైన్యైనమః
 ,, తపోరూపాయైనమః
 ,, దుగ్ధాంబువాహినైన్యైనమః
 ,, దానశీలాయైనమః
 ,, పుణ్యప్రదాయైనమః ౫౦
 ,, పద్మాలయాయైనమః
 ,, పావనైన్యైనమః
 ,, పరమానందనిష్ఠాందాయైనమః
 ,, పూతాయైనమః
 ,, పద్మమాలినైన్యైనమః
 ,, బ్రహ్మవిద్యాయైనమః
 ,, బుద్ధివైభవవర్ధినైన్యైనమః
 ,, వృషాయైనమః
 ,, మహానందాయైనమః
 ,, మహాపుణ్యాయైనమః ౬౦
 ,, మునిస్తుతాయైనమః
 ,, మోహహంత్ర్యైన్యైనమః
 ,, మాన్యాయైనమః
 ,, మహాభాగ్యజనాశ్రితాయైనమః
 ,, మణిమాణిక్యభూషణాయైనమః
 ,, ముక్తాయైనమః
 ,, మహామంగళమంగళాయైనమః
 ,, యోగసిద్ధిప్రదాయైనమః

ఓం రమణీయతరంగిణ్యై నమః		ఓం సర్వవ్యాధి మహాషధయే నమః	
,, రుచిరాయై నమః	౭౦	,, సంపదే నమః	
,, రాజహంసాయై నమః		,, తరంగిణ్యై నమః	
,, రమణీయరేఖాయై నమః		,, స్తుత్యాయై నమః	
,, రూపలావణ్యశేషధయే నమః		,, సుభగాయై నమః	
,, లోలత్కల్లోలమాలికాయై నమః		,, సౌఖ్యాయై నమః	
,, చోకలోచనచంద్రికాయై నమః		,, సుధాజలాయై నమః	
,, లఘుగావేయై నమః		,, సీతాయై నమః	
,, లలితాయై నమః		,, సౌభాగ్యాయై నమః	
,, శీతలయై నమః		,, సుందర్యై నమః	
,, అమృతవాహిన్యై నమః		,, సంధ్యాయై నమః	
,, శోభావత్త్యై నమః	౮౦	,, సర్వసారసమన్వితాయై నమః 100	
,, శివదాయై నమః		,, సూక్ష్మాయై నమః	
,, శివాయై నమః		,, స్వధాయై నమః	
,, కుభావరాయై నమః		,, స్వాహాయై నమః	
,, శాంతాయై నమః		,, సిద్ధయే నమః	
,, శాలిశోభాధ్యాయై నమః		,, హేలాయై నమః	
,, షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్నాయై నమః		,, క్షేమదాయై నమః	
,, సుప్రభాయై నమః		,, క్షుద్రవిద్రావిణ్యై నమః	
,, సర్వదుఃఖ హ్నయై నమః		,, క్షమాయై నమః	౧౦౮

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః అష్టోత్తర శతనామావళీ పూజాం సమర్పయామి
శ్లో॥ సదశాంగం కుభం దివ్యం గగ్గులం చాధికోత్తమం
సాజ్యం పరిమణోద్భూతం -ధూపం స్వీకరు పావని॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః ధూపమాఘ్రూపయామి

శ్లో || సాజ్య మగ్నిప్రకాశోద్య - త్కృతీసూర్యసమ ప్రభం

పశ్య దీపం ప్రసన్నాంగి - పంపానది నమోస్తు తే ||

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః దీపం దర్శయామి

ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి

శ్లో || శాల్యన్నం స్వర్ణపాత్రస్థం - శాకాపూప సమన్వితం

దధ్యాజ్య పాయసోపేతం - నైవేద్యం ప్రతిగృహ్యతామ్ ||

“ఓం భూర్భువస్సువ.... ” ఇత్యాది మంత్రముతో ప్రోక్షణచేసి శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః నైవేద్యం సమర్పయామి.

“ఓం ప్రాణాయస్వాహ.... ఇత్యాది పంచవ్యాహృతులతో నివేదన చేయవలెను.

మధ్యే మధ్యే పానీయం సమర్పయామి

అమృతాపిధానమసి - ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి

హస్తాప్రక్షేపయామి పాదోప్రక్షేపయామి శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి.

శ్లో || పూగై శ్శుశోభనై శ్చాపి - నాగవల్లిదత్తై ర్యుతం

తాంబూలం గృహ్యతాం దేవి - పంపానది నమోస్తు తే

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః తాంబూలం సమర్పయామి

శ్లో || కర్పూరవర్తి సంయుక్తం - కర్పూరశకలై స్తథా

అరార్తిక్యం గృహ్యేద - మర్పయేఽహం పంద్యరే ||

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః కర్పూర నీరాజనం సమర్పయామి

నీరాజనానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి

శ్లో || వ్రతపూర్తి మహాకీర్తి - దివ్యస్ఫూర్తి ప్రకీర్తితం

కర్తుకామో వ్రత మిదం - సౌవర్ణం పుష్పమర్పయే ||

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః సువర్ణ మంత్ర పుష్పం సమర్పయామి

శ్లో ॥ ప్రదక్షిణ త్రయం దేవి - ప్రయత్నేన ప్రకల్పితం
గృహణ పావనే దేవి పంపానది నమోఽస్తు తే ।

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః ప్రదక్షిణం సమర్పయామి

శ్లో ॥ నమస్తే నమస్తే విశాలోజ్జ్వలాంగే
నమస్తే నమస్తే సురమ్యాంతరంగే
నమస్తే నమస్తే గిరిప్రాంతరంగే
నమస్తే నమస్తే ప్రభావాంతరంగే ॥

శ్రీ పంపానదీ దేవ్యై నమః నమస్కారాన్ సమర్పయామి

శ్లో ॥ అపరాధశతం దేవి - మత్కృతం చ దినే దినే
క్షమ్యతాం పావనే దేవి - పంపానది నమోఽస్తు తే ॥

శ్రీ పంపానది దేవ్యై నమః క్షమాపణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి

శ్లో ॥ పంపానదిః మహాపుణ్య తరంగిణిః నమోఽస్తు తే
త్వత్తీరే హనుమ త్పుజా - కృతా రామేణ ధీమతా ॥
మనోరథ ఫలప్రాప్త స్త స్యాఖా న్నైవ సంశయః
సుగ్రీవేణ చ తీరేఽస్మి న్కపియాధపతే ద్రవ్యతం
సత్కృతం చ మనోవాంఛా సద్య స్తస్య బభావహ
అత స్త్వత్తీరపులినే కృతో హనుమతో వ్రతే
ప్రేయాంసి మమ సర్వాణి న విఘ్నాని భవం త్విహ
ఇతి సంప్రార్థ్య పంపాఖ్యాం నదీం శుభతరంగిణీం
కలశోదకపాణి శ్చ గచ్ఛే త్స్వ గృహ మాదరాత్ ॥

అని పంపానదీ కలశమునకు నమస్కరించవలెను.

ఇతిపంపా పూజాసమాప్తా

పీఠార్చనము

అవమన మొనర్చి....

ఏవంగణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ శ్రీహనుమ త్పూజాధి
కార సిద్ధ్యర్థం శ్రీహనుమత్ప్రిత్యర్థం హనుమద్యంత్ర (విగ్రహ) కలశ
ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే. అని నీరు తాకవలెను. పంపాకలశమునకు దక్షిణ
భాగమున బియ్యముపై యంత్రము లేదా విగ్రహమును పెట్టుటకొఱకై
పండ్లెండు తమలపాకులను ఒకేరీతిగా పెట్టి వానికి ముందు కలశ. ప్రతి
ష్ఠాపనమునకుగాను ఐదు తమలపాకులను ఒకేరీతిగా పెట్టియుంచవలెను.
అట్టి ఐదు తమలపాకులపై శ్రీగంధముతో పదుమూడు రేకులుగల
పద్మము గీచి మధ్యలో ప్రణవముంచి పదుమూడు రేకులందు “నమో
భగవతే వాయునందనాయ” అని వ్రాసి యుంచవలెను. పిదప ఇట్లు పీఠ
ర్చన కావించవలెను. అక్షతలతో పూజించవలెను.

నాగవల్లీ దళమధ్యమున:-

అతలాయనము: వితలాయనము: సుతలాయనము: తలాతలాయ
నము: రసాతలాయనము: మహాతలాయనము: పాతాళాయనము: మండూ
కాయనము: కాలాగ్ని రుద్రాయనము: మూల ప్రకృతయేనము: ఆధార
శక్త్యేనము: అనంతాయనము: వరాహాయనము: పృథివ్యేనము:
సుధార్ణవాయనము: నవరత్న ద్వీపాయనము: స్వర్ణకైలాసాయనము:
నందన వనాయనము: కల్పవృక్షాయనము: రత్న భూమికాయనము:
స్వర్ణప్రాకారాయనము: రత్నమండపాయనము: స్వర్ణ వేదికాయనము:
రత్నసింహాసనాయనము:

తూర్పు మొదలుగా దిక్కులకు పూజించుచు ధర్మాయనము:
జ్ఞానాయనము: వైరాగ్యాయనము: ఐశ్వర్యాయనము:

అగ్నేయాది విదిశల పూజించుచు-అధర్మాయనముః అజ్ఞానాయనముః అవైరాగ్యాయనముః అనైశ్వర్యాయనముః॥

మంటప మధ్యమున—మాయాతత్త్వాయనముః అవిద్యాతత్త్వాయనముః అనంత తత్త్వాయనముః ఆనంద కందాయనముః సంవిన్నాళాయనముః అష్ట ప్రకృతిమయ పత్రేభ్యోనముః వికారమయ కేసరేభ్యోనముః మాతృకామయ కర్ణికాయైనముః అణిమాయైనముః మహిమాయైనముః గరిమాయైనముః లఘిమాయైనముః ప్రాప్త్యైనముః ప్రాకామ్యాయైనముః ఈశిత్వాయనముః వశిత్వాయనముః సూర్యమండలాయనముః సోమ మండలాయనముః వహ్నిమండలాయనముః సత్త్వాయనముః రిజసేనముః తమసేనముః బ్రహ్మణేనముః విష్ణవేనముః మహేశ్వరాయనముః జ్ఞానతత్త్వాయనముః మాయాతత్త్వాయనముః కళాతత్త్వాయనముః విద్యాతత్త్వాయనముః పరతత్త్వాయనముః సుధార్మవాసనాయనముః ప్రేమాంబుజాసనాయనముః దివ్యచక్రాసనాయనముః సర్వమంత్రాసనాయనముః సాధ్యాసనాయనముః సిద్ధాసనాయనముః॥

ప్రాప్త్యారే-ద్వారశ్రియైనముః ధాత్రేనముః విధాత్రేనముః దక్షిణద్వారే-ద్వారశ్రియైనముః చందాయనముః ప్రచందాయనముః పశ్చిమద్వారే-ద్వారశ్రియైనముః జయాయనముః విజయాయనముః ఉత్తరద్వారే-ద్వారశ్రియైనముః బలాయనముః ప్రబలాయనముః మధ్యే-చిచ్ఛక్త్యైనముః మహాశక్త్యైనముః సత్త్వాయనముః రిజసేనముః తమసేనముః పత్రేభ్యోనముః పుష్పేభ్యోనముః దళేభ్యోనముః కేసరేభ్యోనముః తన్మధ్యేకర్ణికాయైనముః తన్మధ్యేదళగళాత్మనే వహ్నిమండలాయనముః వహ్నిమండలాధిపతయే బ్రహ్మణేనముః తన్మధ్యే ద్వాదళకళాత్మనే సూర్యమండలాయనముః సూర్యమండలాధిపతయే విష్ణవేనముః తన్మధ్యేషోడశ కళాత్మనే రుద్రాయనముః షోడశ కళాత్మనే చంద్ర

మండలాధిపతయే సర్వేశ్వరాయనమః। తన్మధ్యే సౌవర్ణ మంటపాయ
నమః। తన్మధ్యే సహస్రదళ పద్మాయనమః। తన్మధ్యే సువర్ణ వేదికా
యైనమః। వేదికాయాం వృక్షస్య పూర్వ భాగే నవరత్న ఖచిత హేమ
పీఠాయనమః। ఓం అం హ్రీం క్రోం నకల గుణాత్మకశక్తి యుక్తాయ
యోగపీఠాయనమః॥

అని పీఠార్చనచేసి పిదప సువర్ణయంత్రముకాని, రజతయంత్రము
కాని, తామ్రయంత్రముకాని లేదా హనుమంతుని విగ్రహమును కాని
స్వీకరించి రజతపాత్రయందుంచి అగ్నితప్త శాడన దోష పరిహారార్థము
అగ్ని సూక్తపూర్వకముగాను పంచామృతములతోను యంత్రము లేదా
విగ్రహ శోధన గావింపవలెను.

మంత్రములు

౧. అగ్ని సప్తిం వాజం భరం దదా త్యగ్ని ర్వీరం శృత్యం కర్మనిష్ఠా
అగ్ని రోదసీ వివర త్సమజ న్నగ్ని ర్నారిం వీరకుక్షిం పురంధిమ్॥
౨. అగ్నే రప్సస స్సమిథ స్తు భద్రా ౭ గ్ని ర్మహి రోదసీ అవివేశ।
అగ్ని రేకం చోదయ త్సమ తస్యగ్ని వాత్రాణి దయతే పురూణి॥
౩. అగ్ని ర్హత్యం జరత్యం జరతః కర్ణమావాగ్ని నిరదహ జ్జిరూధం
అగ్ని రత్రిం ఘర్మ ఉరుష్య దంత రగ్ని ర్పుమేధం ప్రజయా ౭,
సృజత్యమ్
౪. అగ్ని ర్దాద్రవిణం వీరపేశా అగ్నిర్ ఋషిం య స్సహస్రాసనోతి
అగ్ని ర్ద్వి హవ్య మాతతా నాగ్నే ర్ధామానిభృతాపురత్రా।
౫. అగ్నిముక్తేర్ ఋషయో విహ్వయంతే ౭గ్నిం నరో యామని

బాధితానః

అగ్నిం ఐయో అంతరిక్షే పతంతో ౭గ్ని స్సహస్రా పరియాతి
గోనామ్॥

౬. అగ్నిం విశక్షతే మానుషీ ర్యా అగ్నిం మానుషో నహుషో విజాతాః
అగ్నిర్గాంధర్వీం పథ్యాఽమృత స్యాగ్నే ర్గవ్యాతి ర్మృత అనిషత్తా
౭. అగ్నయే బ్రహ్మ ఋభవ స్తతత్తు రగ్నిం మహమవోచాయా సువృక్తిం
అగ్నే ప్రావజరితారం యవిష్టాగ్నే మహి ద్రవిణ మాయజస్వ॥

పంచామృత సంశోధనం

౧. అప్యాయస్యేతిక్షీరం. అప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వత స్సోమ
వృష్టియం. భవా వాజస్య సంగథే.
౨. దధిక్రావుణ్ణ ఇతి దధి. దధిక్రావుణ్ణో అకారిషం. జిష్టోరశ్వస్య
వాజినః సురభినో ముఖాకర త్రప్వణ ఆయుగంషి తారిషత్.
౩. శుక్రమసీత్యాద్యాజ్యం. శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి దేవోవ స్సవితో
త్పనా త్వచ్చిద్రేణ పవిత్రేణ వసో సూర్యస్య రశ్మిభిః.
౪. మధువాతాఋతాయేతిమధు. మధువాతా ఋతాయతే
మధుక్షరంతి సింధవః మాధ్వీ ర్న స్వంతోషధీః.
మధు నక్త ముతోషసి మధుమ త్పార్థివగ్ం రజః.
మధు ద్యౌ రస్తు నః పితా, మధు మానో వనస్పతి
ర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః, మాధ్వీ ర్గావో భవంతునః.
౫. స్వాదుః పవస్వేతి శుద్ధోదకం, స్వాదుః పవస్య దివ్యాయ
జన్మనే స్వాదు రింద్రాయ సుహవేతు నామ్నే,
స్వాదు ర్మిత్రాయ ఐరుణాయ తాయవే బృహ
స్వతయే మధుమాగ్ం ఆదాభ్యః
అపోహిష్ఠేతి శుద్ధోదకస్నానం. అపోహిష్ఠామయో
భువ స్తాన ఊరే దధాతన, మహేరణాయ చక్షనే
యోవశ్మివతమోరస స్తస్య భాజయతేహనః,

ఉశతీరివ మాతరః, తస్మా ఆరంగ మామవో

యస్య క్షయాయ జిన్వథః అపోజనయథాచ నః.

ఈ రీతిగా పంచామృత శుద్ధోదకములతో సంశోధితమైన యంత్ర (విగ్రహ)మును తెల్లని వస్త్రములతో తుడిచి సుపరిమళ సుగంధ కుంకుమతో నలంకరించి పూర్వం పూజించిన పండ్లెండు తములపాకులపై నుంచి పుష్పాక్షతలతో అలంకరించి నమస్కరించి—

హనుమద్యంత్ర (విగ్రహ) ప్రతిష్ఠా

పది దిక్కుల అధిపతులనావాహన మొనర్చుచు—పది దిక్కులందు
౧ . ఓం అంప్రీంక్రోం లం ఇంద్రాయ స్వర్గాధిపతయే వజ్రహస్తాయ

ఐరావత వాహనాయ శ్రీ హనుమత్పురివారాయ నపరివారాయ నమః

౨ . ఓం అంప్రీంక్రోం రం అగ్నయే తేజోవత్య ధిపతయే శక్తివ్యజన
హస్తాయ మేషవాహనాయ శ్రీ హనుమత్పురివారాయ నపరివారాయ నమః

౩ . ఓం అం ప్రీం క్రోం మం యమాయ సంయమ న్యధిపతయే దండ
హస్తాయ

మహిషవాహనాయ శ్రీ హనుమత్పురివారాయ నపరివారాయ నమః॥

౪ . ఓం అం ప్రీం క్రోం షం నిర్ఋతయే కృష్ణాంగనాపతయే
ఖడహస్తాయః॥

నరవాహనాయ శ్రీ హనుమత్పురివారాయ నపరివారాయ నమః॥

౫ . ఓం అం ప్రీం క్రోం వం వరుణాయ శ్రద్ధాపత్యధిపతయే పాశ
హస్తాయ॥

మకర వాహనాయ శ్రీ హనుమత్పురివారాయ నపరివారాయ నమః॥

౬ . ఓం అంప్రీంక్రోం యం వాయవే గంధవత్యధిపతయేధ్వజహస్తాయ॥

సారంగ వాహనాయ శ్రీ హనుమత్పురివారాయ నపరివారాయ నమః

౭. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం సం కుబేరాయ అలకాధిపతయే ఖడ్గహస్తాయ ।

హయవాహనాయ శ్రీ హనుమత్పురివారాయ సపరివారాయ నమః॥

౮. ఓం ఆం హ్రీం క్రోంశం ఈశానాయ యశోవత్సాధిపతయే శూల

హస్తాయ ।

వృషభ వాహనాయ శ్రీహనుమత్పురివారాయ సపరివారాయ నమః॥

౯. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం ఓం బ్రహ్మచే సత్యలోకాధిపతయే కమండలు

హస్తాయ ।

హంస వాహనాయ శ్రీ హనుమత్పురివారాయ సపరివారాయ నమః॥

౧౦. ఓం ఆం హ్రీం క్రోం విష్ణవే సాతాశాధిపతయే చక్రహస్తాయ గర్బడ

వాహనాయ శ్రీ హనుమత్పురివారాయ సపరివారాయ నమః॥

హనుమత్కలశ ప్రతిష్ఠా

హనుమత్కలశము కొంత వెండి, రాగి లేదా ఇత్తడిదయిన మంచి కలశమును తీసికొని సుగంధము అలంకరించి మంచి వస్త్రములు రెంటిని కలశమునకు చుట్టి కలశ కంఠభాగమున రజ్జబంధన మొనర్చి ఆ కలశమును యంత్రవిగ్రహమునకు ముందున్న ఐదు తమిలపాకులపై న కల యంత్రలిఖిత పీఠాంబరముపై నుంచి ఆ కలశమును పంపాకలశము యొక్క నీటితో నింపి పంపా కలశమున పంపస్థలివసులుంచి (అనగా నేరేడు, జువ్వి, మట్టి, రావి, మామిడిఆకులు, ఆ పల్లవముల మధ్యలో అలంకరింపబడిన కొబ్బరికాయనుంచి ఆ కొబ్బరికాయపై పట్టురెవికల గుడ్డతో కిరీటమేర్పరచి యుంచి ఇక అంజనేయ కలశమున పంచరత్న ములనుంచి

గంధ ద్వారాం .... యేశ్రీయం అను మంత్రముతో హనుమత్కలశమున గంధము చల్లవలెను. కాండాత్కాండా త్పురో హంతీ పరుషః పరుషః పరి ఏవానో దూర్వే ప్రతనుసహస్రేణ శతేనచ యా శతేన ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి తస్యాస్తే దేవీష్టకే విధేసు హవిషావయమ్॥

అని ఆజరిమున గరిక నుంఛవలెను.

సహి రత్నాని దాకుషే సువాతి సవితాభగః తంభాగం చిత్రమీ
మహే॥

అని రత్నములనుంచవలెను.

తథ్ను వర్ణగ్ం హిరణ్య మభవత్ తథ్నువర్ణస్య హిరణ్యస్యజన్మ ।
య ఏవగ్ం సువర్ణస్య హిరణ్యస్య జన్మవేద । సువర్ణ ఆత్మనా భవతి॥

అని బంగారము నందుంచవలెను. మూడు ముత్యములు రెండు
పగడములనుంచి

ఆయనే తే పరాయణే .... ఇమే । అని పుష్పములనుంచ
వలెను.

అభివస్త్రా సువసనా .... దేవసోమ । అని ఆ కలశమును
ఆకుపచ్చని వస్త్రద్వయమును చుట్టవలెను.

బృహత్సామ క్షత్ర భృద్వృద్ధ .... రక్ష । అను మంత్రముతో
పదుమూడుపొగులు కలి రక్షతో కలశముయొక్క కంఠమునందు కట్ట
వలెను.

ఓం ఐహ్రీం శ్రీం ఆంహ్రీం క్రోంక్లీం హ్రీం శ్రీ సువర్చలా
దేవైశ్చమః శ్రీసువర్చలా దేవీ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥

అని హనుమత్కలశమునకు వామభాగమున అష్టసంఖ్యాక నాగ
వల్లి దళములపై సువర్ణసహిత పుష్పాక్షకల నుంచవలెను. పూజింప
వలెను, నమస్కరింపవలెను.

‘ప్రవోయజ్ఞేషు....వనినోనశాఖాః’—అని కలశమున పంచపల్లవములుంచి
‘యాః ఫసిర్యా....హసః’ అని పంచపల్లవముల మధ్య ఊర్ధ్వపుండ్రము
లలింకరించిన నారికేళఫలము నుంచవలెను. దానికి పుష్పమాలిక లలింక
రించి సుగంధద్రవ్యముల చల్లవలెను.

ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపన

అస్య శ్రీ యంత్ర (విగ్రహ) సహిత హనుమత్ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపన మహామంత్రస్య బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరా ఋషయః। ఋగ్యజుస్సామా ధర్వణాని ఛంధాని। క్రియా మయ వపుః చైతన్య స్వరూపిణీ ప్రాణశక్తిః పరాదేవతాః అంబీజం హ్రీంశక్తిః క్రోం కీలకం శ్రీయంత్ర (విగ్రహ) సాంగవరణ సహిత శ్రీ హనుమత్ప్రాణ ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః

ఓం అం కం ఖం గం ఘం జం పృథివ్యాపస్తేజో వాయురాకా శాత్మనే హ్రం అం అంగుష్ఠాభ్యాంనమః

ఓం ఇం చం ఛం జం యం ఞం శబ్దిస్పర్శరూప రసగంధాత్మనే హ్రీం ఈం తర్జనీభ్యాంనమః॥

ఓం ఊం టం ఠం డం ఢం ణం త్వక్చక్షు శ్రోత్ర జిహ్వాహ్లాత్మనే హ్రూం ఊం మథ్యమాభ్యాంనమః।

ఓం ఏం తం థం దం ధం నం వాక్పాణి పాదపాయూపస్థాత్మనే హ్రైం ఐం అన్గామికాభ్యాంనమః।

ఓం ఓం పం ఫం బం భం మం వచనాదాన విసర్గానందాత్మనే హ్రౌం ఔం కనిష్ఠికాభ్యాంనమః

ఓం అం యం రం లం వం మనోబుద్ధి చిత్తాహంకార జ్ఞానాత్మనే హ్రః ఆః కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః

ఓం అం కం ఖం గం ఘం జం పృథివ్యాపస్తేజో వాయురాకా శాత్మనే హ్రం అం హృదయాయ నమః।

ఓం ఇం చం ఛం జం యం ఞం శబ్ది స్పర్శ రూపరస గంధాత్మనే హ్రీం ఈం శిరసేస్సాహః।

ఓం ఉం టం రం డం థం ణం త్వక్ష్మశ్శోత్రజిహ్వ ప్రూణా
త్మనే హ్రూం ఊం శిఖాయై వషట్.

ఓం ఏం తం థం దం ధం నం వాక్పాణి పాదపాయూప స్థాత్మనే
హ్రైం ఐం కవచాయహం.

ఓం ఓం పం ఫం బం భం మం వచనాదాన విసర్గానందాత్మనే
హ్రూం ఔం నేత్రత్రయాయ వౌషట్.

ఓం అం యం రం లం వం మనో బుద్ధి చిత్తాహంకార
జ్ఞానాత్మనే హ్రః ఆః అస్త్రాయఫట్.
భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః.

ఛానం॥

శ్లో॥ రక్తాంభోధిస్త పోతోల్లస దరుణ సరోజాధిరూఢా కరాజైః

పాశంకోదండ మిక్షూర్భవ మణి గణమవ్యం కుశం పంచబాగాన్
బీభ్రాణాస్య క్కపాలం త్రినయన విలస త్ప్సన వక్షోరుహాధ్య
దేవీ బాలార్కవర్ణా భవతు సుఖకరే ప్రాణశక్తిః పరానః॥

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యం రం లం వం శంషం సంహం శంక్షం
ఓం ఆం హ్రీం హం సస్సోహం సోహం హంసః శ్రీ యంత్ర
సాంగా వరణ సహిత శ్రీ హనుమత్ప్రాణా ఇహప్రాణాః.

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యం రం లం వం శంషం సంహం శంక్షం
ఓం ఆం హ్రీం హం సస్సోహం సోహం హంసః శ్రీ యంత్రసాంగా
వరణ సహిత శ్రీహనుమత్ జీవ ఇహస్థితః.

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం యం రం లం వం శంషం సంహం శంక్షం
ఓం ఆం హ్రీం హం సస్సోహం సోహం హంసః శ్రీయంత్ర సాంగా

వరణ సహిత శ్రీ హనుమత్స్వామినః వాఙ్మనశ్చక్షు శ్రోత్రజిహ్వప్రాణా
దీని సర్వేంద్రియాణీ హైవాగత్య సుఖం చిరం తిష్ఠంతు స్వాహా॥

ఓం అసునీతే పునరస్మా సుచక్షుః పునః ప్రాణ మిహనో దేహి
భోగం జ్యోత్స్వశ్యేమ సూర్య ముచ్చరం త మనుమతే మృడయాన స్వస్తి
అమృతం వై ప్రాణాఅమృత మాపః ప్రాణానేవయథా స్థానముపహ్వ
యతే॥ వాఙ్మన అసన్నసో ప్రాణోఽక్షోశ్చక్షుః కర్ణయో శ్రోత్రం
బాహువోర్బలమూరు వోరోఽఽరిష్టా విశ్వాన్యం గావి తనూః॥ తను
వామే సహ నమస్తే ఆస్తు మా మాహిగం సీ॥ స్థిరోభవ॥

ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపన ముహూర్త స్సముహూర్తోఽస్తు॥
పిదపయత్కించన్నివేదన మొనర్చ వలెను॥

శ్రీ హనుమత్ పోడశోపచార పూజా

శ్లో॥ అథధ్యాయే త్క-పిత్రశేష్ఠం-చతురావరణాన్వి తం
వామభాగస్థితాం పత్నిం-సూర్యపుత్రీం సువర్చలామ్ ।
ఽశ్వత్థం సిగ్ధయా దృష్ట్వా-స్మితవక్త్ర ముఖాంబుజం
చత్ర చామర సంయుక్తం-వినతాద్యై స్సుసేవితమ్॥
ముక్తాహర గణోపేతం-రత్నకుండల భూషితం
గైర్యవేయ భూషిత గ్రీవం కనంకాగద ధారిణమ్ ।
నానామణి సముత్కర్ణ-కిరీటోజ్జ్వల శేఖరం
మేఖలాదామ సంవీతం-మణినూపుర శోభితమ్ ।
రత్నకంకణ విద్యోతి-పాణి రక్తాంబుజ ద్వయం
కథిత స్వర్ణ వర్ణాంగ-ముష్టాధ్వజ సమన్వితమ్॥
పద్మాసనే సమాసీనం-పీతాంబర సమన్వితం
చతుర్భుజధరం శాంతం-సర్వవ్యాపి న మీశ్వరమ్॥

సర్వదేవ పరీవారం-సర్వాభీష్ట ఫలప్రదం
 అవాహయామి సర్వేశం-సూర్య పుత్రప్రియం విభుమ్
 అంజనాతనయం దేవ-మాయాతీతం జగద్గురుం
 ఏవం ధ్యాత్వా హనుమంతం-పూజయే చ్చుద్ధమానసః॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః ధ్యాయామి!
 ధ్యానం సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ ఆగచ్ఛ హనుమద్దేవః త్వం సువర్చలయా సహ
 పూజా సమాప్తి పర్యంతం- భవ సన్నిహితో ముదా॥
 శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః అవాహయామి,
 అవాహనం సమర్పయామి.

శ్లో ॥ దేవదేవ జగన్నాథ- కేశరి ప్రియనందనః
 రత్నసింహాసనం తుభ్యం- దాస్యామి హనుమత్ప్రభో॥
 శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః సవరత్న ఖచిత
 స్వర్ణ సింహాసనం సమర్పయామి.

శ్లో ॥ భీమాగ్రజః మహాప్రాజ్ఞః త్వం మమాభిముఖో భవ
 శ్రీరామ సేవక శ్రీమన్- ప్రసీద జగతాం పతే॥
 హేస్వామిన్! సిరోభవ, వరదోభవ సుముఖోభవ. సుప్రసన్నోభవ,
 స్థిరాసనం కురు॥

శ్లో ॥ యోగిధ్యేయం యాంఘ్రి పద్మాయ- జగతాం పతయేనమః
 పాద్యం మయార్పితం దేవః గృహాణ పురుషోత్తమ॥
 శ్రీ సువర్చలాసమేత హనుమతేనమః పాదయోః పాద్యం
 సమర్పయామి ॥

శ్లో ॥ లక్ష్మణ ప్రాణసంరక్షః సీతాశోక వినాశనః
 గృహా చార్హ్యం మయా దత్తం- అంజనా ప్రియనందన॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః హస్తయోః అర్ఘ్యం
సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ వాలాగ్ర సేతుబంధాయ- శతానన వధాయ చ
తుభ్య మాచమనం దత్తం- ప్రతిగృహ్ణిష్య మామతే॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః ముఖే అచమనీయం
సమర్పయామి॥

యత్పురుషేణ హవిషా”....ఇతి సంవామృత స్నానం
సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ అర్జునద్వజ సంవాస- దశానన మదాపహః
మధుపర్కం- ప్రదాస్యామి- హనుమ స్ప్రతి గృహ్యతామ్॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః మధుపర్కం సమర్పయామి.

శ్లో ॥ గంగాది సర్వతీర్థేభ్యః సమానీతై ర్నవోదతైః
భవంతం స్నానయిష్యామి- కపినాయక! గృహ్యతామ్॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః శుద్ధోదక స్నానం
సమర్పయామి ॥

శ్లో ॥ నవరత్నమయీ దివ్యాం మేఖలాం హేమనిర్మితాం
దదామి తుభ్యం గృహ్ణిష్య- శ్రీరామప్రియ మామతే॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః కటిసూత్రం సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ పీతకౌశేయ కౌపీనం- ధార్యం చ బ్రహ్మచారిభిః
అర్పయామి మహాభాహో- గృహాణ సవనాత్మజ॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః కౌపీనం సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ పీతాంబర మిదం తుభ్యం- తప్తహాటక సన్నిభం
దాస్యామి వానర శేష్ఠ! సంగృహాణ నమోస్తుతే॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః వస్త్రయగ్గం సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ ఉత్తరీయం తు దాస్యామి- సంసారో త్తారకారణ
గృహాణ వరమప్రీత్యా- నతోస్మి తవ పాదయోః॥

శ్రీ సువర్చలాసమేత హనుమతేనమః ఉత్తరీయం సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ బ్రహ్మసూత్ర మిదం దివ్యం- ముక్తాదా మోపశోభితం
స్వీకురు ష్వాంజనాపుత్రః భక్తరక్షణ తత్పరః॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ భూషణాని మహర్థాణి- కిరీటప్రముఖా న్యహం
తుభ్యం దాస్యామి సర్వేశః గృహాణ కపినాయకః॥

శ్రీ సువర్చలాసమేత హనుమతేనమః ఆభరణాని సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ కస్తూరీ కుంకుమోన్మిత్రం- కర్పూరాగరు వాసితం
శ్రీ చందనం తు దాస్యామి- గృహ్యతాం హనుమత్ప్రభోః॥

శ్రీ సువర్చలాసమేత హనుమతేనమః దివ్య శ్రీచందనం
సమర్పయామి ॥

శ్లో ॥ శాలీయా నక్షతాన్ రహ్యాన్- పద్మరాగ సమప్రభాన్
అఖండాన్ ఖండితద్వాంతః స్వీకురుష్వ దయానిధేః॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః అక్షతాన్ సమర్పయామి॥

శ్లో ॥ సుగంధీని సురూపాణి- వన్యాని వివిధాని చ
చంపకాదీని పుష్పాణి- కమలా న్యుత్పలాని చ
తులసీదళ బిల్వాని- మనసా కల్పితాని చ
గృహాణ హనుమద్దేవః ప్రణతోస్మి పదాంబుజేః॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః పుష్పాణి సమర్పయామి॥

అథ దోర్గంధి పూజా

1. ఓం ఆంజనాసూనవే నమః ప్రథమ గ్రంధి పూజయామి
2. ఓం హనుమతే నమః ద్వితీయగ్రంధి పూజయామి

3. ఓం వాయుపుత్రాయ నమః తృతీయగ్రంథిం పూజయామి
4. ఓం మహావాలాయ నమః చతుర్థగ్రంథిం పూజయామి
5. ఓం రామేష్టాయ నమః పంచమగ్రంథిం పూజయామి
6. ఓం ఫల్గుననఖాయ నమః షష్ఠగ్రంథిం పూజయామి
7. ఓం పింగళాక్షాయ నమః సప్తమగ్రంథిం పూజయామి
8. ఓం అమిత విక్రమాయ నమః అష్టమగ్రంథిం పూజయామి
9. ఓం కపిశ్యరాయ నమః నవమగ్రంథిం పూజయామి:
10. ఓం సీతా శోకవినాశకాయ నమః దశమగ్రంథిం పూజయామి
11. ఓం లక్ష్మణప్రాచదాత్రే నమః ఏకాదశగ్రంథిం పూజయామి
12. ఓం దశగ్రీవదర్పిణే నమః ద్వాదశగ్రంథిం పూజయామి
13. ఓం భవిష్యద్భూహణే నమః త్రయోదశగ్రంథిం పూజయామి.

అ ధ అం గ పూ జా

- మారుతయే నమః - పాదౌ పూజయామి
- సుగ్రీవనఖాయ నమః - గుల్ఫౌ పూజయామి
- అంగదమిత్రాయ నమః - జంఘే పూజయామి
- రామదాసాయ నమః ఊరూ పూజయామి
- అక్షహ్నుయ నమః - కటిం పూజయామి
- లంకాదహనాయ నమః - వాలం పూజయామి
- సంజీవనగాహర్త్రే నమః - స్కంధౌ పూజయామి
- సౌమిత్రిప్రాణదాయ నమః - వక్షఃస్థలిం పూజయామి
- కుంతితదశకంఠాయ నమః - కంఠం పూజయామి
- రామాభిషేకకారిణే నమః హస్తౌ పూజయామి
- మంత్రరచితరామా యణాయనమః - పక్త్యం పూజయామి

ప్రసన్నవదనాయ నమః - వదనం పూజయామి

పింగళనేత్రాయ నమః - నేత్రే పూజయామి

శ్రుతిపారాయణాయ నమః - శ్రోత్రే పూజయామి

ఊర్ధ్వపుండ్రధాత్రే నమః కపోలా పూజయామి

మణికంఠమాలికాయ నమః - శిరః పూజయామి

సర్వాభీష్టప్రదాయ నమః సర్వాణ్యంగాని పూజయామి

అథ అష్టోత్తరశతనామపూజా

ఓం అంజనేయాయనమః

,, కేశరి ప్రియనందనాయనమః

,, వాయుకుమారాయనమః

,, అనహాయనమః

,, ఈశ్వరపుత్రాయనమః

,, పారతీగర్భసంభూతాయనమః

,, వానరనాయకాయనమః

,, సకలవేదశాస్త్రపారగాయనమః

,, సంజీవవర్చతోత్పాతనాయనమః

,, లక్ష్మణప్రాణరక్షకాయనమః

,, భీమప్రాణరక్షకాయనమః

,, సీతాదుఃఖ నివారణాయనమః

,, దుర్దండి బంధమోచనాయనమః

,, వీలమేఘరాజ్యదాయకాయనమః

,, సుగ్రీవరాజ్య కారణాయనమః

,, భీమసేనాగ్రజాయనమః

,, ధనంజయ ధ్వజవాహనాయనమః

ఓం కాలినేమి సంహారకాయనమః

,, మైరావణమర్దనాయనమః

,, వృత్రాసుర భంజనాయనమః

,, సప్తమంత్రసుతధ్వంసనాయనమః

,, ఇంద్రజిద్వధకారణాయనమః

,, అక్షకుమారసంహారకాయ నమః

,, లంకిణీ భంజనాయమః

,, రావణమర్దనాయనమః

,, కుంభకర్ణవధపరాయణాయనమః

,, జంబుమాలినిషాదనాయనమః

,, ఏకవీరాయనమః

,, రాక్షసకులదహనాయనమః

,, అశోకవన విదారకాయనమః

,, లంకాదహనాయనమః

,, శతముఖవధకారణాయనమః

,, సప్తసాగరవాలాయనమః

,, సేతుబంధునవాలాయనమః

ఓం నిరాహారాయనమః

,, నిర్గుణాయనమః

,, సగుణ స్వరూపాయనమః

,, హేమవర్ణాయనమః

,, పీతాంబరధరాయనమః

,, సువర్చలాప్రాణనాయకాయనమః

,, త్రయత్రింశతోక్తి-బృహద్రుద్రగణ

పోషకాయనమః

,, భక్త పాలన చతురాయనమః

,, నవకనకకుండలా భరణాయనమః

,, రత్నకిరీటహర నూపురశోభితాయనమః

,, శ్రీరామభక్తి తత్పరాయనమః

,, హేమరంభావన విహారాయనమః

,, వజ్రక్షతాంకితాయనమః

,, మేఘవాహనాయనమః

,, నీలమేఘశ్యామాయనమః

,, సూక్ష్మకాయాయనమః

,, మహాకాయాయనమః

,, బాలసూర్యగ్రసనాయనమః

,, ఋష్యమూకగిరి నివాసకాయనమః

,, మేరుపీఠార్చనాయనమః

ఓం ద్వాంత్రింశదాయనమః

ధరాయనమః

,, చిత్రపర్ణాయనమః

,, వీచిత్రసృష్టి నిర్మాణ కర్తృనమః

,, అనంతనామ్నేనమః

,, దశావతారాయనమః

,, అఘటనఘటనా సమర్థాయనమః

,, అనేక బ్రహ్మాండ నాయకాయనమః

,, దుర్జన సంహరికాయనమః

,, సజ్జన సంరక్షకాయనమః

,, దేవేంద్రవందితాయనమః

,, సకల లోకారాధ్యాయనమః

,, సత్య సంకల్పాయనమః

,, భక్త సంకల్ప పూరకాయనమః

,, అతిసుకుమార దేహాయనమః

,, యక్షకర్దమ విలేపనాయనమః

,, కోటిమన్మథా కారాయనమః

,, రణకేశి మర్దనాయనమః

,, విజృంభమాణాయనమః

,, సకలలోక కుక్షింభరాయనమః

,, సప్తమహామంత్ర తంత్ర స్వరూపాయనమః

ఓం భూతప్రేత పిశాచ శాకినీ ఠాకినీ	ఓం షణ్ముత వైభవానుభూతి
విధ్వంస నాయనమః	చతురాయనమః
,, శివలింగ ప్రతిష్ఠాపన	,, సకల లోకాతీతాయనమః
కారణాయనమః	,, విశ్వంభరాయనమః
,, దుష్కర్మ విమోచనాయనమః	,, విశ్వమూర్తయే నమః
,, దౌర్భాగ్య నాశనాయనమః	,, విశ్వకారాయ నమః
,, జ్వరాది సకలరోగ నివార	,, దయాస్వరూపాయనమః
ణాయనమః	,, దాసజన హృదయకమల
,, భుక్తిముక్తిదాయకాయ నమః	విహారాయనమః
,, కపటనాటక సూత్రధారిణేనమః	,, మనోవేగినేనమః
,, లీలావినోదాయనమః	,, మనోభావజ్ఞనిపుణాయనమః 100
,, అగణిత కళ్యాణగుణ	,, ఋషిగణగేయాయనమః
పరిపూర్ణాయనమః	,, భక్తజన మనోరథదాయ
,, మంగళప్రదాయనమః	కాయనమః
,, గానలోలాయనమః	,, భక్తరక్షకాయ నమః
,, గాన ప్రియాయనమః	,, దీనపోషకాయనమః
,, అష్టాంగయోగ నిపుణాయనమః	,, దీనమందారాయనమః
,, సకల విద్యాపారీణాయనమః	,, సర్వస్వతంత్రాయనమః
,, అదిమధ్యాంతరహితాయ నమః	,, శరణాగత రక్షకాయ నమః
,, యజ్ఞకర్తృనమః	,, అర్చిత్రాణ పరాయణాయ
,, యజ్ఞభోక్తృనమః	నమః 108

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః నానావిధ పరిమళ పత్ర
పుష్పాక్షతాన్ సమర్పయామి॥

శక్తశ్చేతసహస్ర నామభిః పూజయేత్

శ్రీ మదాంజనేయ సహస్రనామావళిః

ప్రతినామమునకు మొదట ఓం. చివర నమః పలుకవలెను.

ఓం హనుమతే నమః

శ్రీ ప్రదాయ

వాయుపుత్రాయ

రుద్రాయ

అనఘాయ

అజరాయ

అమృత్యవే

పీఠపీఠాయ

గ్రామవాసాయ

జనాశ్రయాయ

ధనదాయ

నిరుణాయ

కూరాయ

పీఠాయ

నిధిపతయే

మునయే

పింగాక్షయ

వరదాయ

వాగ్మినే

సీతాశోక వినాశకాయ

శివాయ

పింగరోషే

శ్రుతిగమ్యాయ

సనాతనాయ

అనాదయే

భగవతే

దేవాయ

విశ్వహేళవే

జనాశ్రయాయ

ఆరోగ్యకర్త్రే

విశ్వేశాయ

విశ్వనాథాయ

హరీశ్వరాయ

భర్గాయ

రామాయ

రామభక్తాయ

కల్యాణాయ

ప్రకృతి స్థిరాయ

విశ్వంభరాయ

విశ్వమూర్తయే

విశ్వాకారాయ

విశ్వపాయ

శర్వాయ

పరస్మై

అవ్యక్తాయ
 వ్యక్తావ్యక్తాయ
 ధరాధరాయ
 పింగళేశాయ
 విశ్వగమ్యాయ
 విశ్వధేయాయ
 కలాధరాయ
 ప్లవంగమాయ
 కపిశేష్ఠాయ
 జ్యేష్ఠాయ
 విద్యావనేశరాయ
 బాలాయ
 వృద్ధాయ
 యానే
 తత్త్వాయ
 తత్త్వగమ్యాయ
 సుఖాయ
 అజాయ
 అంజనాసూనవే
 అవ్యగ్రాయ
 విశ్వాత్మనే
 విశ్వసేవ్యాయ
 విశ్వాయ
 విశ్వహరాయ
 రవయే

విశ్వచేష్ఠాయ
 అమలాయ
 శివాయ
 ధర్మప్రతిష్ఠాత్రే
 రాయేష్ఠాయ
 పల్లనప్రియాయ
 గోష్పదీకృతవారాశయే
 పూర్ణకామాయ
 ధరాపతయే
 రక్షోఘ్నాయ
 పుండరీకాక్షాయ
 శరణాగతవత్సలాయ
 జానకీప్రాణదాత్రే
 రక్షఃప్రాణావహరకాయ
 పుర్ణనత్త్వాయ
 పీతవాసినే
 గ్రామశాంతాయ
 ధరాధరాయ
 భూర్భువస్స్వర్లోకాయ
 మహర్లోకాయ
 జనోలోకాయ
 తపసే
 అవ్యయాయ
 సత్యాయ
 ఓంకారగమ్యాయ

పృణవాయ్
 వ్యాపకాయ్
 పర్వతభేదనాయ్
 హేతుమతే
 పాంసుబీజాయ్
 విశ్వభర్తే
 జగద్గురవే
 జగత్త్వతే
 జగన్నాథాయ్
 జగదీశాయ్
 జనేశ్వరాయ్
 జగత్పితౄ
 దివాకరసమప్రభాయ్
 ద్రోణహర్తే
 శక్తినేత్రే
 శక్తే
 రాక్షసమారకాయ్
 రక్షోఘ్నాయ్
 రామదూతాయ్
 శాకినీజీవహరకాయ్
 భుభుక్కరహతారాతి గర్వాయ్
 ప్రసన్నాయ్
 సదాశివాయ్
 సన్నతయే

సద్గతయే
 భుక్తిముక్తిదాయ్
 క్షీర్తిదాయకాయ్
 క్షీర్త్యై
 క్షీర్తిప్రదాయ్
 సముద్రాయ్
 హరయే
 శ్రీశాయ్
 గరుడస్మయభంజనాయ్
 పార్థధ్వజాయ్
 వాయుపుత్రాయ్
 అమితపుచ్చాయ్
 అమితప్రభాయ్
 బ్రహ్మపుచ్చాయ్
 పరబ్రహ్మణే
 పుచ్చాయ్
 రామేష్టాయ్
 సుగ్రీవాదియుతాయ్
 జ్ఞానినే
 వానరాయ్
 వానరేశ్వరాయ్
 కల్పనస్థాయినే
 చిరంజీవినే
 లంకాప్రాసాదభంజకాయ్
 కృష్ణాయ్

కృష్ణస్తుతాయ
 శాంతాయ
 శ్రీప్రదాయ
 శివాయ
 ఉదధిక్రమణాయ
 దేవాయ
 సంసారభయనాశనాయ
 వారిబంధనకృతే
 విశ్వజేత్రే
 విశ్వప్రతిష్ఠితాయ
 లంకారయే
 కాలపురుషాయ
 లంకేశగృహభంజనాయ
 భూతావాసాయ
 బాసుదేవాయ
 వసవే
 త్రిభువనేశ్వరాయ
 శ్రీరామదూతాయ
 కృష్ణాయ
 రామభక్తివిధాయకాయ
 ధ్యాతే
 ధ్యేయాయ
 భగాయ
 శాంతిదాయ
 విశ్వపావనాయ

విశ్వభోక్త్రే
 మారీఘ్నాయ
 బ్రహ్మచారిణే
 జితేంద్రియాయ
 ఊర్ధ్వగాయ
 లాంగులినే
 మాలినే
 లాంగూలహతరాక్షసాయ
 సమీరతనుజాయ
 వీరాయ
 వీరమారాయ
 జయప్రదాయ
 జగన్మంగళదాయ
 పుణ్యాయ
 పుణ్యశ్రవణకీర్తనాయ
 పుణ్యకీర్తయే
 పుణ్యగతయే
 జగత్పావనపావనాయ
 దేవేశాయ
 జితరోధాయ
 సాక్షిణే
 చేతస్తే
 చైతన్యవిగ్రహాయ
 జ్ఞానదాయ
 ప్రాణదాయ

ప్రాణాయ
జగత్ప్రాణాయ
సమీరణాయ
విభీషణస్రియాయ
శూరాయ
విష్ణులాశ్రయసిద్ధిదాయ
సుహృదే
సిద్ధాశ్రయాయ
కాలాయ
కాలభక్షకభరితాయ
లంకేశనిధనాయ
స్థాయినే
లంకాదాహకాయ
ఈశ్వరాయ
చంద్రసూర్యాగ్నినేత్రాయ
కాలాగ్నయే
జితరోథాయ
కపిలాయ
కపిళాయ
పుణ్యరాశియ
ద్వాదశరాశిగాయ
సర్వాశ్రయాయ
అప్రమేయాత్మనే
రేవత్యాదినివారకాయ
లక్ష్మణప్రాణదాత్రే

సీతాజీవనహేతుకాయ
రామధ్యేయాయ
హృషీకేశాయ
విష్ణుభక్తాయ
జటినే
బలినే
దేవారిదర్శిమే
హోత్రే
కర్త్రే
హర్త్రే
జగత్ప్రభవే
నగరగ్రామపాలాయ
ప్రళయంతకాయ
ఓయంకరాయ
హనుమతే
దురారాధ్యాయ
తపస్సాధ్యాయ
అమరేశ్వరాయ
జానకీఘనకోష్ఠోతాపహర్త్రే
పరాత్పరాయ
వాఙ్మయాయ
సదసద్రూపాయ
కారణాయ
ప్రకృతేఽపరాయ
భాగ్యదాయ

నిర్మలాయ
 నేత్రే
 పుచ్చలంకాదాహకాయ
 పుచ్చబద్ధయాతుధానాయ
 యాతుధానరిపు ప్రియాయ
 ఛాయాపహరిణే
 భూతేశాయ
 లోకేశాయ
 కుద్ధాయ
 బుద్ధాయ
 నిరంతరాయ
 నిరంజనాయ
 నిర్వికల్పాయ
 గుణాతీతాయ
 భక్తభయ వరప్రదాయ
 భక్తానుకంపినే
 విశ్వేశాయ
 పురుహూతాయ
 పురందరాయ
 అగ్నేయే
 విభావసవే
 భాస్వతే
 యమాయ
 విర్ముతయే
 వరుణాయ

వాయుగతిమతే
 వాయవే
 కౌబేరాయ
 ఈశ్వరాయ
 సద్గతిప్రదాయ
 స్లవంగమేశ్వరాయ
 క్రోధాయ
 క్రోధసంరక్తలోచనాయ
 క్రోధహర్త్రే
 తాపహర్త్రే
 హర్త్రే
 సమీరజాయ
 మళకీకృతదేవారయే
 దైత్యారయే
 మధుసూదనాయ
 కామాయ
 కవయే
 కామపాలాతు
 కపిలాయ
 విశ్వజీవనాయ
 భాగీరథపదాంభోజాయ
 సేతుఃసంధవిశారదాయ
 స్వాహాయై
 స్వధాయై
 హవిషే

రవయే
 చంద్రాయ
 కుజాయ
 సామ్యాయ
 గురవే
 కావ్యాయ
 శనై శ్చరాయ
 రాహవే
 కేతవే
 మరుతే
 హోత్రే
 ధాత్రే
 అనంతకాయ
 విపాస్మనే
 విష్కంకాయ
 మహతే
 మహదహంకృతయే
 భాయవే
 వాయవే
 పృథివ్యై
 అద్యౌ
 కవ్యాయ
 హవ్యకవ్యప్రకాశాయ
 స్వప్రకాశాయ

[8]

మహావీరాయ
 ఓం లఘవే
 అమితవిక్రమాయ
 ప్రదీనోద్దీనగతిమతే
 సద్గతయే
 పురుషోత్తమాయ
 జగదాత్మనే
 జగద్యోనయే
 జగదంతాయ
 సాధ్యాయ
 స్ఫూర్తిదాత్రే
 గుణాకరాయ
 నక్షత్రమాలినే
 భూతాత్మనే
 సురభయే
 కల్పపాదకాయ
 చింతామణయే
 గుణవిధయే
 వహ్నయే
 దిక్పాలాయ
 క్షేత్రజ్ఞాయ
 క్షేత్రపాలాయ
 పల్వలీకృతసాగరాయ
 హిరణ్యయాయ

పురాణాయ
 ఖేచరాయ
 భూచరాయ
 మనసే
 హిరణ్యగర్భాయ
 సూత్రాత్మనే
 రాజరాజాయ
 విశాంపతయే
 వేదాంతవేద్యాయ
 ఉద్గీఢాయ
 వేదవేదాంగపారగాయ
 ప్రతిగ్రామస్థితాయ
 మనవే
 స్వర్గద్వారాయ
 ప్రజాద్వారాయ
 పరబ్రహ్మణే
 బ్రహ్మబ్రహ్మణే
 పురాతనాయ
 ఏకాయ
 నైకాయ
 జనాయ
 ప్రజాపతయే
 అనుత్తమాయ
 పుణ్యశ్లోకాయ

పురాతనాయే
 జ్యోతిష్మతే
 శార్వరీపతయే
 కిలికిల్యారవత్రస్తభూతప్రేత-
 పిశాచకాయ
 ఋణత్రయహరాయ
 సూక్ష్మయ
 స్థూలాయ
 సర్వగతయే
 పుంసే
 అపస్మారహరాయ
 స్మరే
 శ్రుతయే
 గదాయై
 స్మృతయే
 మోక్షద్వారాయ
 కపీశ్వరాయ
 నాదరూపాయ
 బృహన్నాసాయ
 బృహన్నేత్రాయ
 బృహద్గళాయ
 బృహచ్ఛ్రోత్రాయ
 బృహత్పుష్పాయ
 బృహత్కరాయ

శుక్లాయ
 స్వయంజ్యోతిషే
 అనాకులాయ
 జ్యోతిర్జ్యోతిషే
 అనాదయే
 సాత్త్వికాయ
 రాజసాయ
 తమసే
 తమోహరే
 నిరాలంబాయ
 నిరాకారాయ
 గుణకరాయ
 గుణాశ్రయాయ
 గుణమయాయ
 బృహత్కమాయ
 బృహద్యశసే
 బృహద్ధనవే
 బృహత్పదాయ
 బృహన్మర్ధై
 బృహత్స్వసాయ
 బృహత్కర్ణాయ
 కాఖామృగాయ
 కపింద్రాయ
 పురాణాయ

శ్రుతిపంజరాయ
 చతురాయ
 బ్రాహ్మణాయ
 యోగినే
 బృహద్గతయే
 బృహత్సేషాయ
 బృహత్లోక ఫలప్రదాయ
 బృహచ్ఛక్తయే
 బృహద్వాంఛాఫలదాయ
 బృహదీశ్వరాయ
 బృహత్లోకనుతాయ
 ద్రష్టే
 విద్యాదాత్రే
 జగద్గురవే
 దేవాచార్యాయ
 సత్యవాదినే
 బ్రహ్మవాదినే
 కళాధరాయ
 సప్తపాతాళగామినే
 మలయాచలసంక్రమాయ
 ఉత్తరాశాస్థితాయ
 శ్రీదాయ
 దివ్యాషధవళాయ

ఖగాయ

తత్త్వదాత్రే

తత్త్వజ్ఞాయ

తత్త్వాయ

తత్త్వప్రకాశాయ

శుద్ధాయ

బుద్ధాయ

నిత్యముక్తాయ

యోగగమ్యాయ

పరాత్పరాయ

అనాదినిధనాయ

వ్యాసాయ

వైకుంఠాయ

సృష్టివీరయే

పరాజితాయ

జితారాతయే

సదానందాయ

ఈశిత్రే

గోపాలాయ

గోపతయే

గోప్త్రే

కలయే

కాలాయ

పరాత్పరాయ

మనోవేగినే

సదాయోగినే

సంసారభయనాశనాయ

రసాయ

రసజ్ఞాయ

భైరవాయ

గంధాయ

స్పర్శనాయ

స్పర్శాయ

అహంకారాయ

యుక్తకారాయ

జయప్రదాయ

ప్రళయాయ

అమితమాయాయ

మాయాతీతాయ

విమత్సరాయ

మాయానిర్జితరక్షసే

మాయానిర్జితవిష్టపాయ

మాయాశ్రయాయ

నిర్లెపాయ

మాయానిర్వంచకాయ

సుఖాయ
 సుఖినేనమః
 సుఖప్రదాయ
 నాగాయ
 మహేశకృతసంస్తవాయ
 మహేశ్వరాయ
 వత్ససంధాయ
 శరభాయ
 కలిపావనాయ
 సమ్మానాయ
 తపశ్చక్షుషే
 భైరవాయ
 ఘ్రాణాయ
 బుద్ధ్యై
 జ్ఞమాయై
 తంద్రాయై
 మంత్రాయ
 మానదాయ
 నేతి నేతిగమ్యాయ
 వైకుంఠభజనప్రియాయ
 గిరిజాయ
 గిరిజాకాంతాభయ
 దుర్వాసనే
 కవయే

అంగీరసే
 భృగవే
 వసిష్ఠాయ
 చ్యవనాయ
 తుంబురవే
 నారదాయ
 అమలాయ
 విశ్వక్షేత్రాయ
 విశ్వభీజాయ
 విశ్వనేత్రాయ
 యాజకాయ
 యజమానాయ
 పావకాయ
 పితృభ్యోః
 శ్రద్ధాయై
 కామదహనాయ
 కామాయ
 కామ్యఫలప్రదాయ
 ముద్రాపహరిణే
 రక్షోఘ్నాయ
 మంత్రయుతాయ
 సురాయ
 రాజేంద్రాయ
 భూపతయే

కంఠమాలినే
 సంసారసారధయే
 నిత్యాయ
 సంపూర్ణకామాయ
 భక్తకామదుహే
 ఉత్తమాయ
 గణపాయ
 కీశపాయ
 బ్రాత్రే
 పిత్రే
 మాత్రే
 మారుతయే
 సహస్రశీరే
 పురుషాయ
 సహస్రక్షయ
 సహస్రపదే
 కామజితే
 మహామతయే
 మహాశయాయ
 మహోదారాయ
 మహాదేవత్మకాయ
 విభవే
 కీర్తిభారహరాయ

బలాయ
 నఖదంష్ట్రాయుధాయ
 విష్ణుభక్తాయ
 అభయవరప్రదాయ
 దర్పఘ్నే
 దర్పదాయ
 దృప్తాయ
 శతమూర్తయే
 అమూర్తిమతే
 మహానిధయే
 మహాభోగాయ
 మహాభాగాయ
 మహార్థదాయ
 మహాకారాయ
 మహాయోగినే
 మహాతేజసే
 మహాద్యుతయే
 మహాకర్మణే
 మహానదాయ
 మహామంత్రాయ
 సిద్ధిహేతుకాయ
 సస్తపాతాళభరణాయ
 సప్తర్షిగణవందితాయ
 సప్తాబ్ధిలంఘనాయ

వీరాయ
 సప్తద్వీపీరుమండలాయ
 రుద్రకర్మణే
 క్రూరకర్మణే
 రత్ననాభాయ
 కృతాగమాయ
 అంభోదిలంఘనాయ
 సింహాయ
 నిత్యాయ
 ధర్మాయ
 ప్రమోదనాయ
 జితామిత్రాయ
 జయాయ
 సామాయ
 విజయాయ
 వాయువాహనాయ
 జీవదాత్రే
 సహస్రాంశవే
 ముకుందాయ
 భూరిదక్షిణాయ
 సిద్ధార్థాయ
 సిద్ధిదాయ
 సిద్ధిసంకల్పాయ
 పరాభిచారశమనాయ

దుఃఖఘ్నాయ
 బంధమోక్షదాయ
 నవద్వారపురాధారాయ
 మహేశ్వరాయ
 మేఖలినే
 సప్తాంగరాజ్యసుఖదాయ
 సప్తమాతృవిషేవితాయ
 సప్తలోకైకమికుటాయ
 సప్తహోత్రే
 స్వరాశ్రయాయ
 సప్తచ్ఛందోనిధయే
 సప్తచ్ఛందసే
 సప్తజనాశ్రయాయ
 సప్తసామోపగీతాయ
 సప్తపాతాళసంక్రయాయ
 మేధావినే
 కీర్తిదాయ
 శోకహరిణే
 దౌర్భాగ్యనాశనాయ
 సర్వవశ్యకరాయ
 భగ్గయ
 దోషఘ్నాయ
 పుత్రపౌత్రవాయ
 ప్రతివాదిముఖస్తంభాయ

దుష్టచిత్తప్రసాదనాయ

స్తోత్రే

మహాబలాయ

సమగ్రగుణశాలినే

వ్యగ్రాయ

రక్షోవినాశకాయ

రక్షోఘ్నహస్తాయ

బ్రహ్మకాయ

కవచినే

ఖడ్గినే

భ్రాజిష్టవే

విష్ణుసారధయే

బహుయోజనవిస్తీర్ణయచ్ఛాపు॥

పుష్పహతాసురాయ

దుష్టగ్రహనిహంత్రే

పిశాచగ్రహఘాతకాయ

బాలగ్రహవినాశినే

ధర్మాయ

నేత్రే

కృపాకరాయ

ఉగ్రకృత్యాయ

ఉగ్రవేగాయ

ఉగ్రనేత్రాయ

శతక్రతవే

శతమన్యవే

స్తతాయ

స్తత్యాయ

స్తతయే

ఆర్థినే

ధన్యాయ

అసురాంతయే

పుండరీకాక్షయ

ఆత్మభువే

సంకర్షణాయ

విశుద్ధాత్మనే

శ్రీధరాయ

భక్తవత్సలాయ

మేఘనాదాయ

మేఘరూపాయ

మేఘవృష్టినివారకాయ

మేఘజీవనహేతవే

మేఘశ్యామాయ

పరాత్మకాయ

సమీరతనయాయ

బోధేనమః

తత్వవిద్యావికారదాయ

అమోఘాయ
అమోఘవృద్ధయే
ఇష్టదాయ
అనిష్టనాశకాయ
అర్థాయ
అనర్థాపహారిణే
సమర్థాయ
రామసేవకాయ
కర్మాధ్యక్షాయ
సురాధ్యక్షాయ
విశ్రమాయ
జగతాంపతయే
జగన్నాథాయ
కపిశ్రేష్ఠాయ
సర్వావాసాయ
సదాశ్రయాయ
సుగ్రీవాదిస్తుతాయ
విద్యారాశయే
సురేశ్వరాయ
అచలౌద్ధారకాయ
నిత్యాయ
సేతుకృతే
రామసారథయే
అనందాయ

పరమానందాయ
మత్స్యాయ
కూర్మాయ
నిధయే
శమాయ
రామాశ్రయాయ
హరాయ
నందినే
భృంగినే
చండినే
గణేశాయ
గణసేవితాయ
పన్నగాయ
గురవే
కిల్యారావహతారాతి గర్వాయ
పర్వతభేదనాయ
ఓం వజ్రాంగాయ నమః
వజ్రవేగాయ
భక్తాయ
వజ్రనివారకాయ
శాంతాయ
సర్వకర్మణే
స్వపంగమాయ
నఖదారితరక్షసే

నఖాయుథవిశారదాయ

కుశలాయ

సుధనాయ

శేషాయ

వాసుకయే

తక్షకాయ

స్వరాయ

స్వరవర్ణాయ

బిలడ్కాయ

రాషపూజ్యాయ

అఘనాననాయ

కైవల్యదీపాయ

గరుడాయ

నఖాయుథాయ

మణిగ్రీవాయ

జ్వాలామాలినే

భాస్కరాయ

ప్రౌఢప్రతాపాయ

తపనాయ

భక్తతాపనివారకాయ

శరణాయ

జీవనాయ

భోక్త్రే

నానాచేష్టాయ

అచంచలాయ

సుస్వస్థాయ

అష్టాస్యమే

దుఃఖశమనాయ

పవనాత్మజాయ

పావనాయ

పవనాయ

కాంతాయ

భక్తాగస్పహనాయ

బిలాయ

మేఘనాదరిపవే

మేఘనాదసంహృతరాక్షసాయ

క్షరాయ

అక్షరాయ

వినీతాత్మనే

వానరేశాయ

సతాంగతయే

శ్రీకంఠాయ

శీతీకంఠాయ

సహాయాయ

సహనాయకాయ

అస్థులాయ

ఓం అణవే నమః

భగ్గాయ

దేవాయ

సంస్మృతినాశనాయ

అధ్యాత్మవిద్యాసారాయ
 అధ్యాత్మకుశలాయ
 సుధియే
 అకల్మషాయ
 సత్యహేతవే
 సత్యగాయ
 సత్యగోచరాయ
 సత్యగర్భాయ
 సత్యరూపాయ
 సత్యాయ
 సత్యపరాక్రమాయ
 అంజనాప్రాణలింగాయ
 వాయువంశోద్భవాయ
 సుధియే
 భద్రరూపాయ
 రుద్రరూపాయ
 సురూపాయ
 చిత్రరూపభృతే
 మైనాకవందితాయ
 సూక్ష్మదర్శనాయ
 విజయాయ
 జయాయ
 క్రాంతదిజ్మండలాయ
 రుద్రాయ
 ప్రకటికృతవిక్రమాయ

కంబుకంఠాయనమః

శ్రీ పాపాణయే

ప్రసన్నాత్మనే

ప్రహస్వనాసాయ

వృకోదరాయ

లంబోష్ఠాయ

కుండలినే

చిత్రమాలినే

యోగవిదాంవరాయ

విపశ్చితే

కవయే

అనందవిగ్రహాయ

అనన్యశాసనాయ

పల్గునీసూనవే

అవ్యగ్రాయ

యోగాత్మనే

యోగతత్పరాయ

యోగవేద్యాయ

యోగకర్త్రే

యోగయోనయే

దిగంబరాయ

అకారాదిక్షకారాంతవర్ణ

నిర్మితవిగ్రహాయ

ఉలూఖలముఖాయ

సింహాయ
 సంస్తుతాయ
 పరమేశ్వరాయ
 శిష్టజంఘాయ
 శిష్టజానవే
 లోకనాథాయ
 శిఖాధరాయ
 మశర్మణే
 అమితశర్మణే
 నారాయణపరాయణాయ
 జిష్టవే
 ప్రభవిష్టవే
 రోచిష్టవే
 గ్రసిష్టవే
 స్థాణవే
 హరయే నమః
 రుద్రానుకృతే
 వృక్షకంపనాయ
 భూమికంపనాయ
 గుణప్రవాహయ
 సూత్రాత్మనే
 వీతరాగాయ
 స్తుతిప్రియాయ
 నాగకన్యాభయధ్వంసినే
 రుక్మ వర్ణాయనమః

కపాలభృతే
 ఓం వృద్ధాయనమః
 ప్రమోదాయ
 ఆనందాయ
 సప్తజిహ్వపతయే
 ధరాయ
 నవద్వారపురాధారాయ
 నవద్వారపురాధారాయ
 ప్రత్యగ్రాయ
 సామగాయకాయ
 పట్నక్రదాప్సే
 రక్షఃప్రభవే
 దృఢాయ
 అష్టాంగయోగఫలభుజే
 సత్యసంధాయ
 పురుష్టుతాయ
 శ్మశానస్థాననిలయాయ
 ప్రేతవిద్రావణక్షమాయ
 పంచాక్షరపరాయ
 పంచమాత్మకాయ
 రంజనధ్వజాయ
 యోగినీబృందవంద్యాయ
 శత్రుఘ్నాయ
 అనంతవిక్రమాయ
 బ్రహ్మచారిణే

ఇంద్రియరిపవే
 ధృతదండాయ
 దళాత్మకాయ
 అప్రపంచాయ
 సదాచారాయ
 శూరసేనవిదారకాయ
 అనాకులాయ
 భయహృతే
 మానదాయ
 అమదాయ
 సర్వకర్మఫలప్రదాయ
 జయపరీవారాయ
 సహస్రవదనాయ
 కవయే
 శాకినీధాకినీయక్షరక్షోభా-

-తౌఘభంజనాయ

స్వర్ణోకాయనమః
 సర్వ వశ్యకరాయ
 శక్తే
 నేత్రే
 అనంతమంగళాయ
 అష్టమూర్తిధరాయ
 నేత్రే
 విరూపాయ
 సర్వసుందరాయ

ధూమకేతవే
 మహాకేతవే
 సత్యకేతవే
 మహారథాయ
 నందిప్రియాయ
 స్వతంత్రాయ
 మేఖలినే
 సమరప్రియాయ
 లోహంగాయ
 సర్వవిదే
 ధన్వినే
 షట్కలాయ
 శర్పాయ
 ఈశ్వరాయ
 ఫలభుజే
 ఫలహస్తాయ
 భవోపాయాయ
 అనసాయాయ
 వేదపాఠకాయ
 సదోజ్ఞతాయ
 ధర్మాధ్యక్షాయ నమః
 ధర్మఫలాయ
 ధర్మాయ
 ధర్మప్రదాయ
 అర్థదాయ

పంచవింశతితత్త్వజ్ఞాయ
 తారకబ్రహ్మతత్పరాయ
 త్రిమార్గగతయే
 భీమాయ
 సర్వదుఃఖనిర్హర్త్రాయ
 ఊర్జస్వతే
 నిర్గళాయ
 శూలినే
 మాలినే
 గర్భాయ
 నిశాచరాయ
 రక్తాంబరధరాయ
 రక్తాయ
 రక్తమాలావిభూషణాయ
 వనమాలినే
 శుభాంగాయ
 శ్వేతాయ
 శ్వేతాంబరాయ
 యూనే
 జయాయ
 అక్షరాయ
 పురుషాయ
 కామగతయే
 జ్ఞానమూర్తయే
 యశస్కరాయ

శంభుతేజసే
 సార్వభౌమాయ
 విష్ణుభక్తాయ
 స్లవంగమాయ
 చతుర్నవతిమంత్రజ్ఞాయ
 హౌలస్త్యబలదర్పఘ్నై
 సర్వలక్ష్మీప్రదాయ
 శ్రీమతే
 అంగదప్రియాయ
 ఈశితాయ
 స్మృతైః
 భీజాయ
 సురేశానాయ
 సంసారభయనాశనాయ
 ఉత్తమాయ
 శ్రీపరీవరాయ
 శ్రీభూదుర్గాయై
 కామదృశే
 సదాగతయే
 మాతరిశ్వనే
 రామపాదాబ్జషట్పదాయ
 నీలగ్ధ్రప్రియాయ
 నీలవర్ణాయ
 నీలవర్ణప్రియాయ
 సుహృదే

రామదూతాయ
లోకబంధవే
అంతరాత్మనే
మనోరమాయ
శ్రీరామధ్యానకృతే
వీరాయ
సదాకింపురుషస్తుతాయ
రామకార్యాంతరంగాయ
శుద్ధే
గత్యై
అనామయాయ
పుణ్యశ్లోకాయ
పరానందాయ

పరేశాయ
ప్రియసారధయే
లోకస్వామినే
ముక్తిదాత్రే
సర్వకారణాయ
మహాబలాయ
మహావీరాయ
పారావరగతయే
గురవే నమః
సమస్తలోకసాక్షిణే
సమస్తసురపందితాయ
సీతాసమేత శ్రీరామపాదసే. [వా
ధురంధరాయ నమః

శ్రీ సువర్చలా అష్టోత్తరము

[ప్రతి నామమునకు మొదట ఓం, చివర నమః పలుకవలెను

ఓం సువర్చలాయై నమః
అంజనేయసత్యై
లక్ష్మణ్యై
సూర్యపుత్ర్యై
విష్ణుశంకాయై
అనంతాయై
శక్త్యై

నిత్యాయై
నిర్మలాయై
స్థిరసాయై
సరస్వత్యై
నిరంజనాయై
శాశ్వతాయై
నిర్మలహృదయాయై

సకలవిద్యాప్రదాయై
 అమృతప్రదాయై
 కిష్కింధాపురవాసినైః
 అంజనేయవక్షస్థలామై
 సకలమనోరథవాంచితాయై
 అంజనప్రియాయై
 పతిపేవానిరంతరాయై
 రత్న కిరీటాయై
 జరామరణ వర్జితాయై
 కామదాయై
 సర్వశక్తి ముక్తిఫలదాయై
 భక్తాభీష్టదాత్ర్యై
 సకలవిద్యా ప్రాప్తిదై
 మహానందాయై
 సంసార భయనాశనాయై
 పరమ కలాయై
 నిత్య కళ్యాణాయై
 శ్వేతవాహన పుత్రికాయై
 ధనదాన్య అక్షయాయై
 వంశవృద్ధి కరాయై
 దివ్య పీతాంబరాయై
 మృత్యుభయ నాశినైః
 నిత్యానందదాయై
 చాయాపుత్రికాయై

కనక సువర్చలాయై
 శ్రీరామ భక్తాగ్రగణ్యాయై
 నిర్మలహృదయాయై
 సర్వకార్యసాధనాయై
 పతిపేవా దురంధరాయై
 త్రైలోక్య సుందరైః
 వంశవృద్ధి కరాయై
 సకలపాపహరాయై
 కామరూపితైః
 వంశోద్ధారకాయై
 శంఖచక్రహస్తాయై
 పద్మశోభితాయై
 పద్మగర్భాయై
 సర్వదుష్టగ్రహనాశినైః
 ఆనందదాయై
 విచిత్రరత్న మకుటాయై
 అదిత్యవర్ణాయై
 దుస్వప్న దోషహరాయై
 కళాతీతాయై
 శోకనాశినైః
 పుత్రపౌత్రదాయికాయై
 సంకల్ప సిద్ధిదాయై
 మహాజ్వాలాయై
 ధర్మార్థ మోక్షదాయినైః

నిర్మల హృదయాయై
సర్వభూత వశీకరాయై
నిత్యాయై
ధర్మాధర్మ పరిపాలనాయై
వాయునందన సత్వైః
మహాబలశాలినైః
సత్యసంధాయై
సత్యవ్రతాయై
శివజ్ఞాన స్వరూపిణ్యైః
లలితాయై
శాంతిదాయినైః
శాంతస్వరూపిణ్యైః
లక్ష్మీశక్తి వరదాయై
అకాలమృత్యు హరాయై
సత్యదేవతాయై
ఐశ్వర్యప్రదాయై
హేమభూషణభూషితాయై
సకలమనో వాంఛితాయై
కనకవర్ణాయై
ధర్మపరివర్తనాయై
మోక్షప్రదాయినైః
కామరూపిణ్యైః
ధర్మశీలాయై

గానవిశారదాయై
వీణావాదనసంపేవితాయై
వంశోద్ధారకాయై
శ్రీ అంజనేయ ప్రేమాయై
విశాల నేత్రాయై
వజ్రవిగ్రహాయై
విశాల వక్షస్థలాయై
ధర్మపరిపాలనాయై
ప్రత్యక్షదేవతాయై
జనానందకరాయై
సంసారార్థవతారిణ్యైః
హంసతూలికాయై
గంధమాదనవాసినైః
నిత్యాయై
బ్రహ్మచారిణ్యైః
భూతాంతరాత్మనే
కామరూపిణ్యైః
కామచారిణ్యైః
సర్వకార్య సాధనాయై
రామభక్తాయై
శక్తిరూపిణ్యైః
భక్తిముక్తిఫలదాయై
శ్రీరామసాదసేవాదురంధరాయై

శ్రీ సువర్చలా అష్టోత్తర శతనామావళి సమాప్తః

శ్లో॥ కపిలాఘృత సంయుక్తః- కృష్ణాగురు సముద్భవః
మయా సమర్పితో ధూప్తో- హనుమత్ప్రతిగృహ్యతామ్॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః ధూపమాఘ్రాపయామి,

శ్లో॥ నిరస్తాజ్ఞాన తిమిర- తేజోరాశేః జగత్పతేః
దీపం గృహాణ దేవేశః గోఘృతాక్తం దశాన్వితమ్॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః దీపం దర్శయామి.

శ్లో॥ ఇదం దివ్యాన్న మమృతం- సూప శాక ఫలాన్వితం
సాజ్యం సదధి సక్షీరం- శర్కరా మధు సంయుతమ్॥
భక్ష్యం భోజ్యం చ లేహ్యం చ- చోష్యం చాపి చతుర్విధం
గృహాణ హనుమత్ప్రత్య- స్వర్జపాత్రే నివేదితమ్॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః మహానైవేద్యం
సమర్పయామి,

శ్లో॥ సమర్పయామి పానీయం- మధ్యే మధ్యే సుధోపమం
సచ్ఛిదానంద రూపాయ- సృష్టి స్థి త్యంతహేతవే॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః మధ్యే మధ్యే పానీయం
సమర్పయామి.

శ్లో॥ పూగిఫలై స్సమాయుక్తం- కర్పూరాది సమన్వితం
స్వర్ణవర్ణ దళోపేతం- తాంబూలం గృహ్యతాం హరేః
శ్రీ సువర్చలాసమేత హనుమతేనమః తాంబూలం సమర్పయామి.

శ్లో॥ నీరాజన మిదం దివ్యం- మంగళార్థం కపిప్రభోః
మయా సమర్పితం తాతః గృహాణ వరదో భవ॥
శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః అనంద కర్పూర
నీరాజనం సమర్పయామి.

శ్లో॥ నృత్యం గీతం చ వాద్యం చ- కృతం గంధర్వసత్తమైః

ప్రకల్పయామి మనసా- రామదూతాయ తే నమః॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః నృత్యగీతవాద్యాని

సమర్పయామి.

శ్లో॥ రాజోపచారై నృతతం- పురాణపఠనాదిభిః

సంతుష్టో భవ సర్వాత్మన్- సర్వలింగమయాత్మకమ్॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః రాజోపచారాన్

దేవోపచారాన్ సమర్పయామి

శ్లో॥ మైవావణ మహదైత్య- ప్రాణవాయుబిలే శయ

పున రర్హ్యం ప్రదాస్యామి- పవనాత్మజ గృహ్యతామ్॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః పునరర్హ్యం సమర్పయామి.

మంత్రపుష్పము

ఓం ధాతా పురాస్తాద్య ముదాజహర శక్రః ప్రవిద్వాన్ ప్రదిశశ్చ
తస్య తమేవం విద్వా నముత ఇహ భవతి నాన్యః పఠా అయనాయ
విద్యతే సహస్రశీర్షం దేవం విశ్వాక్షం విశ్వశంభువం విశ్వం నారాయణం
దేవ మక్షరం పరమం పదమ్॥ విశ్వతః పరమాన్నిత్యం విశ్వం నారాయ
ణగ్ం హరిః విశ్వమేవేదం పురుష స్తద్విశ్వమపజీవతి పతిం విస్వస్యా
త్యేశ్వరగ్ం శాశ్వతగ్ం శివమచ్యుతమ్ నారాయణం మహాజ్ఞేయం విశ్వా
త్మానాం పరాయణమ్ నారాయణ. పరోజ్యోతి రాత్మా నారాయణః పరః
నారాయణ పరం బ్రహ్మ తత్త్వం నారాయణః పరః నారాయణ పరోధ్యాతా
ధ్యానం నారాయణః పరః॥ యచ్చకించి జగత్సర్వం దృశ్యతే శ్రూయతే
పివా అస్తర్షహిశ్చ తత్సర్వం ద్యావ్య నారాయణ స్థితః॥ అనస్తమవ్యయం
కవిగ్ం నముద్రేంతం విశ్వశంభువం పద్మకోశ ప్రతీకాశగ్ం హృదయం
చావ్యథోముఖమ్॥ అథోనిష్ఠ్యా వితస్త్యాస్తే నాభ్యాముపరి తిష్ఠతి జ్ఞాల్వా

మాలా కులంభాతి విశ్వాస్యాఽఽయతనం మహత్॥ సప్తతగ్ం శిలాభిస్తు
 లంబత్వా కోశసన్నిభం తస్యాస్తేసుషిరగ్ం సూక్ష్మం తస్మిన్సర్వం
 ప్రతిష్ఠితమ్ తస్యమధ్యే మహానగ్ని రిశ్వారి ర్విశ్వతోముఖః సోగ్రభగ్ని
 భజన్తిస్థా న్నాహరమజరః కవిః తిర్యగూర్ధ్వమథశ్చాయీ రశ్మయస్తస్య
 సంతతా నస్తావయతి స్వందేహ మాపాదతల మస్తకః తస్య మధ్యే వహ్ని
 శిఖా అణీయోర్ధ్వా వ్యవస్థితః నీలతోయద మధ్యస్థా దిద్యుల్లేఖేవ భాస్వరా
 నీచార శూక వత్తస్త్వి పీతాభాస్వ త్యణూపమా తస్యా శ్శిఖాయామధ్యే
 పరమాశ్మా వ్యవస్థితః సబ్రహ్మ సశివ స్సహరి స్సేంద్రసోఽక్షరః
 పరమస్వరాట్. రాజాధిరాజాయ ప్రసహ్యసాహినే నమోవయం వైశ్రవ
 ణాయ కుర్మహే నమేకామాన్ కామకామాయ మహ్యం కామేశ్వరోవై
 శ్రవణో దదాతు కుబేరాయ వైశ్రవణాయ మహారాజాయనమః ఓం
 తద్రుహ్మ ఓం తద్వాయుః ఓం తదాత్మా ఓం తత్సత్యం ఓంతత్సర్వం
 ఓం తత్సరోర్నమః అన్తశ్చరతి భూతేషు గుహాయాం విశ్వమూర్తిషు
 త్వం యజ్ఞస్త్యం వషటాగ్రస్త్య మింద్రస్త్యగ్ం రుద్రస్త్యం బ్రహ్మ
 త్వం ప్రజాపతిః॥ త్వం తదాపోజ్యోతి రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువ
 స్సువరోమ్॥ అధైతం విష్ణవే చరుర్నిర్వవతి యజ్ఞో వై విష్ణుః యజ్ఞ
 ఏవాన్ తతః ప్రతితిష్ఠతిసోఽత్రజి హోతి విష్ణవేస్వాహ యజ్ఞాయస్వాహ
 ప్రతిష్ఠాయైస్వాహేతి వక్రతుండాయవిద్యహే శూర్పకర్ణాయధీమహి తన్నో
 గణపతిః ప్రచోదయాత్ నారాయణాయవిద్యహే వాసుదేవాయధీమహి
 తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ తన్మహేశాయవిద్యహే వాగ్విశుద్ధాయధీమహి
 తన్నశ్శివః ప్రచోదయాత్ దాశరథాయవిద్యహే సీతావల్లభాయ ధీమహి
 తన్నో రామచంద్రః ప్రచోదయాత్ అంజనేయాయవిద్యహే వాయు
 పుత్రాయధీమహి తన్నో హనుమాన్ ప్రచోదయాత్ ఈశాన సర్వవిద్యానా
 మీశ్వర స్సర్వభూతానాం బ్రహ్మధిపతి ర్బ్రహ్మణోధిపతి ర్బ్రహ్మ శివోమే
 అస్తు సదాశివోమ్ ।

శ్రీ సీతాసమేత శ్రీ రామచంద్ర పాదసేవా ధురంధరాయనమః
సువర్ణ దివ్యమంత్ర పుష్పం సమర్పయామి

(చేతిలో నుంచుకొనిన అక్షతలు పుష్పములు శ్రీ హనుమంతుని
పాదములం దుంచవలెను)

యానికానిచ పాపాని-జన్మాంతర కృతానిచ తాని తాని ప్రణశ్యంతి
ప్రదక్షిణ పదే పదే॥

(అనుచు తనచుట్టు తాను ముమ్మారు తిరుగవలెను)

పాపోఽహం పాపకర్మాఽహం- పాపాత్మా పాపసంభవః
త్రాహిమాం కృపయాదేవ! శరణాగతవత్సల! అన్యథా శరణం
నాస్తి- త్వమేవ శరణం మమ తస్మా త్కరుణ్యభావేన-
రక్షిరక్షింజనాసుత॥

శ్లో॥ మందార పారిజాతాది- పుష్పాంజలి మిమం ప్రభో!

స్వర్ణపుష్ప సమాకీర్ణం- ఉష్ణధ్వజ గృహణవై ॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః సువర్ణదివ్యమంత్ర
పుష్పం సమర్పయామి.

శ్లో॥ ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్- సాష్టాంగాన్ పంచసంఖ్యయా!

దాస్యామి కపినాథాయ- గృహ జాభీష్టదాయక॥

శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమతేనమః ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్
సమర్పయామి.

శ్లో॥ దేవదేవ జగన్నాథ- పురాణపురుషోత్తమ!

అనేన పూజావిధినా-సుప్రీతో భవ సర్వదా॥

సువర్చలాసమేత స్త్వం- చతురావరణాన్వితం

హంసతూలికయోపేతే— మమ హృత్పంకజే వస॥

అనయాధ్యానా వాహనాది పాడశోపచారపూజయా భగవాన్ స్యాత్మకః
శ్రీ సువర్చలా హనుమాన్ సుప్రితో సుప్రసన్నో వరదోభవతు.

శ్లో॥ నమస్తేఽస్తు మహావీర!— నమస్తే వాయునందనః
విలోక్య కృపయా నిత్యం—త్రాహి మాం భక్తవత్సలః
ఐదుమార్లు నమస్కారము చేయవలయును.

శ్లోర గ్రహణమ్

శ్లో॥ యే పుత్ర పౌత్రాది సమస్త భాగ్యం
వాంఛంతి వాయో స్తనయం ప్రపూజ్య
త్రయోదశ గ్రంథియుతం తదంకం
బద్ధంతి హస్తే వర తోరసూత్రమ్॥

ధారణము: అంజనాగర్భ సంభూత— రామకార్యార్థ సంభవ!

వర తోరకృతాభాసః రక్ష మాం ప్రతివత్సరమ్॥

అవి మంత్రము జపించుచు ధర్మపత్నితోబాటు తోరము ధరింపవలెను.

వెనుకటి తోరమును విప్పి జనులు త్రొక్కనిచోట వేయవలెను.

శ్రీ హనుమద్వ్రత కథా

ప్రథమోఽధ్యాయః

శ్లో॥ మునయో జాహ్నువీతిరే— శౌనకాద్యా ద్విజోత్తమాః

ప్రణమ్య జగతాం నాథం— రమానాథం ముహూర్ముహూః॥

సూతం పురాణవక్తారం— మహాభాగవతోత్తమం

దృష్ట్వా ప్రాంజలయ స్సర్వే— ప్రోచు ర్రవ్రతపరాయణాః

తా॥ పూర్వము శౌనకాది మహామునులు గంగాతీరమందున్నవారై జగ
న్నాధుడు, లక్ష్మీపతియైన విష్ణువునకు నమస్కరించి పరమ భాగవతో
త్తముడు, పురాణ ప్రవచన మొనర్చువాడు అగు సూతుని చూచి
అందఱు నమస్కరించి వ్రతపథానుబంధై ఇట్లు పల్కిరి.

శ్లో॥ వాసుదేవ కథాప్రశ్నే - వ్రతాని బహుశ స్వయా
ప్రోక్తాని కృపయా ఒస్మాకం - వ్రత మన్య ద్వదస్వ నః
తా॥ ఓ సూతమహామనీ ! విష్ణుభావను వివరించుచు నీవు మాకనేక
వ్రతములను చెప్పితివి. అట్లే మాకిప్పుడు మఱొక్క వ్రతమును గూర్చి
చెప్పవలసినది.

సూత ఉవాచ

శ్లో॥ శృణుధ్వ మృషయ స్సర్వే - మత్తః పరతరం వ్రతం
చతుర్థా మపి వర్జానాం - కర్తవ్యం పావనోత్తమం
గృహ్య ద్గుహ్యతమం లోకే మంగళానాం చ మంగళం
ఆయురారోగ్య ఫలదం - పుత్ర పౌత్ర ఫలప్రదమ్॥
సంపత్కరం ప్రతిదినం విద్యాప్రద మనుత్తమమ్॥

తా॥ సూతమహామనీ ఇట్లనిరిః ఓ మునులారా! పరమ పవిత్ర
మైనది నాల్గు వర్ణములనారు అనుష్ఠింపదగినది, అతి రహస్యమైనది లోక
మందు గొప్పమంగళ ప్రదమైనది ఆయురారోగ్య భోగభాగ్యములను,
పుత్రపౌత్రులను కల్గించునది విద్యాప్రదానమైనదియగు శ్రేష్ఠమైన వ్రత
మును చెప్పెదను వినుడు.

శ్లో॥ కదాచి దృగవాన్ వ్యాసః - సహశిష్యై ర్థయావిధిః
యుధిష్ఠిరం ద్వైతవనే - ద్రష్టు మభ్యాగతో హరాత్॥

తా॥ ఒకప్పుడు దయాపూర్ణుడగు వ్యాసభగవానుడు తన శిష్యులతో
కూడి ద్వైతవనమునకు ధర్మరాజును చూచుటకై హఠాత్తుగా వచ్చెను.

శ్లో॥ నపంచమ పికాకీర్ణం - సషడ్ శిఖినంకులం
 శ్రుతాధ్యయన సంపన్నైః - యజ్ఞభిః బహువేదిభిః॥
 పుత్రైః పౌత్రైః పరివృతైః - కలితం లలితం తతం
 శాస్త్రవ్యాఖ్యాన చతురైః - వేదఘోషోపశోభితమ్॥
 మహాభాగవతోద్గీత - లీలా హరికథాశ్రయం
 నిత్యాన్నదాన నిలయం - పుత్ర్యం సర్వాశ్రమేషు చ॥

తా॥ అద్వైతవనము పంచమస్వరంకల కోకిలలతోను, షడ్ స్వరము పలుకు నెమ్మళ్ళతోను మిక్కిలి కూడియున్నది. బాగుగ తెలిసి వేదముల నధ్యయన మొనర్చెడి అనేకమంది వేదజ్ఞులతోను, వారి పుత్ర పౌత్ర గణముతోను కూడి మనోహరమైనది. శాస్త్ర వ్యాఖ్యానముల తోను, వేద ఘోషతోను కూడియున్నది. మహాభాగవత గానముచే హరి కథా నిలయమైనది. నిత్యము అన్నదానము జరుగునట్టిది, ఆశ్రమము లన్నిటియందు శ్రేష్ఠమైనదియును.

శ్లో॥ సానుజం సకళత్రం చ - తత్రాసక్య ద్యుధిష్ఠిరమ్

తా॥ తమ్ములతోను భార్యతోను కూడియున్న ధర్మరాజు నటచూచెను

శ్లో॥ కృష్ణద్వైపాయనం సోఽపి - శ్రుత్వా లభ్యాగత మాదరాత్
 అజీదూరం చ నిష్క్రమ్య - పురస్కృత్య సహేనుజైః
 ఏకాన్త సదనం నీత్వా - నివిష్టం పర్యహజయత్

తా॥ ఆ ధర్మరాజుకూడ వ్యాసభగవానుడు వచ్చుచున్నాడని విన్న వెంటనే చాలదూరము సోదరులతోబాటు ఎదురేగి తోడ్కొనివచ్చి ప్రశాంతమగు గృహమున కూర్చుండబెట్టి సేవలొనర్చెను.

శ్లో॥ ద్రాపదీరచితాం పూజా - మురరీకృత్య సద్విజైః

సాదరం కుశలం ధర్మం - పప్రచ్చేంద్రం యథా గురుః॥

తా॥ అవేదవ్యాసుడు ద్రావడిచేసిన సేవలకు సంతసించి బృహస్పతి దేవేంద్రుని క్షేమవిచారముచేసినట్లు ధర్మరాజుయొక్క యోగక్షేమము లడిగెను.

వేదవ్యాస ఉవాచ -

శ్లో॥ భద్రం ఖలు మహారాజ ! కుశలం ఖలు పార్థివ !

అస్తే ఖలు మహావీర స్సుఖమేవ వృకోదరః॥

ధనంజయ స్సుఖీ చైవ - యయా చ సుఖినా వుబౌ

సంపాదితం పాశుపతం - దివ మస్త్రం కిరీటినా

తా॥ వేదవ్యాస మహాముని ఇట్లడిగెను. ఓ మహారాజా : ధర్మజ్ఞాక్షేమముకదా ; మహావీరుడైన భీముడు సుఖముగా సున్నాడుకదా : అర్జునుడు, నకుల సహదేవులును క్షేమముకదా ? అర్జునుడు పాశుపత మహాస్త్రమును సంపాదించెనుకదా : అని యడిగి యనంతరము

శ్లో॥ అన్య ద్గుహ్య ద్గుహ్యతమం - వచత శ్రుణు త న్మమ

అస్తి వ్రతం మహారాజ - కేవలం సాంప్రదాయకమ్

కృతే తస్మి న్నతే శీఘ్రం - భవ ద్రాజ్యగమో భవేత్॥

తా॥ ఓ ధర్మరాజా : సంప్రదాయబద్ధమై మిక్కిలి రహస్యమైన వ్రత మొక్కటి కలదు చెప్పెదను వినుము. ఆ వ్రతము నాచరించినచో నీకు త్వరగా మరల నీ రాజ్యము లభించును.

ధర్మపుత్ర ఉవాచ :

శ్లో॥ కిన్నామ వ్రత మాహత్యు - మైశ్వర్యం తస్య కీదృశం

దేవతా తత్ర కా ప్రోక్తా - కో విధిః పూజనం కథం?

కస్మి న్మాసే చ కైః పూర్వం - వ్రత మాచరితం ప్రభో!

తా॥ అనగా ధర్మరాజిట్లడిగెను. ఓ మహామునీ! ఆ వ్రతము పేరేమి? ఆ వ్రతమాహత్యు వైభవము లెట్టివి? ఆ వ్రతమునకు దేవత

ఎవ్వరు? ఏ మానమునందు దాని నావరింప నగును? పూర్వ మెవ్వరా వ్రత మాచరించిరి? చెప్పవలసినది.

శ్లో॥ ఇదానీ మేవ త త్కార్యం- యది శీఘ్రఫలప్రదం
ఇత్థం త వాతిదుఃఖార్తే- కృపా చే న్మయి సానుజే॥
భవాద్యశానం మహతాం- బాన్ధవో మమ నావరః
యుధిష్ఠిరేణ స ముని- స్సవిశ్వాస ముదీరితః॥

తా॥ ఆ వ్రతము వెంటనే ఫలితమిచ్చునదై నచో ఇప్పుడే అచరింతును. ఓ మహానుభావా! సహోదరులతో కూడి దుఃఖితుడనై యున్న నా యందిట్టి అదరముకల మీకంటె నాకు వేరు బంధువులు లేరు. అని ఈ రీతిగా ధర్మరాజు వ్యాసునియందు గౌరవముతో పల్కెను.

శ్లో॥ ప్రత్యువాచ స్మరన్ చిత్తే- హనుమంతం ముహూర్ముహూః

తా॥ అంతట వ్యాసుడు హనుమంతుని మనస్సున పలుమార్లు స్మరించుచు ఇట్లు చెప్పదొడగెను.

వేదవ్యాస ఉవాచ :

శ్లో॥ శ్రుణు రాజేంద్ర! తన్నామ- మునుమద్రవ్రత మద్భుతం
ఉచ్చారణాదేవ తిస్య- కార్యసిద్ధి ర్న సంశయః॥

తా॥ ఓ రాజశ్రేష్ఠా! అద్భుతమగు ఆ వ్రతము హనుమద్రవ్రతము. దాని నుచ్చరించుటచేతనే నిస్సందేహముగా కార్యసిద్ధి యగును.

శ్లో॥ దుష్టగ్రహోచ్ఛాటనం చ- మహాజ్వర నివారణం

అలం హి బహుభి ర్వాక్యైః- రభీష్టద మితి స్మృతమ్॥

తా॥ ఆ వ్రతము దుష్టగ్రహములను పారద్రోలునది, మహా జ్వరములను కూడ పోగొట్టునది. పెక్కు మాటలేల? కోరిన కోర్కెలన్నిటి నుచ్చరించిగా తెలియబడుచున్నది.

శ్లో || పురా హి భగవాన్ కృష్ణః- పాంచాల్యా ప్రార్థితో భృశం
అచచక్షే వ్రత మిదం- సవిశేషం హనుమతః
తత్ప్రభావాదేవ లబ్ధా స్తయా పరమసంపదః ||

తా|| పూర్వము శ్రీకృష్ణభగవానుని ద్రౌపది ప్రార్థించుటవలన
ఈ విశిష్టమగు హనుమద్రవ్యతము నామెకు తెల్పెను. దాని ప్రభావముననే
మున్ను మీకు సర్వసంపదలు లభించినవి.

శ్లో || కదాచి దపి పాంచాల్యాః- కంఠస్థం వ్రతతోరకం
దృష్ట్వా ధనంజయః ప్రాహ- కి మేత ద్ధృత మిత్యలమ్ ||

తా|| ఒకప్పుడు ఆ ద్రౌపది కంఠమునందు ఉన్న హనుమద్రవ్యత
తోరమును చూచి అర్జునుడు ఏమిటి దీనిని ధరించితివని యడిగెను.

శ్లో || సాచచక్షే సుషధురం- వ్రతాగమన ముత్తమం
శ్రు త్వైత దైవవశగః- పార్థః క్రోధసమన్వితః
ప్రాహ వై పౌరుషం వాక్యం- ముచ్చైశ్చ శ్యాతిగర్వితః ||

తా|| ద్రౌపది సుషధురము ఉత్తమముఅయిన హనుమద్రవ్యతమును
గూర్చి తెల్పెను. అమాట విని విధివశమున కోపపూర్ణుడై ఐశ్వర్య గర్వ
మున పౌరుషముగ నిట్లు పల్కెను.

శ్లో || ద్యజే మమ నిబద్ధోఽయం- వానరో నిరతం మయా
కిం దాస్యతి మమ బ్రూహి- వటు ర్వన్యాశనో మృగః ||
తిర్యగ్జన్మా పరాధీనో- యోషితో బుద్ధి రీదృశీ
ఏతాదృశై ర్వ్రతై రస్మాన్న వంచయితు మర్హసి ||

తా|| నాజడపై కట్టుబడి యుండువాడు, వానరుడు, బ్రహ్మచారి,
ఆకులలములు తిని బ్రతుకువాడు, మృగజాతివాడు, పరాధీన వర్తనుడు
అయిన ఆ హనుమంతుడేమి ఈయగలడు? మీ ప్రీతి బుద్ధి ఇంతియే.
ఇటువంటి వ్రతములతో మమ్ముల మోసగించుచున్నావు.

శ్లో ॥ ఇత్యుక్తా సాపి దుఃఖార్తా ప్రాహ తథ్యం ధనంజయం
భో రాజన్ వాసుదేవేన- మమాఖ్యాత మిదం వ్రతం
జగన్నాదేన కృషేన- తదాచర్య మయా ధృతమ్ ॥

తా॥ అనిగా నామె దుఃఖించి అర్జునునితో నిట్లనెను. ఓ రాజేంద్రాః
ఈ వ్రతము జగన్నాథుడైన శ్రీకృష్ణునిచేత నాకు చెప్పబడినది. ఆ మహా
సీయుడు వాసుదేవుడు చెప్పినవ్రతము నాచరించి ఈతోరమును ధరించితిని.

శ్లో ॥ దుశ్శీలే ఛద్యనా తుభ్యం- తేన హస్యా తృప్తిరీతం
మన్నిబద్ధస్య తస్యైవ- మదధీనస్య దానవత్ ॥
పూజా తేన కథం ప్రోక్తా- దుష్టచిత్తేన విష్ణునా
పతివ్రతా న చ త్వం వై- పతివాక్యాపరాయణా ॥
త్యాజ్యం తతోరకం తే తు- వ్రతాంగం వ్రత మప్యత ॥

తా॥ అనగా అర్జునుడు కోపించి ఓదుశ్శీలా, నీకు పరిహాసముగా
ఈ వ్రతము చెప్పెనేకాని నిజముకాదు; ఆ దుష్టచిత్తుడగు కృష్ణుడు నాకు
బద్ధుడై దాసునివలె నాయధీనుడుగానున్న హనుమంతుని పూజ నీకెందుకు
చెప్పెను; భర్తృవాక్యమును వినని నీవు పతివ్రతవు కావు. అది నీకు
వ్రతమైనను, వ్రతాంగకమైనను ఆ తోరమును తీసివేయవలసినది.

శ్లో ॥ ఇతిరి తేయం సంక్రస్తా- సతీత్వా తృతిదేవతా
త్యక్త్వా తు తోరకం తత్ర- న్యస్త ముద్యాపనా త్పురా ॥

తా॥ అని పల్కుటచే భయమందినదై పతియే దైవముగా కల
పతివ్రత యగు బ్రౌపది వ్రతఉద్యాపనకు ముందే ఆ తోరము నప్పుట
వీడెను.

శ్లో ॥ తత స్సకలసంపత్తి- ర్యథాగత మగా తథా
భవద్వి రీద్యశం ప్రాప్త- మాయాసా ద్వన సేవనమ్ ॥
త్రయోదశ గ్రంథియుక్త- తోర స్థోల్లంఘనేన వై
భోక్తవ్యం తత్ఫలం సమ్యక్- వత్సరై శ్చ త్రయోదశైః ॥

తా॥ అందువలననే ఓ ధర్మరాజా! మీయొక్క సకల సంపదలు వచ్చిన రీతినే పోయినవి. మీకిట్టి వనవాస క్లేశము సంభవించినది. పదు మూడుముడులు కల తోరమును త్యజించినందుకు ఫలముగా పదుమూడేడు లిట్టి కష్టములనుభవింపవలసి యున్నది.

శ్లో॥ ఇ త్యేత తృకలం శ్రుత్వా - కృష్ణా సస్మార తద్రవతం
సత్య మిత్యాహ సర్వేషాం - సతీనాం పురత స్తతః॥

తా॥ ఇది యంతయు విని ద్రౌపది ఆ వ్రతవిషయమును జ్ఞాపకము చేసికొని భర్తలందఱి ఎదుట ఆ విషయము సత్యమని యప్పుడు చెప్పెను.
వ్యాస ఉవాచ -

శ్లో॥ అవరం శ్రోతు మిచ్ఛా చే - త్యేతిహసం వదామి తే

తా॥ అంత వ్యాసుడు ఓ ధర్మరాజా! ఇంకను విననెందునచో వేటొక గాథ చెప్పెదను వినుము.

శ్లో॥ పురా హి రాఘవ స్సీతాం - ద్రష్టుకామ స్సలక్ష్మణః
ఋష్యమూక ముపాగమ్య - హనుమంతం దదర్శహ॥
ససుగ్రీవేణ తేనాసౌ రామ స్సఖ్యం చకార హ॥

తా॥ పూర్వము శ్రీరాముడు లక్ష్మణునితో కూడినవాడై సీతను వెదుకుచు ఋష్యమూకపర్వతముచేరి హనుమంతుని చూచిరి. అంత రాముడు సుగ్రీవునితోను హనుమంతునితోను స్నేహము చేసెను.
హనుమానువాచ

శ్లో॥ రామ రామ మహాబాహో - య ద్వక్ష్యే శ్రుణు తద్వచః
భక్తస్య తవ మే రామకార్యతురవ శేరితమ్॥
అహం పురా మఘవతా వజ్రేణ హనుతాడితః
తదా వ్రభృతి ఖ్యాతోఽస్మి హనుమా నితి భూతరే॥

తా॥ అట హనుమంతుడు రామునితో నిట్లనెను. ఓ శ్రీరామచంద్రా నీ భక్తుడనై నట్టియు, రామకార్యమున ప్రవేశపెట్టబడినట్టియు నా మాటను వినుము. పూర్వము దేవేంద్రుడు వజ్రజాయధముతో నాదపుడను కొట్టెను. అనాటినుండి భూతలమున హనుమంతుడనని పేరుగాంచితిని.

శ్లో॥ తదా మాం మూర్ఛితం దృష్ట్వా - పితా మే వాయు రబ్రవీత్
యతో విపాతితః పుత్ర - ఇతి క్రుద్ధ స్తిరోదధే॥

తా॥ అప్పుడు మూర్ఛనందిన నన్ను చూచి నా తండ్రియగు వాయుదేవుడు 'ఏల నాకుమారుడు పడగొట్టబడినా' డని కోపమువహించి వాయువు వీచకుండ తిరోగమించెను.

శ్లో॥ తదా బ్రహ్మదయో దేవా - స్సాక్షైశ్చాయ వదన్తి వై

తా॥ అరీతిగా వాయువు లేక ప్రపంచము స్తంభించిపోవుటచే బ్రహ్మదేవతలు ప్రత్యక్షమై ఈ రీతిగా పల్కిరి.

శ్లో॥ అంజనేయః చిరంజీవ - త్వమమేయ పరాక్రమః

అశేష రామకార్యాణి - సాధయ త్వం కపీశ్వర॥

వాయుపుత్రః స్లవంగేశ - హనుమద్వ్రత నాయకం

త ద్య శ్చకార విమలం - భృశం ప్రేయతమాద్భుతమ్॥

తస్య సర్వాణి కార్యాణి - సిద్ధ్యంతీతి వరం దదూః॥

తా॥ ఓ అంజనేయా : నీవు చిరంజీవీవగుము. అంతులేని పరాక్రమము నంది రామకార్యములన్నింటిని నెరవేర్చుము. ఓ వానరేశ్వరా : వాయుపుత్రా : హనుమద్వ్రతముని నాయకుడనైన నిన్ను గొప్పగా ప్రతిష్ఠించి ఎవరు పూజింతురో వారి సర్వకార్యములు నెరవేరును. అని వరమిచ్చిరి.

శ్లో॥ కార్యార్థినా రాఘవేణ - కృత్య మి త్యబ్రవీచ్ఛ మాం

స్మృతం త ద్వై రామః వాక్యం - కురు స్వామిన్ మయేరితమ్॥

స మంతవ్యం వృథా నాథ : సత్యం మంతవ్య మీదృశం
రోచతే యది త్వచ్చిత్తే - తత్కురు ష్వార్థసిద్ధయే.

తా॥ కార్యార్థియైన రాముడీ వ్రతమును అచరింపదగినదనికూడ చెప్పెను. అ వాక్యములను ఇప్పుడు గుర్తు తెచ్చుకొనినాను, ఓ రామా ! నీవామాటను తప్పక వినుము. వ్యర్థమగు ఆలోచన తగదు. దీనిని సత్యముగ నెంచుము. నీకు మనసున నచ్చినచో కార్యసిద్ధికై అ వ్రతము నాచరింపుము.

శ్లో॥ ఇత్యుక్త్వా సంస్థితే తస్మిన్ - తదా సంక్రమతే హతాత్
అకాశవాణీ తత్రోదే - యదుక్తం సత్యమేవ తత్॥

తా॥ అని చెప్పి హనుమంతుడు మిన్నకుండగా ఇంతలో హతాత్తుగా, అకాశవాణి 'ఈ చెప్పిన విషయము సత్యమే' అని పల్కెను.

శ్లో॥ ఇతి రామః ప్రసన్న శ్చ శ్రుత్వా గగనభాషితం
చీకీర్షయా వ్రత స్యాస్య - హనుమంత మథాబ్రవీత్॥

తా॥ అట్టి అకాశవాణిని విని రాముడు సంతసించి అవ్రతమాచరింప నెంచినవాడై హనుమంతునితో నిట్లు పల్కెను.

శ్లో॥ హనుమ న్లోక విధి స్తస్య , కదా కర్తవ్యమేవ తత్
బ్రూహీతి వచనం శ్రుత్వా - వ్రత్యువాచ సురుత్సుతః॥

తా॥ ఓ హనుమంతా ! ఏ రకమైన విధి అ వ్రతమునకు కలదు? దాని నెప్పుడాచరింపవలెను? చెప్పుమనగా వాయునందనుడిట్లు చెప్పదొడ గెను.

శ్లో॥ మార్గశీరే సితే పక్షే - త్రయోదశ్యాం జయప్రదే
త్రయోదశ గ్రంథియుతం తోరకం కలశే స్థితమ్॥
హరిద్రాభం తత స్తత్ర మా మావాహ్నా ప్రహజయేత్॥
పీతగంధం పీతపుష్పం పీతద్రవ్యం విశేషతః॥

తా॥ మార్గశిరమాసమున శుక్లపక్షమున జయప్రదమగు త్రయోదశి
యందు పదమూడు ముళ్ళుగల తోరమును పసుపురంగుదానిని కలశము
నందుంచి పిదప నాకావాహన మొనర్చి పూజ గావింపవలెను, పసుపు
పచ్చని గంధము పుష్పములు అట్టివే ద్రవ్యములు విశేషించి ముఖ్యమ
యినవి.

శ్లో॥ నమోభగవతేవాయనస్తనా యేతి మంత్రతః

ఓంకార పూర్వతః పూజాం కుర్యా త్షోడశ యత్నతః

సోపచారం బ్రాహ్మణాయ దద్యా ద్వాసయన ముత్తమం

త్రయోద శాపూప మాత్రం గోధూమాన్నం ప్రదాసయేత్

సదక్షిణం సతాంబూలం బ్రాహ్మణా న్నోజయే త్తతః ॥

తా॥ ఓం నమో భగవతే వాయనందనాయ అను మంత్రము నుచ్చ
రించుచునే పదమూడు ముళ్ళువేసి ఆ మంత్రముతోనే షోడశోపచార పూజ
గావింపదగినది. పిదప శ్రోత్రియుడగునానికి ఉపచారములొనర్చి ఉత్తమ
మగు వాయనమును పదమూడు అప్పములతో నీయవలెను. గోధూమాన్న
మును సమర్పింపవలెను. దక్షిణతోకూడ తాంబూలము నర్పించుచు సదా
చార సంపన్నులకు అన్నదానమొనర్చవలెను.

శ్లో॥ ప్రారంభే త్వస్య కార్యాణి - సిద్ధ్యంత్యేవ న సంశయః

తావ త్కర్తవ్య మేతి ద్వై - యత్నతశ్చ త్రయోదశః॥

తా॥ ఈ ప్రత ప్రారంభమందే కోరికలు నెరవేరును. దీనిని
ప్రయత్నపూర్వకముగా పదుమూడేడులు ఆచరింపనగును.

శ్లో॥ ఉవాపనం యథా న్యాయం - కుర్యా త్కర్తవ్యతైః

సంపూర్ణ మితి చే త్యుక్త - మిత్యుక్త్యా విరరామహా॥

తా॥ దీని యుద్వాపనము పదుమూడు కలశములు, పదుమూడు
వత్తములు, పదుమూడు హనుమ త్రప్రతిమలతో పూర్తియగును. అని
మిన్నకుందెను.

శ్లో॥ రామోఽపి సహసుగ్రీవస్సానుజస్తచ్చకారహ
కార్యసిద్ధిరభూత్తస్య - సుగ్రీవశ్చ విభీషణః
విభీషణోఽపి రామోక్తం - వ్రతం కృత్వా యథోదితం
తదా ప్రభృతి లోకేఽస్మిన్విశ్రుతం హనుమద్రవ్యతమ్॥

తా॥ రాముడు సుగ్రీవునితోను సోదరునితోను కూడి అవ్రతము నాచరించెను. దానిచే కార్యసిద్ధి చేయెను. సుగ్రీవుడును, విభీషణుడును రామోక్తమగు అవ్రతమును యథోచితముగా అచరించి సత్ఫలితమందిరి. అప్పటినుండి లోకమునందు హనుమద్రవ్యము ప్రసిద్ధమైనది.

శ్లో॥ భవేత్సహాయో హనుమాన్ - కృతే తస్మిన్వ్రతే శుభే
తస్మాత్త్వయాఽపి కర్తవ్యం - వ్రత మేవ న్నుపోత్తమమ్॥

తా॥ ఈ శుభప్రదమైన వ్రతము నాచరించుటవలన హనుమంతుని సహాయము చేకూరును. కాన ఓ ధర్మరాజా! నీవుకూడ ఈ వ్రతము నాచరింపదగును.

శ్లో॥ మాసానాం మార్గశీర్షోహ - మి త్యుక్తం స్వామినా న్యయం
తస్మాత్త్వమపి తత్కృత్వా - లబ్ధిరాజ్యో భవిష్యసి॥

తా॥ మాసములందు మార్గశిరమాసమును నేనే అని శ్రీకృష్ణ భగవానుడే భగవద్గీతలో చెప్పెను. కావున నీవుకూడ అట్టిమాసమున వ్రతమాచరించిన రాజ్యమును పొందగలవు.

శ్లో॥ ఇత్యాకర్ణ్య వచస్తస్య - సర్వేఽపి ముద మాయయః
అథ సాయ మభూత్తత్ర సూర్యే వారాశి మాగతే॥
నీత్వా రాత్రిం తతః ప్రాత రుత్థాయ చ స ధర్మజః
వ్యాసస్య పురత శ్చక్రే వ్రత మేత త్సవిస్తరమ్॥

తా॥ అను వ్యాసుని మాటలువిని అందఱు సంతసించిరి. ఇంతలో సాయం సమయమై సూర్యుడస్తమించగా ఆ రాత్రి గడిపి ఉదయమేలేచి

ధర్మరాజు వేదవ్యాసుని సమ్ముఖముననే నవిస్తరముగా హనుమద్రవ్యతము నాచరించెను.

శ్లో॥ ఉద్యావనం తథా హోమం సమృతం పాయసై శ్శుభైః

మూలమంత్రోక్త సూక్తేన వ్రతాంగ మకరోత్తథా॥

తా ఆరీతిగా ధర్మరాజు హనుమద్రవ్యత ఉద్యావన మాచరించి అజ్య సీ క్తమైన పాయసముచేత హనుమన్నూలమంత్రముతో హోమముచేసి వ్రతమును సంపూర్ణమొనర్చెను.

శ్లో॥ సాక్షే ధ్ధనుమతః పూజా పాంచాల్యా సహ కల్పితా

అథ సంవత్సరేఽతీతే - పాండవో రాజ్య మాయయా॥

తా॥ ధర్మపత్నియగు ద్రౌపదితో సాక్షిత్తుగా హనుమద్రవ్యత మాచరించి సంవత్సరము గడువగనే రాజ్యమును పొందగల్గెను.

శ్లో॥ తస్మా త్సురుధ్వం మునయో - వ్రతానా ముత్తమం వ్రతం

ఇతి కృత్వా భవన్త శ్చ ప్రాప్తాభీష్ట మనోరథాః॥

కావున ఓ శౌనకాది మునులారా! వ్రతములన్నిట శ్రేష్టమైన హనుమద్రవ్యతమును మీరు కూడ చేయుడు. అట్లు ఆచరించిన మీరుకూడ సఫలమనోరథులౌదురు అని సూతుడు చెప్పెను.

శ్లో॥ తేఽపి చక్ర రథాన్యాయం - వ్రత మేత త్సుసంగళమ్

తా॥ అట్లు వ్రత మహాత్యమెరిగిన మునులందరు యథావిధిగా మంగళవ్రతమును హనుమద్రవ్యతమాచరించిరి.

ఇతి శ్రీ హనుమద్రవ్యత కథా యాంప్రథమోఽధ్యాయః

అధర్వతీయోఽధ్యాయః

సూతః

శ్లో॥ శృణుధ్వ మృషయ స్సర్వే - కథా మన్యాం వదా మ్యహం

పరాశరేణ కథితాం మైత్రేయా యాత్ర వృచ్ఛతే॥

తా॥ సూతుడు శౌనకాది మహామునుల కిట్లనియె. ఓ మునులారా

శ్రీ పరాశరులు మైత్రేయునకు చెప్పిన దానిని వేటొక కదను మీకు చెప్పుచుంటిని. వినవలసినది.

మైత్రేయః -

శ్లో॥ హనుమద్రవ్యత మిత్కుక్తం-పూర్వాధ్యాయే త్వయా మునే
కేనవాదౌ పురాచీర్ణం-తత్ఫలం వద మే విధిమ్॥

తా॥ మైత్రేయుడు చెప్పుచున్నాడు. ఓ పరాశర మహామునీ! మీచే వెనుకటి యధ్యాయమున హనుమద్రవ్యతమని చెప్పబడినది. ఎవనిచేత పూర్వము దాని ఫలమందబడెను. ఆ విధము చెప్పఁగోరెదను.

శ్రీ పరాశరః -

శ్లో॥ అత్రానువర్ణయిష్యామి-కథాం పాప ప్రణాశినీమ్
యాం శ్రుత్వా మానవో నిత్యం-హనుమద్భక్తిమాన్ భవేత్॥

తా॥ పరాశరులు చెప్పుచున్నారు. దేనిని ప్రతిరోజు వినుట ద్వారా మానవుడు హనుమద్భక్తుడగునో యట్టి పాపనాశనకారియగు కథను వర్ణించెదను.

శ్లో॥ సోమదత్తో మహానాసీ-త్పురా సోమకులోద్భవః
రాజా పరమధర్మజ్ఞో-బంధుమా ననహంకృతిః॥

తా॥ పూర్వము చంద్రవంశము నం దుద్భవించినవాడు ధర్మము లన్నిటి నెఱిగినవాడు బంధుకోటితో కూడినవాడు అహంకార రహితుడు నగు రాజు సోమదత్తుడను మహనీయుడందెను.

శ్లో॥ సత్యవాదీ సదామౌనీ-హ్యతిథేయౌ బహువ్రతః
సత్పు పూజాం ప్రకృర్వాణః- కిం ను శత్రుపరాక్రమైః॥

తా॥ అతడు సత్యము మాటాడువాడు, ఎల్లవేళల మౌనవ్రత నిఘ్ననివలె నుండి వాచాలత లేనివాడు, అతిథి పూజా నియమము మిక్కిలి కలవాడు, మంచినవారిని పూజించువాడు, పరాక్రమవంతుడును

శ్లో॥ బుభుజే భువ మవ్యగః- స రత్నాకరమేఖలామ్

తేన సంపీడితా రాజ్ఞా-సమేతాః శత్రవః పరే ॥

తా॥ కలవరము లేనివాడై సముద్రమే మొలనూలుగాఁగల భూమిని పాలించెను. శత్రువులందఱను నాశనము చేయుచుండువాఁడు. అట్టి వారందఱు కూడి

శ్లో॥ మాహిష్మతీపురం యాతాః-తై రాహుతో రణేతు సః

అక్షోహిణీ సహస్రైర్చ-హ్యయైః కరిణాం ఘైః ॥

తా॥ మాహిష్మతీపురమున కేగిరి. సోమదత్తుడు వారిచే యుద్ధమున కాహ్వనింపబడెను. కొన్నివేల అక్షోహిణుల సేనతోను, పదివేలసక్షోహిణీల సేనతోను ఏనుగుల సమూహముతోను కూడినవారితో రణరంగమున

శ్లో॥ అశ్వైః కాశ్మీరజై సైస్తు-లక్షకోటిసమన్వితైః

సంగ్రామస్తుముల స్తస్య-సోమదత్తస్య తై రభూత్ ॥

తా॥ లక్షకోటుల కాశ్మీర దేశీయములగు గుఱ్ఱములతో కూడిన వారితో నా సోమదత్తునకు సంకుల సమరమేర్పడెను,

శ్లో॥ శక్తి తోమర బద్ధేశ్వ బిండివాలై స్తదాశ్శభిః

యథా దైవాసురం యుద్ధం-తథాభూ త్కింను వర్జ్యతే॥

తా॥ బిల్వము, చిల్లకోల, ఖడ్గములు, ఇనుప మొనలు గల బిండి వాలములను నాయుధములతోను, రాళ్ళతోను దేవదానవ సంగ్రామమువలె నా యుద్ధము జరిగెను. ఇంక నేమని వర్ణింపనగును?

శ్లో॥ పరైర్హత బలస్సంఖ్యే -నిశి సంగృహ్య దేవికామ్

ప్రియమంతః పురా త్తస్మా - త్రాగ్నా త్సార్గాశ్రమః ప్రతి

తా॥ శత్రువులచే జయింపబడినవాడై రాణి దేవికతో నంతః పురము నుండి గార్గ్య మహాముని యాశ్రమమున కేగెను.

శ్లో॥ తత్రైవ పంచమాసాస్తు-స్థిత్యా శోకసమన్వితః

పంగుత్వమపి మూకత్వ-మంధత్వ మగమ న్నృపః ॥

తా॥ అక్కడనే శోకముతో కూడినవాడై అయిదు మాసములుండెను. పిదప కుంటి, మూగ, గ్రుడ్డితనములఁ బొందెను.

శ్లో॥ రాజభ్రష్టం పతిం దీరా-ప్రాప్తుకామం పునః ప్రియమ్
ప్రల పంతం ముహుఃప్రతాన్-హతాన్ యద్దేసు దుర్లభాన్॥

తా॥ దైర్యముకల యతని భార్య రాజ్యభ్రష్టుడైన. మరల కష్టమును పొందగోరెడు పతిని గూర్చి మిక్కిలి విచారించుచున్న వానిని గూర్చి యుద్ధమునందు చనిపోయిన బిడ్డల విషయమై దుర్లభములగు

శ్లో॥ శ్రీయం రాజ్యం చ భోగం చ-సముద్దిశ్య పునః పునః
అశ్వాసయంతీ సా దేవీ - జగౌ శ్లోక చతుష్టయమ్॥

తా॥ సంపద, రాజ్యము, భోగముల విషయమై మాటిమాటికి నోదార్చునదై నాల్గు శ్లోకములను చెప్పెను.

శ్లో॥ దైర్యం విపత్తౌ కర్తవ్యం సంపత్తౌ చ క్షమాపరా
వాచాలత్వం సభామధ్యే - తద్వై శాస్త్ర పురస్సరమ్॥

తా॥ అపదలందు దైర్యము సంచిత సంపదలందు నోర్పు సఖల యందు శాస్త్ర విషయముల బాగుగ మాటాడు గుణము కర్తవ్యము.

శ్లో॥ విక్రమం యుధి కర్తవ్యం - స్థిరత్వం స్త్రీ సమీపతః
ఐశ్వర్య చ తథా జెంతి - ర్భక్తిశస్త్వత్తు భూసురే॥

తా॥ యుద్ధమునందు పరాక్రమము, స్త్రీలకడ నచంచలత, సంపద లేర్పడినప్పుడోర్పు బ్రాహ్మణునియందు భక్తియు గర్తవ్యము.

శ్లో॥ భవితవ్యం భవత్యేవ- నారితేళఫలాంబువత్
గంతవ్యం గచ్ఛతి సదా - గజభుక్త కపిత్థవత్

తా॥ కాదగినది యగుచునేయుండును. కాకమానదు. ఎట్లన కొబ్బరి కాయలో నీరు ఎవ్వరు పోయకున్నను సమయమున నేర్పడుచుండునుకదా; పోయేది యెట్లును పోవును. ఎట్లన ఏనుగు వెలగపండును మ్రింగగా

దానిలో గుఱు హరించుకుపోయి శూన్యమగు దొల్ల తిరిగివచ్చును. కన్నడ కుండ లోనిది మాయమగును.

శ్లో॥ యద్భావి తద్భవత్యేవ - యదభావి న తద్భవేత్

ఇతి నిశ్చిత బుద్ధీనాం - నచింతా బాధతే క్వచిత్॥

తా॥ ఏదికానున్నదో అది కాకమానదు. కాదగినది కాదుకూడ.

ఈ అలోచనను నిశ్చయించుకొనియున్న వారికి చింతయుండదు.

శ్లో॥ ఏవం మసీషీణః ప్రాహు - ర్నీతిశాస్త్రవిదో స్వప

ముంచశోకం చ మోహం చ చింతాం దేహవిదాశిషీమ్

తా॥ ఈ రీతిగా నీతిశాస్త్రకోవిదులగు పండితులు చెప్పుదురు. కావున ఓరాజా! నీవు శోకమును, పోయిన వానిపై ప్రేమను, దేహమును నాశనముచేయు చింతను వీడుము.

శ్లో॥ గార్గ్యశ్రమోయం రాజేంద్ర - ప్రాపయిష్యే తదంతికమ్
స దాస్యతి ధర్మాత్మాస్వా న్కామా స్సదుర్లభాన్।

తా॥ రాజా ఇది గార్గ్యశ్రమము. దాని సమీపమునకు ప్రవేశించు చున్నాము. ఆ ధర్మాత్ముడు దుర్లభములగు కోర్కెల నైతమీయగలడు,

శ్లో॥ సాంత్యయిత్వా తతో వీరం - నృపతిం రాష్ట్ర వర్జితమ్

ఆశక్తం గమనే దేవి - బ్రభతీ నిజకండరే॥

తా॥ అని యూరడంచి పిదప రాష్ట్రము వీడిన వీరుడగు నశక్తుడై నడవలేని వానిని అతని భార్య గుహలయందు భరించుచు

శ్లో॥ ప్రాపయామాస ముదితా - గార్గ్యశ్రమ మకల్మషమ్

పతిం తత్ర ప్రతిష్ఠాప్య , మునిం నత్యా పునః పునః

తా॥ పాపరహితమగు నాగార్గ్యశ్రమమును ఆమె చేర్చెను. అతని నటనుంచి పలుమార్లు మునికి నమ్రురాలై

శ్లో॥ కంపమానా తదా సాధ్వీ పీనోన్నత పయోధరా

చంద్రాననా సుకేశీ చ బింబోష్ఠీ మంజుభాషిణీ॥

తా॥ అప్పుడు సాధ్యమైన బలిసి యున్నతములగు కుచములుకల,
చంద్రునివంటి వెంట్రుకలుకల, దొండపండు వంటి పెదవికల మధుర
ముగ మాటలాడగల,

శ్లో॥ కర్ణాంతనయనా బాలా - చంద్రి కామలినచ్చవిః
దేవికాదేవి మధ్యా సా - సంచవింశతి వార్షికా॥

తా॥ చెవులవలకు వ్యాపించిన నేత్రములుకల వెన్నెలవలె స్వచ్ఛ
మగు కాంతికల దేవికయను ఇరువదియైదేండ్ల పౌరయుముకల

శ్లో॥ కోమలాంగీతు సా దేవీ శ్యామలా చోత్పలేక్షణా
మునిం పోషాచ ధర్మిష్ఠా పాహిపాహీతి మే పతిమ్॥

తా॥ కోమలములగు నవయవములు కలదియు, శ్యామలవర్ణము
కిలదియు కలువకటి పడకుచు ధర్మరతి కలదై మునిని 'రక్షింపుము పతిని
రక్షింపు'మని వేడెను.

శ్లో॥ భగవ నృతి నాసార్థ మాగతా శత్రుపీడితా
రాజ్యభ్రష్టో హ్యయం రాజా త్వమేవ శరణం గతః

తా॥ మహానుభావా! శత్రువులచే పీడింపబడి పతితో కూడివచ్చితిని.
ఈ రాజు రాజ్యమునుండి తొలగినవాడు. మిమ్మే శరణుపొందియున్న
వాడున్ను.

శ్లో॥ మునిస్తత్ర చిరం ధ్యాత్వా ధ్యానమార్గేణ చక్షుషా
దృష్టవా స్సర్వ మేవైత ద్ధాజ్ఞ స్తస్య మాహత్మనః

తా॥ మునియప్పుడు మిక్కిలి ధ్యానముచేసి ధ్యానమార్గ నేత్రముతో
చూచి సమస్తమగు విషయమును తెలిసికొనెను.

శ్లో॥ ఉవాచ మనిశార్ధూలో - రాజానం మహీషీనఖమ్॥

తా॥ మునినస్తమడగు గర్గుడు రాజీ ప్రియుడగు రాజునుగూర్చి
ముట్ల చెప్పదొడగెను.

గర్భోత్పాద

శ్లో॥ యవయోః కష్ట మత్యుగ్గం సవ్యాభావం సు దుస్సహమ్
యేనేద మీ ద్యుశం పాప్రప్తం తద్భ్రవీమి హితేఽధునా
స్సకృద్వా ప్యుత్తమా విద్యానోపాస్తా విజయపదా॥

తా మీకేర్పడిన కష్టము చాలా గొప్పది. ఏమియు లేమిచే మిక్కిలి సహింపరానిది. దేనివలన నీ విధి యేర్పడినది చెప్పెదను. విజయము నీయగల ఉత్తమమంత్రమును నీవనుష్ఠించలేదు.

శ్లో॥ కృతానిన త్వయా వీర హ్యుత్తమాని వ్రతాన్యపి
తత్మాత్త్వ మీద్యుశం పాప్రప్తో గతిం దురవభోధనమ్॥

తా॥ ఓ రాజా! నీచే నుత్తమమగు వ్రతములు చేయబడలేదు అందుచే నీవిట్టి భరింపరాని గతులబడితివి.

రాజా ఉవాచ

శ్లో॥ ఉపాసనాయ విద్యానా మశక్తోహం వ్రతేషు చ
యథాశక్త్యా కరిష్యామి తథాపి భగవన్మునే॥

తా॥ రాజా చెప్పుచుండె ఓ భగవంతుడగు గర్గమునీ! మంత్రోపాసన విషయమున, వ్రతమునందును నశక్తుడను. అయినను శక్తికొలది చేయగలను.

శ్లో॥ సర్వమంత్ర మహారాజ విద్యా మేకాం ఫలప్రదమ్
శ్రేష్ఠం వ్రతానాం సర్వేషా మేకం దీనాయా మే వద॥

తా॥ అన్ని మంత్రములకు మహారాజువంటి దానిని ఫలప్రదమగు నట్టి దానిని అన్ని వ్రతములకంటే శ్రేష్ఠమైన ఒక మంత్రమును దీనుడగు నాకు చెప్పుడు.

శ్లో॥ వాత్సల్యవంత స్సర్వేషు-యాయం దీనేషు సర్వదా
యద్యపి మయి కారుణ్యం-కురుశిష్యో న్యమగ్రహమ్॥

తా॥ తమరు అందఱియందును వాత్సల్యముకలవారు ఎల్లప్పుడు దీనులయొడ ప్రేమకలవారు. నాయందును అరీతి కరుణ గలవారై యున్నను నేను మీకు శిష్యుడనై తిని. అనుగ్రహింపుడు.

శ్లో॥ ఇత్యుక్తస్తేన రాజ్ఞాథ-వృద్ధగర్భో మహామునాః

క్షణం ధ్యాత్వా నృపం ప్రాహ-త్రూయతా మిహ పత్రక॥

తా॥ ఈ రీతిగా రాజుచే జెప్పబడగా కీర్తిమంతుడగు నా వృద్ధగర్భుడు క్షణము ధ్యానించి రాజుతో కుమారా! వినుము.

శ్లో॥ రాజ నృకలవిద్యానాం-సారభూతో హనుమతః

పంచవక్త్రాఖ్య విద్యా స్తి-తాం దదామి నృపోత్తమ॥

తా॥ ఓ రాజా! నమస్త విద్యలకు సారభూతమైన హనుమత్పంచ వక్త్ర విద్యయనుపేర నొక విద్యకలదు నృపశ్రేష్ఠా! దాని నిచ్చెదను.

శ్లో॥ సద్యో దురితరాశీహ్ని-సకలార్తి నివారిణీ

అనాయసేన జయదా-సామ్రాజ్య ఫలదాయినీ॥

తా॥ అది వెంటనే పాపములన్నింటిని పోగొట్టునది. సమస్తములగు బాధలను నివారించునది సులభముగా జయము నిచ్చునట్టిది, సామ్రాజ్య మును నిచ్చునది.

శ్లో॥ తాం జపస్వ మహాబాహో-జయసిద్ధి ర్భవిష్యతి

అన్యచ్చ తవ వక్ష్యామి - వ్రతం శ్రీహనుమత్ప్రభోః॥

తా॥ ఓదీర్ఘ భుజుడా దానిని జపించుము. వెంటనే జయసిద్ధి కల్గును. హనుమత్ప్రభువుని వ్రతముఁదెల్పెద వినుము.

శ్లో॥ సద్యస్సమ స్తఫలదం-సతతం విజయవృద్ధమ్

వై శాఖే దశమీ కృష్ణ-అమావాస్యా తతఃపరమ్॥

తా॥ అది వెంటనే నమస్తములగు వ్రయోజనముల విచ్చునది.
యెల్లప్పుడు విజయ మిచ్చునది. వైశాఖమాస కృష్ణపక్ష దశమినాడు
లేదా అపై అమావాస్యనాడైన

శ్లో॥ మాఘాది పంచమాసేషు-ఏకస్మిన్ శుక్ల పక్షే

మందవాసర ఆద్యవ్య-తారం మృగశిరోఽభిదమ్ ।

తా॥ మాఘమాసము మొదలు ఐదుమాసములందు శుక్ల పక్షమున
మొదటి శనివారమునకాని మృగశిరా నక్షత్రమునకాని

శ్లో॥ శ్రావణే పౌర్ణమీ చైవ కార్తికే ద్వాదశీ తథా

మార్గశీరే తథా శుక్లే - సంప్రీక్తా చ త్రయోదశీ॥

తా॥ శ్రావణ మాసమున పౌర్ణమి యందుగాని, కార్తికమాస
శుద్ధద్వాదశియందు అట్లే మార్గశిర శుద్ధ త్రయోదశియందుగాని ఈ వృత
మాచరింపఁపజ్ఞబడినది.

శ్లో॥ ఏతేషు దివసే ష్వేక-దివసే వృత మాచరేత్

భక్తిమాంశ్చే తస్యదినే ష్విదం వ్రత మాచరేత్॥

తా॥ పైవానిలో నొకరోజు వ్రతమాచరింపవలెను. భక్తిమంతుం
డైన యెడల నన్నిరోజులందు నీ వ్రత మాచరింపవచ్చును.

శ్లో॥ ఏకస్మి న్నోరకం బద్ధ్వా - పూజామాత్రం తతఃపరమ్

కుర్యా చ్ఛ్రీవాయుపుత్రస్య - దివసే ష్వపరే ష్వధ॥

తా॥ వృతారంభముననే తోరమును కట్టుకొని పిదప పూజ నాచ
రింపనగును. హనుమత్పూజను మిగిలినరోజులందును ఆచరింపవచ్చును.
తోరము మాత్రము మార్చనవసరములేదు.

శ్లో॥ బ్రాహ్మీ ముహూర్తే సాయం వా-మధ్యాహ్నే పాత్రరేవ వా

పూజయే దంజనాసూనుం-గురో రాజ్ఞాపురస్సరిమ్ ॥

తా॥ ముందుగా గురుననుమతి పొందినవాడై బ్రాహ్మీ ముహూ
ర్తమునందు అనగా తెల్ల వారురూము వేదాధ్యయనము చేయువేళ అనగా

సూర్యోదయమునకు ముప్పావుగంట ముందుగాని, సాయంత్రముకాని
మధ్యాహ్నముగాని, యుదయముకాని హనుమంతునిఁ బూజింప నగును.

శ్లో॥ స్వర్గ రాజిత తామ్రేషు-భూరే వా స్థండి లేంభసి

క్షౌమే వా పూజయే ద్ధీమాన్యంత్రే వా ప్రతిమాసు వా॥

తా॥ బంగరము, వెండి, రాగి మొదలగు యంత్రములయందుఁ
గాని భూర్జ-పత్రమునందుగాని, పిండితో వేసిన యంత్రమందుగాని ఉదక
పూరితమగు కలశ మందుఁగాని, పట్టుగుడ్డయందుగాని, ప్రతిమలయందుఁ
గాని ఆవాహన మొనర్చి పూజింపనగును.

శ్లో॥ త్రయోదశ గ్రంథియంత్రం-థృత్వా తోరక ముత్తమమ్

త్రయోదశ ఘృతపూప వాయనం తత్ర దాపయోత్॥

తా॥ పదుమూడు ముడులఁగూడిన తోరమును ధరించవలెను. పద
మూడుఁ నేతియప్పములు వాయనమీయ వలెను.

శ్లో॥ గురుం సంపూజ్య విత్తాద్యై-ర్విత్తశాత్య వివర్జితః

విత్తశాత్యకృతం కర్మ-పుణ్యం తన్నిష్ఫలం భవేత్॥

తా॥ ధనాదికముచే లోపముచేయక గురువును పూజింపవలెను.
విత్తలోభముతో పూజించుట నిరర్థకమే.

శ్లో॥ బ్రాహ్మణై స్సహ భుంజీయా-ద్యథాశక్తి సమాహితః

త్రయోదశ చ వర్షాణి-సిద్ధికామ స్సమాచరేత్॥

తా॥ శక్తి ననుసరించి బ్రాహ్మణ సమారాధనము గావించి
వారితో భోజనము చేయనగును. సిద్ధిని కోరిన వాడై పదమూడేండ్లు
చేయనగును. సకల కార్యసిద్ధులు సమూహము.

శ్లో॥ అనేన సకలా ఇత్రా-న్దుర్దర్శా సమరై రపి

విజిత్య సుమహద్రాజ్యం-చిరకాల మవాప్స్యసి॥

తా॥ దీనిచే జయింప దుర్లభులగు శత్రువుల నందఱను, దేవతల

నైనను జయించి చిరకాలము గొప్పరాజ్యము లభించినవాడవై
యుండువు.

శ్లో॥ భవిత్రీ పూర్వసంపత్తి—స్తవ శ్రీః కీర్తిసంయుతా

తా॥ నీ వెనుకటి సంపద, కీర్తి, పుత్రులు అన్నియు కల్గును

శ్లో॥ ఇ తక్తో గార్గ్యమునినా సోమదత్తో మహీపతిః

పత్యాసార్థం మహావిద్యాం పంచవక్త్రే హనూమతః

తా॥ ఈ రీతిగా గార్గ్యమహామునిచే - సోమదత్తుడు పంచవక్త్ర
హనూమత్సంబంధమగు మహావిద్యను భార్యా సహితుడై చెప్పబడినవాడై

శ్లో॥ గురో నమీషే కృత్వాథ-వసన్ తద్రద్రత ముత్తమమ్

సంప్రాప్య సద్యః శ్చాయుష్మాన్-కందర్పసమ రూపవాన్॥

తా॥ గురు సమీపముననేయుండి యాయుత్తమ వ్రతము నొన
ర్చిన వాడై వెంటనే యాయుష్కంతుడు, మన్మథ సమానమగు రూపము
కలవాడు నగు నతడు.

శ్లో॥ హనూమతః ప్రసాదేన భిక్షసిద్ధి మవాప్తవాన్

శత నమస్తారిగణా-నేకా హ్నై వ విజిత్య చ॥

తా॥ హనుమదనుగ్రహముచే భిక్షసిద్ధినందిన వాడాయెను. అటు
పిమ్మట ఒక్క పగటియందే సమస్త శత్రువులను జయించి

శ్లో॥ స్వరాజ్యం పాలయామాన-గార్గ్యం కృత్వా పురోహితమ్

స్వర్ణ కోటి సహస్రాణి-తస్మా ద్గర్హ్యో మహామునిః

తా॥ గార్గ్య మహామునిని పురోహితునిగాఁ చేసికొని తన రాజ్య
మును పాలింపజొచ్చెను. అందుచే గార్గ్య మహాముని కోటి సహస్రముల
బంగారునాణెములు

శ్లో॥ సంప్రాప్త వర్ష సాహస్రం-సత్రయాగ మథాకరోత్

శస్త్రదేవవలీం ధాత్రిం-గార్హానుగ్రహముతో నృపః ॥

తా॥ పొంది వేయి సంవత్సరములు సత్రయాగము చేసెను.
గర్వానుగ్రహమువలన రాజగు సోమదత్తుడు సప్తద్వీపవతియగు భూమిని
శ్లో॥ పాలయామాస ధర్మాత్మా, త్రింశ ద్వీష సహస్రకమ్

అష్టాన్ పుత్రా నవాప్యథ-జ్యేష్ఠం రాజ్యేఽభిషిచ్య చ॥

తా॥ మూడువందల సంవత్సరములు ధర్మాత్ముడై పాలించెను.
ఎనమండుగురు పుత్రులనుఁబడిసినవాడై పెద్దకొడుకుని రాజ్యాభిషిక్తునిచేసి
శ్లో॥ బ్రహ్మలోక మవా పాంతే-పత్న్యాసహ మహాయశాః

హనుమతో వృత వైశవం-వృభావో మునిపుంగవ॥

తా॥ చివరకు నాకీర్తివంతుఁడు భార్యతోఁగూడిన వాడై బ్రహ్మ
లోకమందెను. మునిశ్రేష్ఠుడవగు మైత్రేయాః హనుమంతుని వ్రతము
యొక్క ప్రభావమిట్లుండును.

శ్లో॥ శ్రుతోవా పఠితో యైశ్చ - సర్వదా విజయవృదః

తా॥ ఈ వృతమును విన్నను, పఠించినను ఎల్లప్పుడు విజయము
నిచ్చును.

ఇతి శ్రీహనుమద్వ్రత కథాయాం సోమదత్త చరిత్ర కథనం
నామ ద్వితీయోఽధ్యాయం

అథతృతీయోఽధ్యాయః

శ్రీ పరాశరః-

శ్లో॥ అత్రార్థే సంప్రవక్ష్యామి- పూర్వవృత్తాంత మద్భుతం
విభీషణసుత శ్రీమా స్మిలోనామ మహాబలః
సర్వవిద్యాసు నిష్ఠాతో - నిత్యం ధర్మపరాయణః॥

తా॥ శ్రీ పరాశర మహర్షి చెప్పుచున్నారు, ఓ మైత్రేయమునీః
ఈ విషయంలో అద్భుతమగు ఒక పూర్వవృత్తాంతమును చెప్పెదను

వినుము. విభీషణుని కుమారుడు నీలుడనువాడు మహా బలవంతుడు,
విద్యలన్నిటిని నేర్చినవాడు, నిత్యము దర్మ పరాయణుడున్ను.

శ్లో॥ స ఏకదా మహారాజం- విభీషణ మరిందమం

ఉవాచ భగవ న్నస్మిన్- పురే లక్ష్మీ రచంచలా॥

తా॥ ఆ నీలు దొకనాడు శత్రునాశకుడగు విభీషణ మహారాజును
చూచి ఇట్లు పల్కెను. ఓ ప్రభూ! ఈ లంకా పట్టణమున సంపద స్థిర
ముగా నున్నది.

శ్లో॥ త్వదధీనం మహారాజ్య - మిదం లంకాపురస్యతే

ధనధాన్యాకులం సర్వ-మపి భోగనమన్వితమ్॥

తా మీ యాధీనమందున్న యీ లంకారాజ్యము ధనధాన్య సమృ
ద్ధమై అన్ని భోగములతో కూడియున్నది.

శ్లో॥ అనర్థ ముక్తారత్నాదై- ర్థివ్య జాంబూనదాదితైః

ఇదం పురం చ రాష్ట్రం చ- సుఖసంప త్సమన్వితమ్॥

తా॥ ఎనలేని ముత్యములు, మున్నగువానితోను, సువర్ణాదికము
తోను పీ పట్టణము, రాజ్యమంతయుగూడ సుఖసంపదలతో నున్నది.

శ్లో॥ తథాపి పుర్యాం రాష్ట్రే వా- తవ రాజగృహేపి వా

చింతామణిః కామధేనుః- కల్పవృక్షో నదృశ్యతే

తా॥ అయినప్పటికీ లంకాపట్టణమునఁగాని రాష్ట్రమందుకాని తమ
రాజగృహమందుఁగాని చింతామణి, కామధేనువు, కల్పవృక్షము మాత్రము
కాన్పించుటలేదు.

శ్లో॥ సాక్షాత్త్వం జానకీనాథ- చరణాంభోజ సేవయా

సంప్రాప్య మహాదైత్యర్యం- మహారాజోసి సువ్రతః

తా॥ నద్రవ్యతనిష్ఠా గరిష్ఠుఁడా; నీవు సాక్షాత్తు జానకీ పతియగు
శ్రీరామచంద్రుని పాదసేవచే గొప్పసంపదను పొంది మహారాజు వైతివి.

శ్లో॥ చింతామణ్యాదయో భోగా- న సంప్రాప్తాః కథం త్వయాది
య ద్యాజ్ఞా దీయతే మహ్య- మానేష్యే తత్త్రియం పునః॥

తా॥ చింతామణి మొదలగు భోగములను నీ వెందులకు పొంద
లేదు; నా కాజ్ఞనిచ్చినయెడల నా మూషింటిని తీసుకొని రాగలను.
విభీషణ ఉవాచ -

శ్లో॥ శ్రీరామ చరణాంభోజ- మకరంద సుధారసే
భృంగాయతే మమ మన- స్సతతం నీలబాలక॥

తా॥ విభీషణుడు పల్కెను- ఓ కుమారా! నీల! శ్రీరామ
చంద్రుని పాదమనెడు పద్మమునందలి తేనెకై నా మనస్సు తుమ్మెదగానై
తిరుగుచుండును:

శ్లో॥ బ్రహ్మనంద రసాంభోధే- మగ్నోహం తత్రప్రసాదకః
తత్రప్రసాదా న్మయా ప్రాప్తం- మహదైశ్వర్య మక్షయమ్॥

తా॥ అతని యనుగ్రహముచే బ్రహ్మనందమను నముద్రమున
మునిగియున్నాను శ్రీ రాముని యనుగ్రహముచేతనే నాకు నాశముకాని
గొప్ప ఐశ్వర్యము లభించినది.

శ్లో॥ దీర్ఘాయుష్యం చ సామ్రాజ్యం- దుర్లభం య త్సరై రపి
చింతామణిః కల్పతరుః- కామధేను స్స ఏవ మే॥

తా॥ అంతియకాక దీర్ఘాయువు, దైవతలకై నసాధ్యముకాని సామ్రా
జ్యము లభించినవి. నా కా రాముడే చింతామణి, అతడే కల్పతరువు.
కామధేనువు కూడ.

శ్లో॥ ఏకాంశేనాపి వైకుంఠే- హరే శ్చరణకింకరః
ఏకాంశేన మయా ప్రాప్తం- పరమైశ్వర్య మక్షయమ్॥

తా॥ ఒక్కయంశవలన నాచే నక్షయమగు మహైశ్వర్యము పొంద
బడినది. ఒక్క అంశచే వైకుంఠమునందు హరికి చరణదాసుడనుకూడ
నైతిని.

శ్లో॥ శ్రీ జానకీశ కృపయా- శక్రాద్యా లోకపాలకాః

మద్వశే సంస్థితా దేవాః- కిము మర్త్యా మహీతలే॥

తా॥ శ్రీ జానకీపతి దయవలన దేవేంద్రాది దిక్పాలు రందఱు నాకు వశులై యున్నారు. ఇక భూలోక వాసులగు మానవులఁ గూర్చి చెప్పనేల?

శ్లో॥ కిమల్పసారై ర్మే నీల- చింతామణ్యాదికై రపి

ఇత్యుక్త్వాస మహారాజో- నీలం ధర్మపరాయణః॥

తా॥ ఇక నల్పపయోజనముకల చింతామణ్యాదులతో నా కేమి కలదు పుత్రకాః నీలః అని ధర్మపరాయణుడగు విభీషణుఁడు నీలునితో ననెను.

శ్లో॥ అథాస్యాపి యశోభూయా- ధితి థ్యాత్వాఽబ్రవీత్సునః

చింతామణిః కల్పతరుః- కామధేను స్ఫురాలయే॥

తా॥ అటు పిమ్మట తన పుత్రునకు కీర్తి రావలనని యోచించిన వాఁడై మరల పల్కెను. దేవలోకమున చింతామణి, కల్పతరువు కామ ధేనువు కూడ.

శ్లో॥ అమరై రేవ భుజ్యంతే- దివ్యరత్నాని సర్వదా॥

తా॥ ఎల్లప్పుడు దేవతల చేతనే యనుభవింపబడుచున్నవి.

శ్లో॥ అకృ త్వాచార్యశుశ్రూషా మనుషాస్య చ దేవతాః

భోక్తుం న శక్యతే దివ్య రత్నజాతం మహీతలే॥

తా॥ అ దివ్యరత్న జాతయ గురుశుశ్రూష చేయక, దేవతల నుపాసించక అనుభవించుటకీ భూలోకమున శక్యము కాదు. -

శ్లో॥ తవాపేక్షై స్తిచే ద్దివ్య రత్నజాతేషు పుత్రక

కురు ష్యాచార్య శుశ్రూషాం న తే శ్రేయః ప్రదాస్యతి॥

తా॥ కుమారా! దివ్యరత్నములయెడల నీకు కోరిక యున్నయెడల గురుశుశ్రూషను చేయుము. అతఁడే నీకు శ్రేయము వీయఁగలడు.

శ్లో॥ ఇత్థం విభీషణే నోక్తో- నీలః పుత్రో మహాత్మనా

అజ్ఞాం ప్రగృహ్య శిరసా- పితరం ప్రణేపత్యచ ॥

తా॥ ఈ రీతిగా పుత్రుడగు నీలుడు మహాత్ముడగు విభీషణునిచేఁ
జెప్పబడినవాడై అజ్ఞును శిరసావహించి తండ్రికి నమస్కరించి

శ్లో॥ జగామ భార్గవం కుక్రం- సేచార్థం గురు మాదరాత్

పాదసంవాహనాద్వైశ్చదీప్త రత్నాదికారృణైః ॥

తా॥ గురువగు కుక్రాచార్యుని సేవింప నాదరముతో నేగెను.
పాదము లొత్తుట వంటివానిచేతను, ప్రకాశమానములగు రత్నాదుల
నర్పించుట చేతను

శ్లో॥ భార్గవం తోషయామాస- దశ ద్వాదశ వత్సరాన్

సంతుష్య త్వే కదా తస్య- భార్గవ స్తపసాంనిధిః ॥

తా॥ పదిపండ్రెండేండ్లు కుక్రాచార్యుని సంతోష పెట్టెను. సేవకు
సంతోషించినవాడై తపోనిధియగు భార్గవుఁడొకప్పుడు

శ్లో॥ ఏమభీష్టం కరోమితి- నీలం ప్రాహ మహామతిః

సోఽపి విజ్ఞాపయామాస స్వాభీష్టం సర్వ మద్భుతమ్ ॥

తా॥ నీలుని నీ కోరిక యేమియో చెప్పుమని యా మహానుభావుఁ
డడిగెను. అతఁడు మాడ అద్భుతమగు తన కోర్కెను విన్నవించెను.

శ్లో॥ సుప్రీతో భార్గవః ప్రాహ- తతో నీలం మహాసురమ్

రాజ్ఞీం సకల విద్యానాం - సద్యః స్పృద్ధి విధాయినీమ్ ॥

తా॥ అందుకు ప్రీతుడై రాక్షస జాతివాడగు నీలునితోభార్గవుఁ
డిట్లుచెప్పెను. అన్ని విద్యలకు మహారాణియన దగిన వెంటనే సిద్ధించునట్టి

శ్లో॥ ఉపదేక్ష్యేమి తే విద్యాం - వ్రతం చానుత్తమం భువి

యేన తే దివ్యరత్నానాం ప్రాప్తి శ్చక్రాదికై రపి

తా॥ విద్యను, శ్రేష్ఠమగు వ్రతమును ఉపదేశించుచున్నాను. అది ఎట్టిదన దేనిచేత నీకు దివ్యరత్నములు ప్రాప్తించునో మఱియు దేవేంద్రాదులకైన

శ్లో॥ అజేయత్వ మవద్యత్వం - దీర్ఘాయుష్య మనుత్తమమ్
కించ తే కీర్తి రచలా - జగతి స్థాస్యతి ధ్రువమ్॥

తా॥ జయింపనలవికాని, చంపకశక్యముకాని గుణములను శ్రేష్ఠమగు దీర్ఘాయువును నగునో, నీ కీర్తి స్థిరమై జగత్తున నిలవగలవో అట్టి దానిని

శ్లో॥ నక్షత్రం మృగశీర్షాఖ్యం-శ్లో నక్షత్రోత్తమం శుభమ్
కురు శ్రీరామదూతస్య - పంచవక్త్ర హనుమతః

తా॥ రేపు నక్షత్రము మృగశిర. మృగశీర్ష నక్షత్ర మీ విద్యకు యోగ్యమైనది. కావున శ్రీరామునకుఃదూతయగు పంచవక్త్రహనుమంతు నకు సంబంధించిన

శ్లో॥ వ్రతం సమస్తఫలదం-సద్య సిద్ధి విధాయకమ్
ఇత్యుక్తోపాదిశ ద్విద్యాం - అంజనేయస్యమారుతేః॥

శ్లో॥ వ్రతము సమస్త ప్రయోజనముల నొసంగునది, వెంటనే సిద్ధించునది కూడ కాన నాచరింపుము అని అంజనేయ సంబంధమగు విద్య నుపదేశించెను.

శ్లో॥ కారయామాస హనుమ - ద్రవతం పరమశోభనమ్
వ్రతాంతే భార్గవగురుం - రత్నైశ్చ రత్నైశ్చ పుష్కలైః
పూజయిత్వా మహావిద్యాం - జపన్నస్తే సమాహితః

తా॥ పరమశోభనమగు హనుమద్రవతము కూడ చేయించెను. నీలుడు వ్రతాంతమున గురుఁడగు భార్గవుని రత్నధనాదులతో నుచిత రీతిని బూజించి యాతదోషగిన మహావిద్యను జపించుచు నుండెను

శ్లో॥ తతః శ్రీరామచంద్రస్య - సచివానా మథాగ్రణీః
ప్రాదురాసీ త్ప్రయంత్రీంశ - తోక్త్యుద్భవదగ జై ర్యవతః॥

తా॥ ఇట్లు జపించినంతట శ్రీరామచంద్రుని దాసులలో ముఖ్యుడగు హనుమంతుడు ముప్పదిమూడు కోట్ల యర్బుదముల సేవకా గణముతో (అర్బుదమనగా వేయికోట్లు) ప్రత్యక్షమయ్యెను

శ్లో॥ తం దృష్ట్వా సహ సోత్థాయ-ప్రాంజలిః పురతః స్థితః
తుష్టాప నీలో ధర్మాత్మా -స్తోత్రైః పవననందనమ్॥

తా॥ అట్లు ప్రత్యక్షమైన యా హనుమః జూచి వెంటనే లేచి ఎదురుగనున్నవాడై దోసిలోగ్గి యా నీలుడు వాయుసుతుడగు నా పరాత్పరు నాంజనేయుని ధర్మాత్ముడై ఈ రీతిగ స్తోత్రము చేసెను.

నీలకృత ఆంజనేయస్తోత్రమ్

ఓం జయ జయ : శ్రీ ఆంజనేయ : కేసరీప్రియనందన : వాయు కుమార : ఈశ్వరపుత్ర : పార్వతీగర్భసంభూత : వానర నాయక : సకల వేదశాస్త్రపారగ : సంజీవి పర్వతోత్పాదన : లక్ష్మణ ప్రాణరక్షక : గుహ ప్రాణదాయక : సీతా దుఃఖ నివారిణ : ధన్యమాలీ శాపవిమోచన : దుర్ధండి బంధవిమోచన : నీలమేఘ రాజ్యదాయక : సుగ్రీవ రాజ్యదాయక : భీమసేనా గ్రజ : ధనంజయ ద్వజవాహన : కాలనేమిసంహర : మైరావణమర్ధన : వృత్రా సురభంజన : సప్తమంత్రిసుతధ్వంసన : ఇంద్రజిద్వధకారణ : అక్షకుమార సంహర : లంఖిణీ భంజన : రావణమర్ధన : కుంభకర్ణవధపరాయణ : జంబు మాలి నిషాదన : వాలినిబర్హణ : రాక్షసకుల దాహన : అశోకవనవిధారణ : లంకాదాహక : శతముఖపథకారణ : సప్తసాగరవల సేతుబంధన : నిరాకార నిర్గుణ సగుణస్వరూప : హేమవర్ణ పీతాంబర ధర : సువర్ణలా ప్రాణ నాయక : త్రయత్త్రింశతోక్త్యుద్భవ రుద్రగణఘోషక : భక్తపాలనచతుర : కనకకుండలాభరణ : రత్న కిరీటహర నూపుర శోభిత : రామభక్తితత్పర :

హేమరంభావన విహారః పక్షతాంకిత మేఘవాహకః నీలమేఘశ్యామఃసూక్ష్మ
కాయః మహాకాయః బాలసూర్యగ్రసనః ఋష్యమూకగిరి నివాసకః మేరు
పీఠకార్చనః ద్వాత్రింశదయుధధరః చిత్రవర్ణః విచిత్రసృష్టి నిర్మాణకర్తః
అనంతనాశః దశావకరః అఘటన ఘటనాసమర్థః అనంత బ్రహ్మాన్
నాయకః దుర్జన సంహారః సజనరక్షకః దేవేంద్రవందితః సకలలోకారాధ్యః
సత్యసంకల్పః భక్త సంకల్పపూరకః అతిసుకుమార దేహః అకర్తమ
వినోదలేపనః కోటిఃసన్నధాకారిః రణకేశిమర్దనః విజృంభమాణ సకలలోక
కుక్షింభరః సప్రకోటి మహామంత్ర తంత్రస్త్వరూపః భూతప్రేత పిశాచ
శాకినీ ఢాకినీ విధ్వంసనః శివలింగ ప్రతిష్ఠాపనకారణః దుష్కర్మ విమో
చనః దౌర్భాగ్య నాశనః జ్వరాది సకలలోపహరః భుక్తి ముక్తిదాయకః
కపటనాటకసూత్రధారిః తలావినోదాంకితః కల్యాణపరిపూర్ణః మంగళప్రద
గానలోలః గానప్రియః అష్టాంగయోగనిషణః సకలవిద్యాపారీణః అది
మధ్యాంతరహితః యజ్ఞకర్తః యజ్ఞభోక్తః సన్మతవై భవసానుభూతిచతురః
సకలలోక తీతః విశ్వంభరః విశ్వమూర్తేః విశ్వాకారః దయాస్వరూపః దాస
జన హృదయకమలవిహారః మనోవేగగమనః భావజ్ఞవిపుణః ఋషిగణగేయ
భక్తమనోరథదాయకః భక్తవత్సలః దీనపోషకః దీనమందారః సర్వస్వతంత్ర
శరణాగతరక్షకః అర్హతాణపరాయణః ఏక అసహాయవీరః హనుమాన్ విజ
యీభవః దిగ్విజయీభవః దిగ్విజయీభవః

శ్లో॥ అథస్తోత్రేణ సంతుష్టో - భక్త్యా నీలకృతేన చ

ఉవాచపవనం నీలం - హనుమా న్న్యాయనందనః

తా॥ అటుపిమ్మట నీలునిచే చేయబడిన భక్తిపూర్ణమగు స్తోత్ర
ముచే సంతసించినవాడై వాయునందనుడగు హనుమంతుడిట్లనెను.

శ్లో అగ్రగణ్యోఽసి భక్తానాం మమ నీల సదాభవాన్

విభీషణ స్తవఫితా - సఖా మమ మహామతే॥

తా॥ ఓ నీలాః నీవు నా భక్తులందరిలోను ఎల్లప్పుడు సగ్రగణ్ముః
డగు వాడవైతివి. ఓ బుద్ధిమంతుడా; నీతండ్రియగు విభీషణుడు
కూడ నాకు మిత్రుడే

శ్లో॥ జ్ఞాతం మయా తవాభీష్టం - తద్దదామి న సంచయః

శ్లో॥ మహేంద్రపురం గత్వా - జిల్వాతి భువనేశ్వరమ్॥

తా॥ నీ కోర్కె నెఱిగితిని. నిస్సందేహముగా దానినీయగలను.

రేపు అమరావతకేగి ఇంద్రుని జయించి

శ్లో॥ చింతామణ్యాదికం దివ్య - రత్నజాత మవాప్స్యసి॥

తా॥ చింతామణి మున్నగు దివ్యరత్నములు పొందగలవు.

శ్లో॥ రూప శీల వయో భాగ్య - సహితా వససుందరీ

రత్నభూతా సురశ్రీణాం - సాచాపి ప్రాప్స్యతే త్వయా॥

తా॥ ఇంకనూ దేవతా శ్రీలలో రత్నమువంటి అందము, శీలము

యుక్తవయస్సు సౌభాగ్యముకల వన సుందరిని కూడ పొందగలవు.

శ్లో॥ అగత్య తేంతికం పశ్యా - చ్చతుర్వక్త్రః పితామహః

అప్రార్థిత మభీష్టం చ - ప్రదాన్యతి మహామతే॥

తా॥ విజ్ఞానా ఆ వెనుక పితామహుడగు బ్రహ్మదేవుడు కూడ నీ
సమీపమునకు వచ్చి నీవు కోరకున్నను వరము నీయగలడు.

శ్లో॥ మద్విద్యాం ప్రజపే ద్యస్తు - మద్ర్యతం కురుతే భువి

భవా న్యథా తదై వాసా - సద్య సిద్ధి మవాప్స్యతి॥

తా॥ ఎవడైతే లోకమున నా మంత్రమును జపించి నా వ్రతము
నాచరించునో అట్టివాడు నీవలె వెంటనే ఫలితమును పొందును.

శ్లో॥ పురుషోత్తమ సంస్థానం - త్వన్నామ్నా ఖ్యాతి మేష్యతి

మృగశీర్షాఖ్య నక్షత్రం - భవనం తే భవిష్యతి

తా॥ నీపేరుమీద నీ చోటికి పురుషోత్తమ క్షేత్రమని కీర్తి కల్గును.

నీకు మృగశీర్షా నక్షత్రము నిలయము కాగలదు.

శ్లో॥ మమత్వం దక్షిణే భాగే - స్థితిం ప్రాప్య మహామతే
సర్వే మనోరథాః శ్రేష్ఠా - ప్రాప్యంతే మత్ప్రసాదతః

తా॥ బుద్ధిమంతుడా నీకు నా దక్షిణభాగము నీ స్థితి యేర్పడును.
నా యనుగ్రహముచే నీ కన్ని గొప్ప గొప్ప కోర్కెలు నెరవేరగలవు.

శ్లో॥ ఇత్యుక్త్వా భగవన్దేవః - శ్రీరామ ప్రియ కింకరః

అంతర్దధే రుద్రగణై - స్సురర్షి భి రభీష్టదః

తా॥ భగవంతుడు దేవదేవుడు శ్రీరామునకు ప్రియ సేవకుడగు
హనుమంతుడు పైరీతిగాబిల్కి కోర్కెలనిడు నాతడు రుద్రగణముల
తోను దేవరులతోను అంతర్ధానమొందెను.

శ్లో॥ విభేషణసుత శ్రీమా - నవాప్తసక లేప్సితః

భగ్గవస్య గురోః పాదౌ - భూయోభూయః ప్రణమ్య చ
లంకా మాగత్య పితరౌ ప వందే వినయాన్వితః

తా॥ సకలాభీష్టములనందిన విభేషణసుతుడు శ్రీమంతుడగు నీలుడు
గురువగు శుక్రాచార్యుని పాదములకు మరల మరల ప్రణమిల్లి లంకకు
వచ్చి వినయముతో కూడినవాడై తల్లిదండ్రులకు నమస్కరించెను. సుఖ
ముగా జీవించుచుండెను.

ఇతి శ్రీ హనుమద్వ్రతకథాయంసీలచరిత్ర కథనం

నామ తృతీయోఽధ్యాయ

శ్రీపరాశరః

అథ చతుర్థోఽధ్యాయః

శ్రీ పరాశరః -

శ్లో॥ తతో నీల శ్శార్వశీలః - సర్వరక్షో హితం కరః

ఫలితోరు తపోవృత్తి - ర్మని స్యేవ మతర్కయత్

తా॥ శ్రీ పరాశరులవారు చెప్పుచున్నారు. ఓ మైత్రేయా! అనంత
రము శార్వసంపదలుకలవాడు, రాక్షసగణమునకు మేలుచేయువాడు, తపః

ఫలమందిన వాడు అగు నీలుడు మనస్సునందిట్లు ఆలోచించెను.

శ్లో॥ వితథం బలినా శ్శౌర్యం - శత్రుభీతి మకుర్వతః

కులధర్మ స్సురా నిత్వా కీర్త్యత్పాదన మేవ నః॥

తా॥ శత్రువులను భయపెట్టని పరాక్రమము వ్యర్థము. మాకుల ధర్మము దేవతలను జయించి కీర్తివందుటే

శ్లో॥ విచిం త్యేత్య సురాధీశో - దండయాత్రాం వితత్య చ

దూత మేకం సమాహూయ - బభాషే పరభీకరః

తా॥ అని అనురనాయకుడు, శత్రుభీకరుడు అయిన నీలుడు తలంచి దండయాత్రకు నిశ్చయించి ఒక్క-దూతను పిలిచి ఇట్లు పల్కెను.

శ్లో॥ గచ్ఛ దూతామరావాసం - మద్వాచో వద వ్రజిణే

మమ జ్యేష్ఠసిత్యవ్య శ్చ రావణో రణకర్మ-శః॥

తా॥ ఓ దూతా : అమరావతికేగి ఇంద్రునితో నా మాటగా చెప్పుము నా పెదతండ్రియగు రావణుడు యుద్ధమునకతోరుడు.

శ్లో॥ పురా యోద్ధం త్వ మాహూత-స్తేన క్రోధసుసంయుతః

యువయో రభవ ద్యుద్ధం-భూరి మాయాత్ర సాయకైః ॥

తా॥ పూర్వము వానిచే యుద్ధమునకు పిలువ బడిన వాడవై. క్రోధమూనితివి నీవు. అప్పుడు గొప్ప మాయాత్రములతో మీకు యుద్ధము జరిగెను.

శ్లో॥ భవంత మగ్రజో పీర్యా-న్మేఘనాద స్తదా ఖలు

ఆనయ చ్చ తదా లంకాంతతో భ్యేత్య పితామహః ॥

తా॥ అప్పుడు నా సోదరుడగు మేఘనాథుడు నిన్ను లంకకుఁ గొనివచ్చెగదా; అప్పుడు బ్రహ్మ సమీపించి

శ్లో॥ విను తేంద్రజి దిత్యాఖ్యాం-తస్మై దత్త్వా మనోరథాన్

ప్రయయా మోచయిత్వా త్వాం-వేత్తి సర్వ మిదం భవాన్ ॥

తా॥ ఇంద్రజిత్ అనుపేరుతో పొగిడి అతనికి అన్ని వరముల
నిచ్చి నిన్ను విడిపించి వెడలెకదా! ఇదియంతయు గురుతేకదా!

శ్లో॥ తస్మా ద్యోద్ధుం న తే శక్తి ర్దేహి దేవ భవా న్మమ
చింతామణ్యాదికం దివ్య-రత్నజాత మనుత్తమమ్ ॥

తా॥ కావున యద్ధముచేయ నీకు శక్తి లేదు కాన నింద్రుడా!
నీవు చింతామణి మొదలగు శ్రేష్టమగు దివ్య రత్నములను నాకిమ్ము

శ్లో॥ కామధేనుం చ దేహీతి-దూత స్తత్ప్రహితో యయా

తా 'కామధేనువును కూడా నిమ్ము' అని చెప్పగా దూత వెడలెను.

శ్లో॥ అథ గత్వాఽమరావాసం-దదర్శ చ శచీపతిమ్
మహాద్రిపక్ష విచ్ఛేదన త్తమం బిభ్రతం పవిమ్ ॥

తా॥ అటుపిమ్మట స్వర్గపురికేగి శచీ దేవి భర్త యగు దూత
దేవేంద్రుని చూచెను. అతడెట్టివాడనిన కొండల రెక్క-నూడ్చుటయందు
సమర్థమగు వజ్రజాయుధము ధరించినవాడు.

శ్లో॥ పులోమజాలస ద్వామ-పార్శ్వం నిరర్జున సేవితమ్
గంధర్వోద్గీతం-బృహస్పతి కృతాశిషమ్ ॥

తా॥ శచీదేవితోడఁ బ్రకాశించు వామభాగము కల వాడును అనగా
నెడమవైపున శచీదేవి యున్నవాడును దేవతలచే సేవింపబడు వాడును,
గంధర్వాప్సరో గీతములచే కీర్తింపబడువాడును, బృహస్పతిచే నీయ
బలైన యాశిషములు కలవాడును.

శ్లో॥ పశ్యంత చుప్సరో లాన్యం-భ్రాజమానం సభాంతరే
తతో నీలాసురే జోక్తం-కథాయామాన గర్వతః ॥

తా॥ అతడు అప్సరాంగనల నృత్యము తిలకించుచు సభా మధ్య
మున విరాజిల్లు చుండెను. అంతట దూత గర్వముగా నీలునిచే చెప్పబడి
నది పలుకజొచ్చెను.

శ్లో॥ శ్రుత్వా దూతేరితం వాక్యం-కోపా దూచేశతక్రతుః

బల పాకాది జంభాద్యా-మ త్క-రాశనినా హతాః॥

తా॥ దూతచేఁ జెప్పబడిన వాక్యమును విని దేవేంద్రుడు కోపముతో నిట్లుపల్కెను. ఓయీ! బలుఁడుఁ పాకాసురుఁడు, జంభాసురుఁడు మున్నగువారు నాచేతి యందలి వజ్రాయుధముచే జంపబడిరి,

శ్లో॥ పాతాళే చ భయవ్యాన్నాః-కేచి త్రైష్వయ మాసురః

దైత్యేషు కేన వా తుల్య-స్పంరంభాతిశయోజ్యమ్॥

తా॥ వారిలో కొందఱు రాక్షసులు పాతాళ లోకమున దాగి భయముతో నుండిరి. అట్టి రాక్షసులలో నెవరితో నాతఁడు సమానుడు? అబో పాతిశయముతో బ్రకాశించునట్టి

శ్లో॥ వజ్రం దధానం మా మత్ర-ప్రపశ్యతు పురందరమ్

తా॥ వజ్రాయుధమును ధరించిన దేవేంద్రుడనగు నన్ను యుద్ధరంగమునజూడగలడు.

శ్లో శతకోటి ప్రహరస్య-శతకోటి సూరారయః

న శక్తా స్సహనే యద్దై-కిదృశో మే పురో-ఽసురః॥

తా॥ వజ్రాయుధపు దెబ్బకు యుద్ధమున పందకొట్ల రాక్షసులకు నహించ శక్యముకాదు. ఇక నీలుడన నెట్టివాడు?

శ్లో॥ ఉక్త్వాదూతం ససంరంభ-మవాదీ త్సార్థవర్తినమ్

దూతస్య హింసా నోకార్యా-త దస్య కరబంధనమ్॥

తా॥ అని సంరంభమున బల్కిన వాడై తన ప్రక్క నున్న వానితో నింద్రుడు దూతను హింసించరాదు. కావున వీని చేతులను బంధించి

శ్లో॥ కృత్వా వితనుత క్షిప్రం-శిఖాచ్ఛేద మహంకృత

శ్రుత్వా చ తే తథాచక్ర-స్స చ ఖేదం పరం గతః॥

తా॥ వెంటనే ఈ యహంకారికి శిఖ తెగ వేసి 'వీరుడు' అనెను.
అది విని వారప్లే చేసిరి. ఆ దూత మిక్కిలి దుఖించెను.

శ్లో॥ ఆతుర స్తక్షణం గత్వా-ప్రవఖ్యా నీలరక్షసే
నచాపి కుపితో ఘోరం-భేరీ నినద భిన్నదిక్॥

తా॥ వెంటనే ఆ క్షణమే వెళ్లి దూత యాతురతతో నీలునితో
జెప్పెను. అతండును కోపగించినవాడై భేరీ నినదములతో దిక్కులన్నిం
టిని చేదించుచు

శ్లో॥ రథకేతూత్త పవన-జాల జ్ఞభ్య న్నదీజలః
కరస్ఫురిత కాక్షేయ-రుచిచ్ఛన్న జనేక్షణః ॥

తా॥ రథముల పెక్కెములచే నెగయు గాలులచే జ్ఞభయెదు నదీ
జలములు కల్గి, సేన చేతులందలి కత్తుల కాంతిచే జనుల కనులగప్పు
వాడై

శ్లో॥ సేనాంగ చరణాఘాత-చూర్ణీకృత గిరిస్థలః
ససైన్యః ప్రస్థల ధైన్యశ్శతమన్య ముపాద్రవత్ ॥

తా॥ కాల్పలపు పాదఘట్టనచే పొడిపొడి చేయబడిన కొండ ప్రదే
శములు కలవాడై సేనతో కూడి దీనత వీడిదైర్యముగా విండ్రుని చేరెను

శ్లో॥ గత్వా విలయకాలోత్త-మేఘ స్తనిత భీకరమ్
అట్టహాసం చకా రోచ్చై-ర్వివ్యధు ర్ధి గదీశ్యరాః
ససైన్యా సహసా గత్వా-పరివప్ర ర్పలాంతకమ్ ॥

తా॥ ప్రళయకాల మేఘగర్జనతో సమమగు భయంకరమగు నట్ట
హసము చేయ దిక్పాలకు లందరు కలతబడి వెంటనే సేనతోగూడినవారై
వెడలి ఇండ్రుని చుట్టూ చేరిరి.

శ్లో॥ తైస్సమేతః స్ఫుర త్త్రివ-ధార వప్రజ లస త్కరః
జగా మయోధన భువం-జిష్ణుః పార్శ్వగతామరః ॥

తా॥ వారితో కూడినవాడై, ఒప్పెడు గొప్పపదునుగల వజ్రాయుధముచే బ్రకాశించు చేయికలవాడై, దేవతలు ప్రక్కనగూడ జయశీలుడగు నింద్రుడు యుద్ధభూమికి వెడలెను.

శ్లో॥ అథాదితేయ దైత్యానాం-బభూ వాయోధనం మహాత్
జగతాం భయదం భూరి-సింహనాద సమాకులమ్॥

తా॥ అటు పిమ్మట దేవతలకు రాక్షసులకు జగత్తునకు మిక్కిలి భయము కల్గించు, భీకర సింహనాదములతో కూడిన గొప్ప యుద్ధము జరిగెను.

శ్లో॥ తారాః పేతు రథక్షీణా-వార్థయ శ్శీతగు ర్భ్రమన్
యయౌ దిక్ష్యవథా త్సూర్య-శ్చవాల చ వసుంధరా॥

తా॥ అప్పుడు నక్షత్రములు నేలబడెను. సముద్రము లింకెను. చంద్రుడు భ్రమసెను. సూర్యుడు మార్గము వీడి పయనించెను. భూమి సంచలించెను.

శ్లో॥ పవర్మహానిలా నేముః-పణింద్రస్య ఫణాజవాత్
ఏవం ప్రవృత్తే తుములే-సంయుగే సుర రక్షసామ్॥

తా॥ అదిశేషుని పడగలు వేగముతో మహావాయువుల వ్యాపింప జేసినవి. ఇట్లు దేవదానవులకు సంకుల సమర మేర్పడగా

శ్లో॥ నిర్మాయ మాయా మసురా-స్సురా న్మగ్నాని వాంఘౌ
విధాయ మోహితా న్సర్వా-న్సింహనాదా న్ప్రచక్రముః

తా॥ రాక్షసులు మాయను నిర్మించి దేవతలను సముద్రమున ముంచినట్లు మాతులో ముంచి వారు మాయామోహితులుకాగా సింహనాదము లొనర్చితి.

శ్లో॥ అశక్తాః స్థాతు మమరాః-పలాయంత దిశో భయాత్
మఘవా స్వీక్ష్య సకలా-నమరా నోక్-పదీపితః॥

తా॥ నిలబడు శక్తిలేనివారై దేవతలు భయముతో నలువైపులకుఁ బరుగిడుఁజొచ్చితి. అట్టి దేవతల నందరును చూచి ఇంద్రుడు కోపముతో కూడినవాడై

శ్లో॥ ఘోరారి భేరి రవణ-మారుహ్య ధవళం గజం

ప్రత్యర్థి మర్మ దళనం-కులిశం పాణినా దధత్॥

తా॥ భయంకరమగు శత్రుభేరి శబ్దముల విని తన తెల్లని యేను గగు నై రావతము నెక్కినవాడై శత్రుకీలకమును భేదించగల వజ్రాయుధమును చేతఁబూని

శ్లో॥ దైత్యానాంగణ హంకారై - రహంకారం విజృంభయన్

జంభారి రభ్యయా స్నీలం - రయద్దానవనాయకమ్॥

తా॥ రాక్షస సమూహముయొక్క హంకారములచే నహంకారమును విజృంభింపజేయుచు వేగముగా రాక్షస నాయకుడగు నీలు నెదుర్కొనెను.

శ్లో॥ అబ్రవీచ్ఛ సమాసాద్య - రాక్షసాధిపతిం రుషా

మ దాత్మ సంభవో వాలీ త్వత్ప్రితృభ్రాతరం పురా

తా॥ సమీపించినవాడై కోపముతో రాక్షసనాయకుని గూర్చి యిట్లు పల్కెను. నా కుమారుడగు వాలి పూర్వము నీ తండ్రి సోదరుడగు రావణుని

శ్లో॥ లాంగూలరోష్ట్రా తం బిద్ధ్వా - రావణం వారిరాశిషు

మజ్జయామాస తత్సర్వం - పితృవ్యాన్న శ్రుతం కిము॥

తా॥ తోక వెంట్రుకలచే తనే బంధించి నముద్రములందు ముంచెత్తెను. ఆ వృత్తాంతము నీ పెదతండ్రి నుండి వినలేదా? నీల ఉవాచ:-

శ్లో॥ శక్రఃత్వా మగ్రహీ ద్యుద్దే - మేఘనాథో మదగ్రజః

స్వగృహం చానయ ద్భద్రా - చేంద్రజిద్భిరుదాంకితః॥

తా॥ నీలుడు పల్కెను. ఇంద్రుడా నా సోదరుడు ఘేమనాడుడు
యుద్ధమున నిన్ను బంధించి యింటికి కొనివచ్చి ఇంద్రజిత్ అను బిరుద
మందెను.

శ్లో॥ ఏత ల్లోకత్రయం వేత్తి - తథా ఇంద్ర న లజ్జసే
బల పౌరుష సంఖ్యానో భవన్యపి నముద్ధతః

తా॥ ఈ విషయము ముల్లోకము లెఱుంగును. బల పౌరుషాదు
లున్నను పూనుకొని యోడితివి. అందుకు సిగ్గు పడుటలేదా? అంత బల
పౌరుషములు కలియు

శ్లో॥ జారో గౌతమజాయాయా-సంగత్యై కుక్కుటే భవాన్
అకార్షీః ఖలు తే లోకే-విధితం శక్రపౌరుషమ్॥

తా॥ జారుడవగు నీవు గౌతముని భార్యను సంగమించఁ గోడి
వైతివికదా? ఇంద్రుడా నీ పౌరుషము లోక విధితమే.

శ్లో॥ ఇతి సోల్లంతనా నుక్త్వా-నజ్యం కృత్వా న కౌర్ముకం
సీరో విధాయ ధనుషా-బాణా న్ప్రియుంక్త వాసవే॥

తా॥ అని పరిహాసములఁబలికి ధనుస్సు నాయత్తము చేసి నీలుడు
ఇంద్రునిపై బాణముల వైచెను.

శ్లో॥ సచ్చిత్వా తా నక్షద్భాణై-ర్థను శ్చిచ్ఛేద రక్షసః
సోఽవ్యం గృహీతవాం శ్చాపం-బహు థేం ద్రోభినచ్చతమ్

తా॥ ఆ బాణములన్నిటి నింద్రుడు డక్షములో చేదించిన వాడై
నీలుని వింటిని కూడ విరుగవై చెను అతఁడు మఱియొక వింటినిగొన వాని
నింద్రుడనేక రీతుల గొట్టెను.

శ్లో॥ సీరోఽథ చంద్రహాసేన-దంభోశిం కుంభితం వ్యధాత్
తత శ్శుచీపతిః కోపా-దవరుహ్య గజా త్స్పృణిమ్॥

తా॥ అటు పిమ్మట నీలుడు చంద్రహాసముతో వజ్రాయుధమును మొక్క వోవునట్లు కొట్టెను. అంతట ఇంద్రుడు కోపముతో నైరావతము నుండి దిగి అంకుశమును

శ్లో॥ గృహీత్వా తేన దేవారి-మాజఘాన ఘనధ్వనిః

గదా మాదాయ స తదా-బభం జాంకుశ మాసురః॥

తా॥ తీసికొని దానితో మేఘధ్వనికల ఇంద్రుడు రాక్షసుడగు నీలునిగొట్టెను. అప్పుడాతడు గదను తీసుకొని అంకుశమును త్రుంచెను.

శ్లో॥ శక్రం గృహీత్వా ఖడ్గేన-నీలో హంతుం సముద్యతః

విదిత్య తక్షణా దేత్య-విధి ర్మా సాహసం కురు॥

తా॥ పిదప దేవేంద్రుఁబట్టి కత్తితో జంప నీలుడు సమకట్టిన వాడు కాగా నెఱిగి యా క్షణముననే బ్రహ్మదేవుడువచ్చి 'నీల! సాహసించవద్దు'

శ్లో॥ ఇత్యుక్త్వా తత్కరం రుద్ధ్వా-తరసాత మవాచత

నీల నీలాపతే ర్భక్తో-జనక స్తే విభీషణః॥

తా॥ అని పల్కి వానిచేతనాపి వెంటనే వానితో నిట్లనెను. ఓ నీలుడా! నీ తండ్రీయగు విభీషణుడు విష్ణుదేవునకు భక్తుడు.

శ్లో॥ ముకుందస్యాగ్రజ శ్చాయం-మహేంద్రః శ్రుణు మే వచః

మైత్రీం విధాయ విపులాం-త్వ మనేన పవిత్ర్యజ॥

తా॥ ఈ ఇంద్రుడా విష్ణువున కగ్రజుడు. కాన నా మాటనినుము. ఈతనితో మిక్కిలి స్నేహముచేసి వజ్రాయుధము వీడుము.

శ్లో॥ చింతామణిం కల్పతరుం-కామధేను మహం చ తే

ప్రదాస్యే దేవరాజేన-మైత్రీయుక్త స్సదా భవ॥

తా॥ చింతామణిని, కల్పవృక్షమును, కామధేనువును నీకు నేనిచ్చెదను ఎల్లప్పుడు దేవేంద్రునితో స్నేహము కలవాడవై యుండుము.

శ్లో॥ అన్యచ్చ శ్రుణు వక్ష్యమి-విభీషణవరాత్మజః

పూర్వం హిమాచలే తీవ్రం-చచా రాత్రి ర్మహత్తపః॥

తా॥ విభీషణుని యుత్తమ పుత్రుడా! వేటొకటి చెప్పుచున్నాము. వినుము. పూర్వము మహాతపస్సంపన్నుడగు నత్రి మహాముని హిమాచల పర్వతమున మిక్కిలి సంచరించెను.

శ్లో॥ తన్నేత్రా దుదభూ చైచ్చకం-దివ్యం తేజ స్తపోమయం

తద్వై వృక్షేషు బహుథా-జ్వరం మారుతః స్వయమ్॥

తా॥ అతని నేత్రముల నుండి యొక తపోమయముగు దివ్యతేజస్సు వెలువడెను. అదియే వృక్షములందు బెక్కు రీతుల వ్యాపించెను. అట్టి దానిని స్వయముగా వాయువు

శ్లో॥ రాశిద్వయం చకారాధ-చంద్ర స్తత్త్రైకరాశితః

సౌందర్యైకవిధి రజ్జే-ద్వితీయా ద్రాశిత స్తతః॥

తా॥ రెండు రాశులుగా జేసెను. అందొక రాశినుండి సౌందర్య నిధియగు చంద్రుడుద్భవించెను. పిమ్మట రెండవ రాశినుండి

శ్లో॥ త్రిలోకకన్యకా శ్రేష్ఠా-కన్యా చ వనసుందరీ

ఓషదీశ స్తతో జాత-శృంభో ర్మూర్ధని భూషణమ్

తా॥ ముల్లోకములందలి కన్యకలకంటె శ్రేష్ఠముగు వనసుందరీ కన్య యుద్భవించెను. అటు పిమ్మట చంద్రుడు శివుని శిరోభూషణ మయ్యెను.

శ్లో॥ మధునావర్థయత్తాం తు-కన్యకాం వనసుందరీమ్

దుహితృత్వం గత్తైతన్య-ప్రాప్య సంపూర్ణ యౌవనమ్॥

తా॥ అతనిచే నీ వనసుందరీ కన్య మధువుచే పెంచెను. అట్టి యామె కూతురనమునంది సంపూర్ణముగు యౌవనం నంది

శ్లో॥ అతులేన చకోరాక్షీ-సౌందర్యేణ విరాజతే

తాం చ దేవీం ప్రదాస్యామి-చింతామణ్యాదిభి స్పహా॥

తా॥ సాటిలేని సౌందర్యముతో, బ్రకాశించు చున్నది. అమెను కూడఁ చింతామణ్యాదులతో నీకీయగలను.

శ్లో॥ భవతోపాసితా విద్యా-సర్వసింహసనేశ్వరీ

శ్రీరామ సచివాగ్రస్య-సాజ్ఞా చ్ఛ్రీహనుమత్ప్రభోః॥

తా॥ నీచే సమస్త విద్యలకు రాజ్ఞియనదగు రామభక్త శ్రేష్ఠుడగు శ్రీ హనుమత్ప్రభువుని మంత్ర ముపాసించబడినది.

శ్లో॥ వ్రతం కృతం హనుమతో-నక్షత్రే మృగశీర్షకే

అస్మదాదిభి రభ్యర్చ్య-సైనాసి సుమహామతే॥

తా॥ ఆ హనుమద్వ్రతము మృగశీర్షా నక్షత్రమునఁ జేయబడినది. అందుచే నో బుద్ధిమంతుడా; మా బోంట్ల చేతను నీవర్చింపదగిన వాడవైతివి.

శ్లో॥ రహస్య మన్య ద్వ్యజ్ఞేమి-సద్య స్సకలసిద్ధిదమ్

మయా నోక్త మితఃపూర్వం-యన్యకస్యాపి సువ్రత

తా సువ్రతుడవగు నీలుడా! వెంటనే సకలము సిద్ధించు రహస్య మగు వేతాకదానిని చెప్పుచున్నాను. ఇది యింతకు పూర్వమెవ్వరికిని నాచేజెప్పబడలేదు.

శ్లో॥ మాఘే శ్రీ రుద్రదై వత్యే-ఫాల్గునేఽదితిదై వతే

చైత్రే పుష్యే-౭ ర్క-నక్షత్రే-పూజయే ద్ధనుమత్ప్రభుమ్॥

తా॥ మాఘమాసమున రుద్రదేవతాకమగు నార్ద్రా నక్షత్రమునను, ఫాల్గునమాసమున నదితి యధిష్ఠాన దేవతాగాగల పునర్వసు నక్షత్ర మందు చైత్రమాసమున పుష్యమి నక్షత్రమున-పుష్యమీ నక్షత్రాధి దేవత బృహస్పతి అందే సవిత్వ దేవతాకమగు హస్త నక్షత్రమునను హను మత్ప్రభువుని పూజనల్పవలెను.

శ్లో॥ జ్యేష్ఠమా స్యథవా కుర్యా-ద్రవతం నక్షత్రపంచకే

పూర్వోక్తస్యైవ తోరస్య-పూజాం కుర్యా ద్దినేదినే॥

తా॥ లేకున్న జ్యేష్ఠమాసమనందు పై మృగశిర, ఆర్ద్ర, పునర్వసు, పుష్యమి, హస్త అను నక్షత్ర పంచకమందును నీ వ్రతము సేయనగును. పై వ్రత సంబంధి తోరమునే దినదినము బూజింప నగును.

శ్లో॥ ఏతభుక్తో హ్యథశ్శాయీ-బ్రహ్మచారి జితేంద్రియః

జపే దష్టోత్తర శతం-పంచవక్త్ర, మహామనః॥

తా॥ ఒక్క-పూపే తినుట, నేలపై పరుండుట ఇంద్రియజయుడై బ్రహ్మచర్యవిష్ట నుండుటతో పంచవక్త్ర హనుమన్మహా మంత్రమును నూట యెనిమిది పర్యాయములు జపించనగును.

శ్లో॥ యంకంబిదపి తన్మంత్రం-జపే త్సర్వదినే శ్వపి

విప్రేభ్యః పంచసంఖ్యేభ్యో-దద్యా ద్వాదశ ముత్తమమ్॥

తా॥ ఎంతయైన నా మంత్రము ప్రతిదినము జపించవలెను. ఐదు గురు బ్రాహ్మణులకు చక్కగా దానిమీయవలెను.

శ్లో॥ అపూపపంచకం నీల-ఫలపంచక సంయుతమ్

అచార్యం పూజయే త్పశ్చా-ద్విత్తశాత్య వివర్జితః॥

తా॥ నీలుఁడా! అ వాయనమును ఐదైదు అప్పములతోను, ఐదైదు పండ్లతోను ఈయవలెను. పిదప ధన లోపము చేయక గురువును పూజించ వలెను.

శ్లో॥ పూజయే ద్యటుకా న్పంచ-బ్రాహ్మణానపి భోజయేత్

అస్మిన్వ్రతే కృతే సాక్ష-ద్ధనూచుత్క-థయాఽన్విశేష్ఠా॥

తా॥ ఐదుగురు బ్రాహ్మణులను పూజించి తగినంత బ్రాహ్మణ సమారాధన చేయవలెను. సాక్షాత్తు హనుమంతుని కథతో కూడఁజేయు నీ వ్రతమువలన

శ్లో॥ ఆయురారోగ్య మతులం-ధనధాన్యాది సంపదః

విజయః పుత్రపౌతాశ్చ-సౌభాగ్య మమలం కుభమ్॥

తా॥ ఎనలేని యాయురారోగ్య ధనధాన్యాది సంపద లేర్పడును విజయము సిద్ధించును. పుత్రపౌత్రాదులుకల్గి మంగళకరమగు సౌభాగ్యము చేకూరును.

శ్లో॥ కిము క్తేనాథ బహునా-సర్వసిద్ధి ర్భవిష్యతి

రస్మా త్త్వం కురు యత్సేన-ప్రత మేత దను త్తమమ్॥

తా॥ ఇంకఁ బెక్కు-మాటలేల? దీని వలన సర్వము సిద్ధించును. కావున నీవుజాగరూకుడవై శ్రేష్ఠమగు నీ వృతము నాచరింపుము.

శ్లో॥ భవిష్యతి మహాసిద్ధి-స్సతతం విజయప్రదా

శతవర్ష సహస్రాణి-భుక్త్వా భోగా న్మనోరథాన్॥

తా॥ ఎల్లప్పుడు విజయము చేకూర్చు మహాసిద్ధి యేర్పడఁగలదు. అనేకవేల వందల సంవత్సరములు వలయుఁ గోర్కెలను, భోగములను ననుభవించి

శ్లో॥ ఏకాంశేనాపి వైకుంఠే-భగవ త్కింకరాగ్రణీః

నీలాద్రిరితి విఖ్యాతం-క్షేత్రం శ్రీపురుషో త్తమమ్॥

తా॥ ఒక్క యంశతో వైకుంఠమునందు భగవత్కింకరులలో శ్రేష్ఠుడవౌదుపు వెఱొకయంశతో నీ 'నీలాద్రియ'ని జగద్విఖ్యాతిఁగన్న పురుషోత్తమ క్షేత్రమున

శ్లో॥ జగన్నాథప్రియో భూత్వా-చై కాంశేన మహీతలే

దర్శనా న్ముక్తిదో నృణాం-సుందర్యాసహ సంతతమ్॥

తా॥ భూలోకమున విష్ణు ప్రియుడవై ఎల్లప్పుడు వనసుందరీ సమేతుడవై చూచుటచేతనే ముక్తి నిచ్చుచూ నుండువు.

శ్లో॥ కీర్తిస్తే లోకవిఖ్యాతా-భవిష్యతి స సంశయః॥

తా॥ నీకు జగత్ప్రసిద్ధమగు కీర్తి రాగలదు.

శ్లో॥ ఇత్థం బహువరా న్లద్వా నీలో రత్నాదిభి సృహ
భుక్త్వా భోగా న్మహాయోగీ - భగవత్కింకరో లభవత్॥

తా॥ ఈ రీతిగా నీలుడు రత్నాదులతో బాటు అనేక వరములు
ఐహికభోగములన్నిటి ననుభవించి మహాయోగియై హనుమత్సేవకు
డయ్యెను.

ఇతి హనుమద్రవ్యత కథాయాం నీలచరిత్ర కథనం
నామ చతుర్థోధ్యాయః

అథపంచమోధ్యాయః ఫలశ్రేణిః

శ్రీపరాశరః-

శ్లో॥ హనుమతోవ్రత స్యాలయం - ప్రభావో మునిపుంగవ
శ్రుతో వా పఠితో మై శ్చ సర్వదా విజయప్రదః

తా॥ శ్రీపరాశరులవారు చెప్పుచున్నారు. ఓ మైత్రేయా! హనుమ
ద్రవ్యత ప్రభావమిట్టిది. ఈ వ్రత మహాత్యమును పఠించినను విజనను
జయమును పొందుదురు.

శ్లో॥ ఆథాన్య త్సంప్రవక్ష్యామి సర్వవ్రత ఫలప్రదం
వ్రతం హనుమతో గోప్యం - పదోఽన్య విజయసిద్ధిదమ్

తా॥ సర్వవ్రతఫలమునిచ్చెడు ఇంకొక విశేషమును చెప్పుచున్నాను.
హనుమద్రవ్యతము వెంటనే విజయము నొసంగునట్టిది. రహస్యముగ
నుంచదగినట్టిదియు,

శ్లో॥ ఆదిత్య హస్తానక్షత్రే- పూర్వవ త్పూజయే ద్విభుం
ఫలాశీ వా హవిష్యాశీ క్షీరాహరో లభవామునే;

పూర్వోక్తాం ముద్రికాం స్పృష్త్వా - మను మేకశతం జపేత్

తా॥ ఆదివారము హస్తానక్షత్రముతో కూడియుండగా వెనుకటి
వలెనే హనుమంతుని పూజింపవలెను. అనాడు

ఓ మైత్రేయహుమానునీ పండనుగాని హవిస్సునుగాని పాలనుగాని
యాహరముగగొనుచు వెనుక తెలిపిన ముద్రక ధరించి వందమార్లు మంత్ర
మును జపించనగును.

శ్లో॥ తోరంతు గ్రహితం ధృత్వా - యద్వా యజ్ఞోపవీతకే

కృత్వా శౌచాది సంస్పర్శ - రహితం సాధకోత్తమః॥

తా॥ తోరమును కట్టుకొని ధరించి లేదా జందెమున నుంచుకొని
సాధకుడగువాడు ఆశౌచాది-స్పర్శలేనివాడై

శ్లో॥ అదిత్య హస్తా నక్షత్రే ముద్రికాం పూజయే త్వదా

వర్షే సమాప్తే తోరం తు ధారయే దన్య దుత్తమం

తా॥ సవిత్య దేవతాకమగు హస్తానక్షత్రమందెప్పుడు ముద్రకను
పూజించవలెను. సంవత్సరము పూర్తికాగా వేతొక కొత్తతోరమును
ధరించవలెను.

శ్లో॥ స్వర్ణవేష్టిత పూర్వోక్త - ముద్రికైకైవ సంతతమ్

అస్పృష్టాధారయే ద్యన్తు - అశౌచ్యైస్సతతం నరః

తా॥ వెనుక చెప్పిన బంగారముతో చుట్టబడిన ముద్రక నొక్క
చానినే ధరించవలెను.

శ్లో॥ హస్తార్కే కురుతే యన్తు - వ్రత మేత దనుత్తమమ్

పరేద్యుర్వాయనం దద్యా - దుర్గం సపూజ్యయత్నతః

తా॥ అదివారమునవచ్చు సవిత్య దేవతాకమగు హస్తా నక్షత్రమున
నీ వ్రతమును చేయువాడు పృథ్వీపూర్వకముగ గురువునర్పించి
వాయవమీయనగును. అట్టిచ్చినవాడు

శ్లో॥ హనుమత్కథయా యుక్త - స్సతతం విజయీభవేత్

ధన ధన్యాకులాం లక్ష్మీం - పుత్రౌ పౌత్రయౌతా మపి॥

తా॥ హనుమత్కథ జెప్పుకున్నవాడై యెల్లప్పుడు విజయము
నందువాడగును. ధనధాన్య సమృద్ధి పుత్రపౌత్రాదికమును

శ్లో॥ అవాప్య శక్ర సంకాశో - నృపాన్నారీన్న రాధికాన్

దాస భూతా న్కరోత్యేవ - ప్రాజైరపి ధనై రపి॥

తా॥ పొంది దేవేంద్ర సమముగ నున్నవాడై రాజులను శ్రీలను నరాధిపులందఱి దమ ప్రాణధనములతో సహా దాసులగ చేసికొనును.

శ్లో॥ ధీర్మాయుష్య మారోగ్యం - వాక్సిద్ధిం విపులా చపి

అవాప్య మహతీ మృద్ధిం - భుక్త్వా భోగా న్మనోరథాన్॥

తా॥ దీర్ఘాయువును ఆరోగ్యమును గొప్ప వాక్సిద్ధిని గొప్ప సమృద్ధి నంది సకలభోగములననుభవించి కోర్కెలనన్నిటించొంది

శ్లో॥ అంతే శ్రీతారకం బ్రహ్మన్ లబ్ధ్వా ముక్తోభవే న్నరః

అష్టాక్షరేణ వా కుర్యా - ద్యేనకేనాపి వా మునే

తా॥ చివఱకు పరమున తారక బ్రహ్మమునంగి ముక్తుడగును.

ఓ మైత్రేయ మహామునీ ఈ హనుమద్రద్యతమును అష్టాక్షరీ మంత్రముతో చేయనగును.

శ్లో॥ మంత్రరాజేన వా కుర్యా - ద్యేనకేనాపి వా మునే

పురా పార్థో మహాబాహు - రర్జునః కృష్ణ సారథిః

తా॥ ఏ శ్రేష్ఠమగు హనుమన్మంత్రముతో నయినజేయనగును.

పూర్వము శ్రీకృష్ణుడు రథసారథిగా గల మహా బాహుండగు నర్జునుడు

శ్లో॥ హస్తాదిత్యవ్రతం కృత్వా - ప్రజ ప్యాష్టాక్షరం మనుమ్॥

అతుల్యం బలమాసాద్య - విజయం ప్రాప్త సంతతమ్॥

తా॥ హస్తాదిత్య వ్రతమాచరించి అష్టాక్షర మంత్రమును జపించి సాటిలేని బలమునంది యెల్లప్పుడు విజయమును పొందెను.

శ్లో॥ నక్షత్ర పంచకే కృత్వా హనుమతః పరం

భీమసేనో మహాబాహు - ర్భిరవా న్నికలా సరిన్॥

తా॥ భీమసేనుడు మృగశిర ఆర్ద్ర పునర్వసు పుష్యమి హస్తల యైదు నక్షత్రములందు హనుమద్వ్రతముచేసి సమస్తములగు శత్రువుల జయించెను.

శ్లో॥ కేవాన పూజయంతీహ - పృత్యక్ష పరవాయకమ్

అర్చయంతి హనుమంతం బ్రహ్మ విష్ణు శివా అపి

రా॥ ప్రత్యక్షముగనే వరప్రదాతయగు నా మహనీయుని బూజింప నిది యెవరు! ఆ హనుమంతుని బ్రహ్మ విష్ణు శివాదులు నైతము నర్పించుచున్నారు.

శ్లో॥ హనుమత్సదృశం దైవం - నాస్తి నాస్త్వేవ భూతరే

అనేనైవ ప్రమాణేన జయసిద్ధికంఠ పరమ్

తా॥ హనుమంతునితో సమానమగు దైవతమీ భూతలమునకు లేనే లేదు. ఈ ప్రమాణమే హనుమద్వ్రతమే శ్రేష్టమగు జయసిద్ధినిడునది యని తెల్పును.

శ్లో॥ తస్మి స్సంపూజితే భాను ర్బ్రహ్మ గౌరి మహేశ్వరః

శ్రీ జానకీపతి సాక్షి దాదినారాయణః ప్రభుః

తా॥ శ్రీ హనుమంతుడు పూజింపబడుటవలన సూర్యుడు, బ్రహ్మ గౌరి, మహేశ్వరుడు జానకీపతియగు శ్రీరాముడు సర్వ సార్థుడగు సాక్షి నారాయణుడు,

శ్లో॥ ఈశ శక్వాది దిక్పాలాః కుమారో గణనాయకః

బ్రహ్మర్షయో వశిష్టాద్యా స్సనకాద్యశ్చ యోగినః

తా॥ ఈశాన, దేవేంద్రాది దిక్పాలురు కుమారస్వామి వినాయకుడు వసిష్టాది బ్రహ్మర్షులు సనకాది యోగులు.

శ్లో॥ పితరో వసవో రుద్రాః - పూజితాస్సుర్న సంశయః

తా పితరులు అష్టవసువులు పేకాదశ రుద్రులు అందఱు పూజింప బడుదురు. అనగా హనుమత్పూజ చేసిన పై వారందరిని పూజించినట్లే.

శ్లో॥ హనుమంతం మహాత్మానాం జయకామః ప్రపూజయేత్

తస్మా త్సర్వప్రయత్నేన శ్రీరామ ప్రియకింకరమ్

తా॥ అందుచే జయమును కోరువాడు మహాత్ముడు శ్రీరామ ప్రియ సేవకుడగు హనుమంతుని సప్రయత్నముడై పూజింపనగును.

శ్లో॥ య ఇదం శృణుయాన్నిత్యం శ్రావయేద్వా సమాహితః

స లబ్ధ్వా సకలాభీష్టాన్ బ్రహ్మలోకే మహీయతే

తా॥ ఎవ్వడు నిత్యము దీనిని వినునో లేక శృద్ధతో వినిపించునో అతడు సమస్తములగు కోర్కెలపొంది బ్రహ్మలోకము నందును.

శో! చంద్రహీనా యథా రాత్రి రనహీనో యథా నృపః

వృథా పృథివిలో హనుమత్తామహీన స్తపోధన॥

తా! చంద్రుడులేనిరాత్రి ధనములేనిరోజువలె ఓ మైత్రేయా! హనుమత్తామములేని పృథివిదము వ్యర్థమగును. అని మైత్రేయునకు పరాశరుడు చెప్పెనని సూతుడు శౌనకాది మహర్షులకు చెప్పెను.

శో॥ మైత్రేయ నీ విజయ ధ్వజదత్తగౌరవం

మైం బాంగదాంశ్చ విజయం భరతం సుషేణం

హరీత కన్యప సుపుష్కర సోమదత్తాన్

పుణ్యాం స్మరామి హనుమత్పదపద్మ భక్తాన్

ఇతిశ్రీ హనుమద్ర్యతకథాయాం ఫలశ్రుతి ర్నామ

పంచమోఽధ్యాయః

పునః పూజా

అచమ్య — పూర్వోక్తవచం గుణవిశేషణ విశిష్టాయం శ్రీ సువర్చలా సమేత హనుమద్దేవతాముద్దిశ్య శ్రీ సువర్చలా హనుమద్దేవతా ప్రీత్యర్థం శ్రీ సువర్చలా హనుమత్సునః పూజాం కరిష్యే.

అని క్లుప్తముగా పునః పూజనంతనాచరించవలెను. సుపుష్కర పంచకము నర్పించి

శ్లో॥ యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యాతపః పూజాక్రియాదిషు

న్యూనం సంపూర్ణతాయాతి సద్యోవందేత మచ్యుతం

మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం కపీశ్వరః

యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణంతదస్తుతే

అనయాషోడశోపచారాది హనుమద్ర్యత పూజయా భగవాన్ శ్రీ సువర్చలా హనుమాన్ సుప్రీతో సుప్రసన్నో వరదోభవదు. ఏతత్ఫలం శ్రీ పరమేశ్వరార్పణమస్తు.

అని అక్షతలతో నీరుదిడచిపెట్టవలెను. శ్రీ సువర్చలా హనుమత్ప్రసాదంశీరసాగృహ్లామి అని స్వామి పాదముల చెంతనున్న అక్షతలను శిరస్సున వేసికొనవలెను.

294: 31
CHS

Penno. 10780

వాయన దానము

వాయన మిచ్చుటకు శ్రోతియుడు, యోగ్యుడు అగు బ్రాహ్మణు నామంత్రించి వానికి అంజనేయ మంత్రముచే లఘువుగ పూజించి పద మూడు అప్పములను వాయన మీయవలెను.

మంత్రము:- శ్లో॥ దదాతి ప్రతిగృహ్లాతు- హనుమానేవ స స్వయం
ప్రతస్యాస్య చ పూర్త్యర్థం-ప్రతిగృహ్లాతు వాయనమ్,
అని వాయనమిచ్చి కథాశ్రవణమొనర్చిన పిదప తీర్థప్రసాదములు స్వీకరించి పూజ్యాలు ఇష్టాలు నయినవారితో భోజన మొనర్చవలెను,

ఉద్వాసనం:- యజ్ఞేనయజ్ఞ మయజంతదేవాః, తానిధర్మాణి పృథమా న్యాసన్, తేహనాకం మహిమాన స్సవంతే యత్ర పూర్వే సాధ్యా స్సంతిదేవాః.

హనుమద్వ్రతోద్వాసన విధానం

ఇది పదమూడేండ్ల వృతం. మొదటి సంవత్సరమైనా చివరి సంవత్సరమైనా మధ్యలో ఏవత్సరమైనను ఉద్వాసన చేసికొనవచ్చును. ఉద్వాసనకు ముందురోజునే పూర్వోక్తమగు పంపాకలశ, అంజనేయ కలశములను పృతిష్ఠించి పదమూడు కలశములుపెట్టి వానికి పదమూడు నూతన వస్త్రములుచుట్టి కొబ్బరికాయలుపెట్టి యథా శాస్త్రముగా పూజించి అనంతర దినపున పృథమ యామముననే అనుష్ఠించిన మంత్రముతో హోమపూర్వకముగా పూర్ణాహుతియు గావింపవలెను. గోదాన, దశదాన షోడశదానాదికము నొనర్చవలెను.

“స్వ సిప్రజాభ్యః పరిపాలయన్తామ్
న్యాయ్యేన మార్గేణ మహింమహీశాః
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభమస్తు నిత్యం
లోకాస్స మస్తా సుఖినోభవంతు॥

—;ఇతి హనుమద్వ్రతమ్:—

॥ఇతిశమ్॥

దా త లు

ఒక భక్తుడు ఒంగోలు	రు. 58/-
శ్రీ కూచిభొట్ల రామమూర్తి, శరీంసగర్	రు. 40/-
శ్రీ భాగవతుల శ్రీనివాసాచార్యులు, ఒంగోలు	రు. 20/-
శ్రీమతి కందికొండ వరలక్ష్మమ్మ, విజయవాడ	రు. 10/-